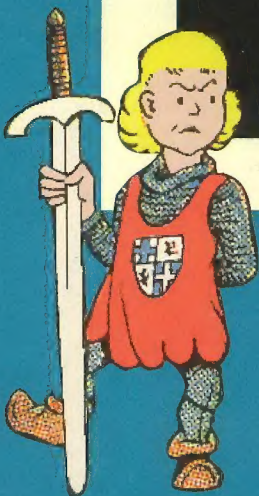

BRABANT STRIP

magazine 117

VIJFTIG JAAR DE SCHAT VAN BEERSEL

DE ACHTERGRONDEN VAN HET VERHAAL

Versijnt maandelijks, behalve in juli en augustus - 4/2004 - Afgiftekantoor 1800 Vilvoorde I - P308727
Afzender: Brabant Strip vzw, De Wandelaerstr. 8, 1930 Zaventem

BRABANT STRIP MAGAZINE

Gratis voor leden van
Brabant Strip vzw, vereniging
van stripliefhebbers
van 9 tot 99, en
van de *Reclamestripclub*.
Wordt niet los verkocht.

Redactie en medewerkers :

Willem Gay, J.P. Legein,
Jean Smits, Yves Kerremans,
Jozef Peeters, de familie Lezy,
Joop Schreurs, Philippe Mouvet,
Pierre Borms, Felix De Keye,
Daniel Mostrey, Kurt Goovaerts,
Léon den Hartog.

Eindredactie en opmaak:

Patrick Vranken
en Rik Callaerts

Logo's:

Dirk Stallaert, Jef Nys,
W. Vandersteen, Jan van Riel

INHOUD

Cover : © Standaard Uitgeverij,
Antwerpen 2004

Agenda 3

Beersel 4

Kuifje 14

Koffie klets 29

Reclamestrips 40

Uitgelezen 44

Overname van artikels of illustraties,
zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten
zonder uitdrukkelijke toestemming
van de uitgever. Copyright van
afbeeldingen en foto's berust bij de
diverse auteurs en uitgeverijen.

Lidgeld 2004 B&NL :20 euro

(B):001-2980926-95

(NI) : Giro 7616528

(Andere landen : 25 euro)

Verantwoordelijke uitgever :

Patrick Vranken
Berreweide 34, 1840 Londerzeel.
tel : (0032)(0)52 / 31.23.46

E-mail en internetadres :

brabant.strip@worldonline.be
www.brabantstrip.be

nr.4 van 31/3/2004

1.300 exemplaren

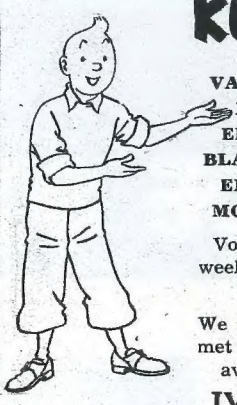
Deze maand maken we een tijdsprong
van vijftig jaar en nemen we het
weekblad *Kuifje* onder de loep.

Eerst en vooral met de echte geschie-
denis van *De schat van Beersel*, één
van de klassieke en meest gewaar-
deerde verhalen die ooit in dat blad
verschenen, gevolgd door het tweede
deel van onze reeks "Achter de
schermen van het weekblad *Kuifje*".

Vandersteen maakte regelmatig een
uitstap in het verleden en werd wel
eens aangewreven dat zijn verhalen
en decors niet altijd de toetsing met
de historische realiteit konden door-
staan. Maar was dat zijn drijfveer? We
tonen aan dat het -alvast voor *De schat
van Beersel* - in de eerste plaats de
bedoeling was sfeervolle en (ont)-
spannende verhalen te maken. Wie na
het lezen van dit artikel geen uitstap
plant naar het kasteel... tja.

Een aantal lezers vroegen ons in ja-
nuari al, waar het tweede deel van
"Achter de schermen van het week-
blad *Kuifje*" bleef. De spectaculaire
inleiding die we brachten in magazine
113, smaakte blijkbaar naar meer.
Geen paniek, er wordt hard aan
gewerkt, maar dit is geen rubriek die
we maandelijks zo maar eventjes uit
de mouw kunnen schudden. Er gaat
ontzettend veel opzoekingswerk mee
gepaard. Het is dan ook een
historische studie, een reis met de
teletijdsmachine. We volgen als een
vlieg de vergaderingen van de redactie-

Terug in de tijd

KUIFJE

KRIJGT
VAN VOLGEND
NUMMER AF
EEN NIEUWE
BLADSCHIKKING
EN ZAL NOG
MOOIER ZIJN !

Voortaan iedere
week een volledig
verhaal !

We steken van wal
met de spannende
avonturen van
IVANHOE !

raad : er wordt gesproken over de
noodzakelijk reclame, over het
promoten van de *Kuifje*'s winkel, over
zakelijke belangen eigenlijk. Maar toch
primeert de kwaliteit van het blad, de
artistieke waarde. Want wanneer
Leblanc een voorstel doet om meer
centen te verdienen, ten koste van de
kwaliteit, wordt hij terechtgewezen. En
Hergé? Hergé volgt de debatten wat
afwezig en droedelt... maar af en toe
steekt hij het vingertje op en eist een
meer moralistische toon : het blad
moet de jonge mannen van 1952 aan-
zetten tot deftig gedrag. Die stijfheid
straalt eigenlijk van *Kuifje* af zolang hij
een vinger in de pap heeft. Toch stellen
ze met spijt vast dat Robbedoes er
sympathieker uitziet... Goed tussen de
regels lezen! De redactie

▼ Stijfdeftig gedoe in de *Kuifje*'s winkel

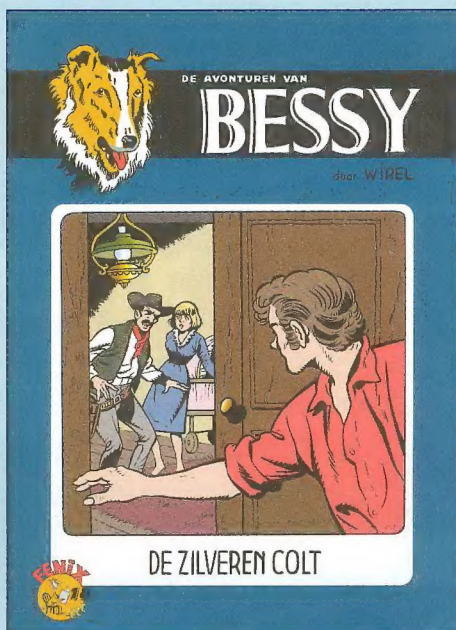
Nieuws van Bessy!

Ja, er is zelfs goed nieuws!

Het nieuwe album van Bessy, *De zilveren colt*, is eindelijk klaar. Een "nieuw" spannend verhaal uit de jaren zestig, zoals alleen Willy Vandersteen ze kon bedenken. De cover werd speciaal getekend door Ronald Van Riet.

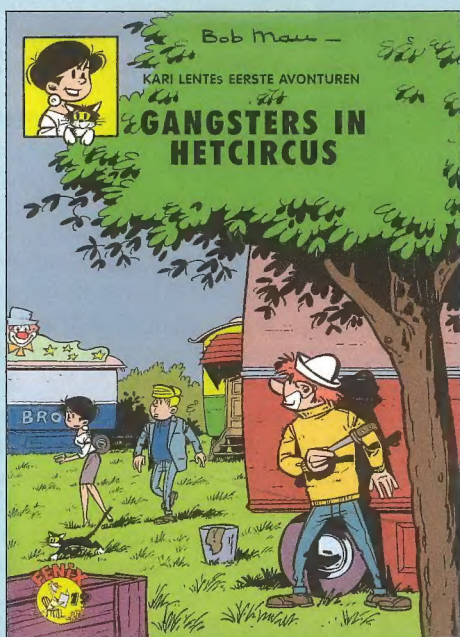
Zodoende zijn momenteel vier nieuwe albums verkrijgbaar.

Leden die ingetekend hebben, vragen wel eens, waar ze de albums kunnen afhalen? Wel, aan onze stand op diverse plaatsen in het land. Kijk eens in de agenda.

Wie niet ingetekend heeft op de volledige reeks 2004, kan de albums nu niet meer bestellen, maar maakt misschien kans om er één op de kop te tikken in de handel. De belangrijkste stripwinkels in Vlaanderen en Nederland hebben ze in huis. Vraag er naar! De officiële prijs in de handel is 9 euro. Leden die intekenden, hebben gegarandeerd een exemplaar natuurlijk, én een stuk goedkoper bovendien.

Misschien is inschrijven voor volgend jaar wel een goed idee? Goed opletten, vanaf september daarover meer nieuws in deze kolommen.

Verschijnen nog dit jaar :

Zigomar, *De gele spion*
Harry Humus,

De valse Basura's,

Dees Dubbel,

De vlam van Calcutta
en natuurlijk... Snoek!

STRAFFEN TOEBAK!

Waar **WILLY VANDERSTEEN**
de mosterd haalde

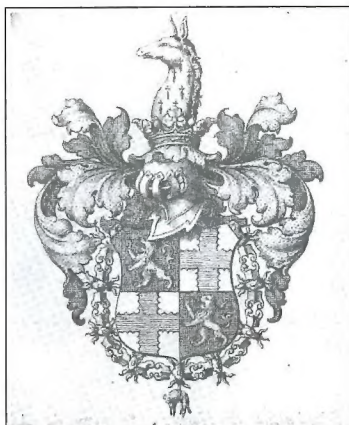

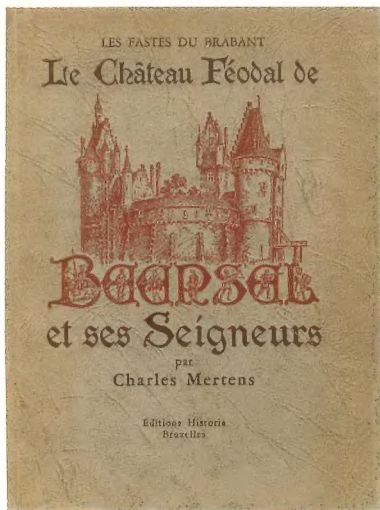
Op het ogenblik dat de vijand vaste voet op de wallen krijgt, scheert de reusachtige vledermuis opnieuw over het strijdtoneel... een spannend moment uit ons nieuw verhaal. Met dit onderschrift verscheen op 24 juli 1952 de aankondigingsplaat van *De Schat van Beersel* op de cover van het weekblad *Kuifje*. *De Schat van Beersel* verscheen bijna twee jaar later als vierde album in de prestigieuze blauwe reeks : om juist te zijn in april 1954, precies 50 jaar geleden.

- Pierre Borms -

Wanneer we de resultaten van de populariteitstests rond het meest geapprecieerde *Suske en Wiske*-album gaan consulteren.⁽¹⁾, merken we dat *De Schat van Beersel* er met kop en schouders boven uit steekt. Dit is niet zo verwonderlijk. Het verhaal heeft alles mee : herkenbaarheid van de eigen omgeving, een goed uitgekiend scenario, een grote dosis spanning en humor, een raadsel dat tot op het einde onopgelost blijft : wie schuilt er achter de groene vleermuis? Zal de schat van Beersel gevonden worden ? Met dit verhaal zette Willy Vandersteen een van de pareltjes neer van de Belgische stripkunst. Het wordt gesmaakt door zowel Nederlands- als Franstalige lezers. Ook in de *pop-polls* die het weekblad *Kuifje* in die periode 1952-53 organiseerde, scoorde Vandersteen vaak een nummer één, naar verluidt tot ergernis van Hergé die met zijn *Kuifjes* verhalen, zeker bij de Vlaamse lezers, de duimen moest leggen.

▲ In de cover van het weekblad *Kuifje* van 24 juli 1952 werd het wapen van Hendrik III van Witthem verwerkt

◀ Cover van het boek van Charles Mertens. Er bestaat een gelijkaardige (dunne) brochure.

Beersel als decor

In *Kuifje* knoopte Vandersteen na een verhaal in het mondaine Monaco (*De Bronzen Sleutel*) en één in het Middeleeuwse Brugge en Venetië (*De Tartaarse Helm*), terug aan bij de eigen heimat. Vergeten we niet dat de tekenaar sinds 1944 in het Brusselse woonde.

▲ Het kasteel vóór...

◀ en na de restauratie.

De restauratiewerken werden toevertrouwd aan Raymond Pelgrims de Bigard die kost noch moeite spaarde om het slot terug het uitzicht te geven dat het in de 17^e eeuw had. Intussen werkte Charles Mertens aan een geschiedkundig naslagwerk over het verleden van het kasteel. Dit alles werd grotendeels gefinancierd door de mecenas Frans Van Haelen, die als brouwer van het plaatselijk lambicbier 't Fonteintje fortuin had gemaakt. Het is dan ook geen wonder dat er al snel een herberg volgde. In 1933 opende de vereniging de herberg l'Auberge du Chevalier, in de stripwereld bekend geworden door de jaarlijkse bijeenkomsten van de tekenaars van het weekblad *Kuifje*. In 1939 waren de restauratiewerken volbracht en kon het publiek opnieuw het kasteel bezoeken. Het uitzicht van het kasteel was dat van zijn toestand in de 17^e eeuw. De drie torens waren in de middeleeuwen bovenaan bezet met kantelen, en hadden geen dakconstructie. Deze dakconstructie dateert van latere eeuwen.

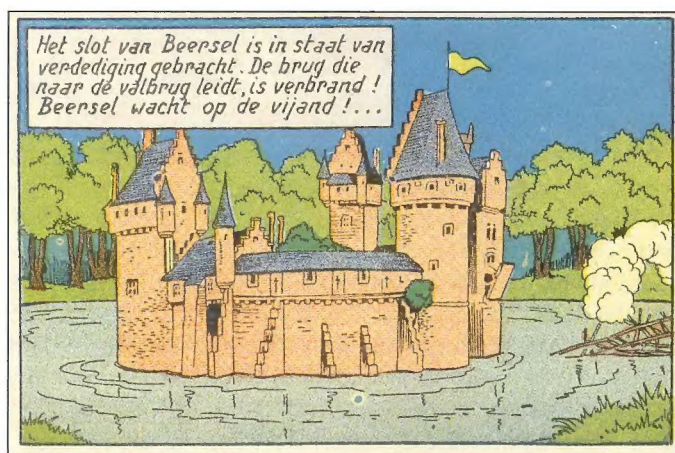
De Schat van Beersel speelde zich af tegen het romantische en geheimzinnige decor van het Middeleeuwse slot van Beersel, een klassieke bestemming voor scholieren uit die tijd. Perfect dus als aanknopingspunt voor de Brusselse en Vlaamse jeugd van 7 tot 77 jaar.

Net zoals hij dat deed met eerdere *Suske en Wiske*-verhalen voor *Kuifje*, heeft Vandersteen zich ook voor *De Schat van Beersel* zeer degelijk gedocumenteerd. Het is zeker dat hij zich hierbij grotendeels baseerde op het boek *Le Château Féodal de Beersel et ses Seigneurs*, geschreven door de conservator Charles Mertens ⁽²⁾

Het verschijnen van dit standaardwerk was het sluitstuk van een hele reeks gebeurtenissen die gemaakt hebben dat we het kasteel vandaag nog kunnen bezoeken in zijn volle glorie. In 1928 droegen de toenmalige bezitters van het kasteel, de graaf en gravin Guillaume de Hemricourt de Grunne hun bezit over aan de *Ligue des Amis du Château de Beersel*, een vereniging die opgericht was met het doel het bouwvallige slot te restaureren.

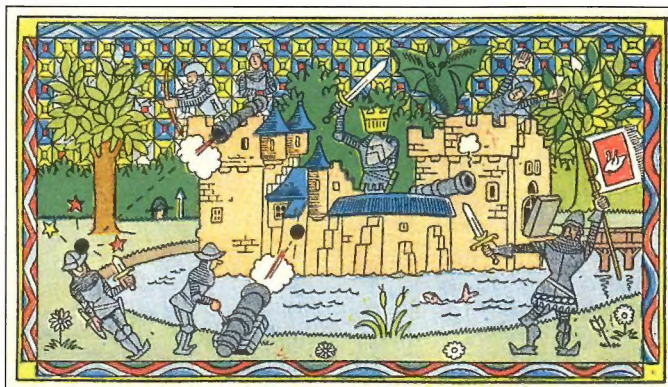
De typische dakconstructies bestonden in de Middeleeuwen nog niet. Ze werden in de 17^e eeuw toegevoegd. In de loop der tijden geraakten ze in verval maar tijdens de restauratiewerken van de jaren dertig werden ze hersteld. Vandersteen wist dit, getuige de uitspraak van *Suske*.

◀ ▲

De tekening van Guy Onckelinx (op de cover van het boek van Ch. Mertens) inspireerde Vandersteen.

Op de "gravure" die Isidoor de gids toont, tekent Vandersteen het kasteel authentiek, met kantelen. Let op de vlag van de Brusselaars, bijgenaamd "de kiekenfretters".

◀ Toch liet de tekenaar het 19^e-eeuwse verhaal zich afspelen in het kasteel zoals het er in de 17^e eeuw heeft uitgezien. Waarom dit bewuste anachronisme? Er zijn verschillende redenen te bedenken. Het avontuur van *Suske, Wiske* en *Lambik* is slechts een virtuele reis, een droom. Zij kunnen zich natuurlijk geen kasteel inbeelden dat ze niet gezien hebben. Maar wellicht heeft Vandersteen gewoon gekozen voor het meest herkenbare beeld: ook vandaag de bezoeker stapt als het ware rond in de strip. Dit werpt wel een ander licht op Vandersteens "typische" anachronismen: hij deed het niet noodzakelijk uit onwetendheid.

Het geslacht Van Witthem

Willy Vandersteen moet het naslagwerk van Charles Mertens goed doorgelezen hebben. Hij koos de meest prestigieuze periode uit de geschiedenis van het kasteel om zijn verhaal te situeren.

Van oudsher lag het kasteel binnen de invloedssfeer van de hertogen van Brabant. De laatste hertogin van Brabant was Johanna van Brabant, die in 1406 kinderloos stierf. Zij was gehuwd met Wenceslas van Luxemburg en op die manier kwam Brabant – en dus ook het kasteel van Beersel – binnen het gebied van het Bourgondische Rijk.

De toenmalige hertog van Bourgondië, Filips de Stoute, die sedert zijn huwelijk in 1396 met Margareta van Maele in het bezit van het graafschap Vlaanderen was gekomen, had daar in het kader van zijn expansiepolitiek goed voor gezorgd. Uiteindelijk huwde de laatste hertogin van Bourgondië in 1477 met Maximiliaan van Oostenrijk, zodat onze gewesten in het grote Habsburgse Rijk werden ingelijfd.

De dynastie Van Witthem kwam al in 1362 in het spel. Zij werden de heren van Beersel voor lange tijd. Het was vooral Hendrik III van Witthem die op het einde van de 15^e eeuw de grootste bekendheid verwierf. Hij had het gebracht tot lid van de Orde van het Gulden Vlies en was een vertrouwensman aan het hof van Maximiliaan.

Het was precies deze glansrijke periode die Vandersteen uitkoos om er zijn verhaal in te situeren. In 1488 kwamen de Brusselaars in opstand tegen de bewindvoerders van Maximiliaan. De organisator van het verzet was Filips van Kleve, die de rol van slechterik speelt in het verhaal van Suske en Wiske. Hendrik III van Witthem bracht de rebellen zware verliezen toe. De Brusselaars kwamen dan het kasteel van Beersel belegeren, maar dank zij het heldhaftig verzet van Hendrik III en zijn zoon Philippe van Witthem, kon de eerste aanval afgeweerd worden. Het is deze passage die doorheen het hele plot van *De Schat van Beersel* loopt.

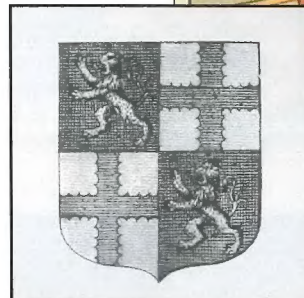
Uiteindelijk werd het kasteel toch ingenomen in 1489. De rol die Vandersteen toebedeelde aan Philippe van Witthem is bekend : hij schilderde hem af als het koppige, eigenwijze maar kranige zoontje van Hendrik III.

Hoe heeft Vandersteen deze elementen nu verweven in zijn verhaal ? Het begint al bij de prachtige aankondigungsplaat op de cover van het weekblad *Kuifje* waarin Vandersteen het wapenschild van Hendrik III van Witthem verwerkte (pag.4). Bij de aanvang van het verhaal wonen onze vrienden een openlucht toneelvoorstelling bij in het kasteel⁽³⁾. Plotseling scheert een reusachtige groene vleermuis over de aanwezigen en zaait paniek.

Een politieonderzoek levert niets op

Het wapenschild van Hendrik II, gebruikt als decoratie op de muur van het kasteel, terwijl Hendrik III op de troon zit.

maar de gids van het kasteel, Isidoor, vertelt aan de hand van oude gravures de legende van Hendrik III van Witthem en zijn valkenier :

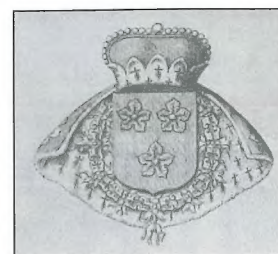
Hendrik had de beste afgerichte valken uit de streek, maar op een dag liet het zoontje van de valkenier de beste valk ontsnappen. De valkenier wilde zijn zoon beschermen en nam de schuld op zich waarbij Hendrik hem in de vergeetput liet werpen. De moeder van de valkenier betoverde een toevallig voorbij vliegende vleermuis. Telkens de reuzenvleermuis zou verschijnen, zou er onheil over het kasteel komen. De vleermuis was inderdaad verschenen bij de fatale belegering van 1489. Aldus het verhaal van Isidoor.

Gravure van het portret van Hendrik III van Witthem. De gelijkenis met het portret door Vandersteen is treffend.

Deze elementen vond Vandersteen zeker terug in het boek van Mertens. Op de pagina's 143 en 144 kunnen we de legende van de onfortuinlijke valkenier lezen ⁽⁴⁾. Het oorspronkelijke verhaal zit echter anders in elkaar. Eenmaal in de vergeetput geworpen, aanroept de valkenier de Zwarte Madonna van Halle en de verloren valk verschijnt spontaan terug. Eind goed al goed.

Op de openingsprent staat het wapenschild van de hertogen van Arenberg (eigenaren van het kasteel in de 17de eeuw)

Legende en fantasie verweven

Op pagina 146 lezen we dan de legende van de heksen van Beersel ⁽⁵⁾. In de 18^e eeuw werd een inwonster van het kasteel verdacht van hekserij. Zij zou gezien zijn toen zij op een bezem vanop de hoge toren wegscheerde, terwijl een vlucht vleermuizen haar vergezelde!

Het is intussen duidelijk dat Vandersteen deze ingrediënten verwerkte tot zijn eigen *savoureuse* verhaal. Het verdere verloop van de strip is het product van Vandersteens verbeelding.

Foto van de trap in de herberg zoals hij nu nog bestaat.

Hij verzon het idee van de schat van Beersel die de van Witthems hadden verborgen voor de Brusselse belegeraars. Die schat zou zich nog steeds ergens in het kasteel bevinden. Isidoor blijkt nog twee andere broers te hebben en samen zijn ze op het spoor van de schat. Lambik en Suske en Wiske worden gevangen gezet met hypnotiseur Priem. Die zal hen hypnotiseren en hen in het verleden doen belanden zodat zij de plannen van de geheime gangen kunnen ontdekken in het Brabant van de 15^e eeuw.

In Beersel maken Lambik en Suske en Wiske kennis met Hendrik III, zijn gade en hun vinnige zoontje Philippe van Witthem, die door zijn strijdlustigheid en schranderheid snel de gunst van de lezer verwerft. Hij duwt zelfs Suske en Wiske naar de achtergrond in het verdere verhaal. Ook Filip Van Kleef duikt op, die onder één hoedje speelt met Alwina de heks, de moeder van de gevangen gezette valkenier. Vandersteen gebruikt hier de legende van de valkenier, maar vult ze aan met "de ware toedracht": volgens Alwina is de valkenier in de kerker geworpen omdat hij wist waar de plannen van de onderaardse gangen verstopt waren en niet

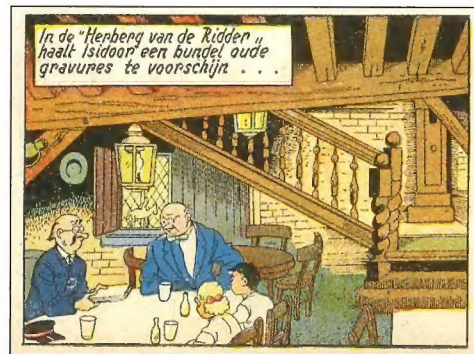
om een verloren valk (en laat het Suske, Wiske en Lambik nu net om die plannen te doen zijn...) Alwina hield haar zoon in leven door hem dagelijks van voedsel te voorzien. Het is haar zoon die, verkleed als groene vleermuis, paniek zaaide in de gelederen van de troepen van Philippe van Witthem.

De hele belegeringspassage van het kasteel van Beersel stelde Vandersteen in staat het slot veelvuldig in beeld te brengen. Opnieuw maakte hij (net als wij vandaag!) dankbaar gebruik van de documenten in het boek van Charles Mertens, niet alleen de foto's van het kasteel zelf, maar ook de meubelen, de wapenschilden en blazoenen van de dynastie van de van Witthems. Lambik en Philippe van Witthem organiseren de verdediging. Philippe is getooid in een wapenrok versierd met het familiewapen, terwijl Lambik de afbeelding van een vliegende valk op de borst draagt.

De herberg, l' Auberge du Chevalier

Toen de restauratiewerken van 1928 al een vijftal jaar gevorderd waren, besloot Frans Van Haelen, één van de medestichters van de vereniging die voor de restauratie instond, een herberg te bouwen op een boogscheut van het kasteel.

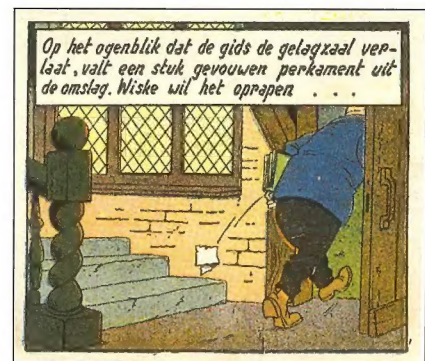
Hij was als brouwer van een plaatselijke gueuze natuurlijk gebaat bij een

Het interieur van de herberg zoals het er in 1952 moet hebben uitgezien.

Detailfoto van de trap in de herberg

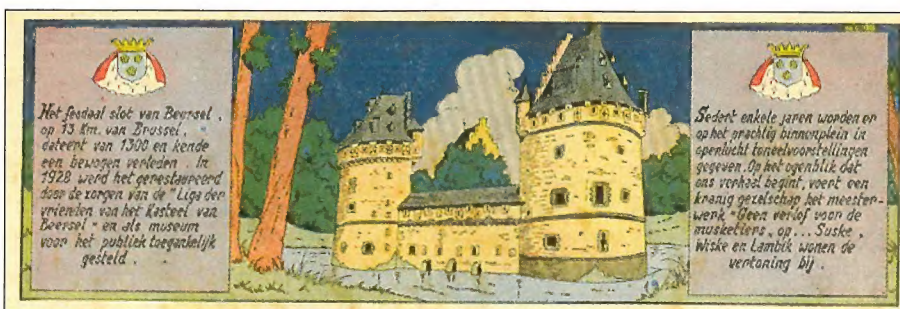
De getekende versie!

dranketablisement dat door de eerste groepen bezoekers systematisch bezocht zou worden.

Hij noemde het *L'Auberge du Chevalier*. Het werd later omgedoopt tot *Herberg In den Ridder*. De naam is ondertussen veranderd want het heet nu gewoon *Auberge Beersel*. De opeenvolgende uitbaters van de herberg beseften zonder twijfel dat ze sinds het midden van de jaren

vijftig een "historisch" etablissement uitbaten. In ieder geval zijn nu nog steeds verschillende elementen uit het interieur herkenbaar. De houten trap naar de eerste verdieping lijkt nog sterk op deze van meer dan 50 jaar geleden. Ook één van de oude verlichtingslantaarns hangt er nog steeds. De staande klok bij de trap is nu echter een afschuwelijke sigarettenautomaat geworden.

De Schat van Beersel in Kuifje

In de geschiedenis van het Belgische beeldverhaal neemt de herberg een speciale plaats in. Enerzijds doordat in het verhaal *De Schat van Beersel*, de gids Isidoor onze vrienden er zijn map met gravures toont. Anderzijds omdat in deze herberg de jaarlijkse bijeenkomsten georganiseerd werden van de tekenaars van het weekblad *Kuifje*. Daar zijn gelukkig vele foto's van bewaard. Het is mogelijk dat Willy Vandersteen tijdens één van deze bijeenkomsten de nodige inspiratie opdeed voor zijn meesterlijk verhaal.

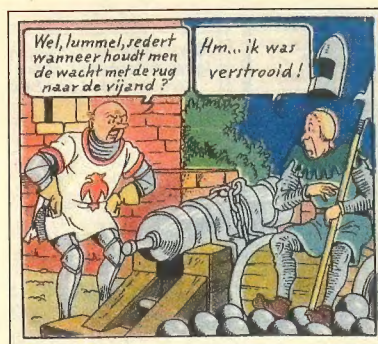
▲ *Etentje in de Auberge. Centraal op de foto herkennen we Hergé, die een pakket overhandigd, met links van hem Jacobs. Willy Vandersteen zit rechts.*

Wanneer we *Het Spaanse Spook* niet meetellen, was *De Schat van Beersel* het langste blauwe-reeks-verhaal. Het telde 64 pagina's die in het weekblad verschenen tussen 23 juli 1952 en 8 oktober 1953. Vandersteen tekende ook twee covers voor het weekblad. In het weekblad *Kuifje* van 16 oktober 1952 verscheen een artikel over de geschiedenis van het kasteel van Beersel van de hand van Karel Van Millegheem, alias Johan De Brabander. In het weekblad *Ons Volkske* van 13 november 1952 verscheen dezelfde tekst, echter anders gepresenteerd.

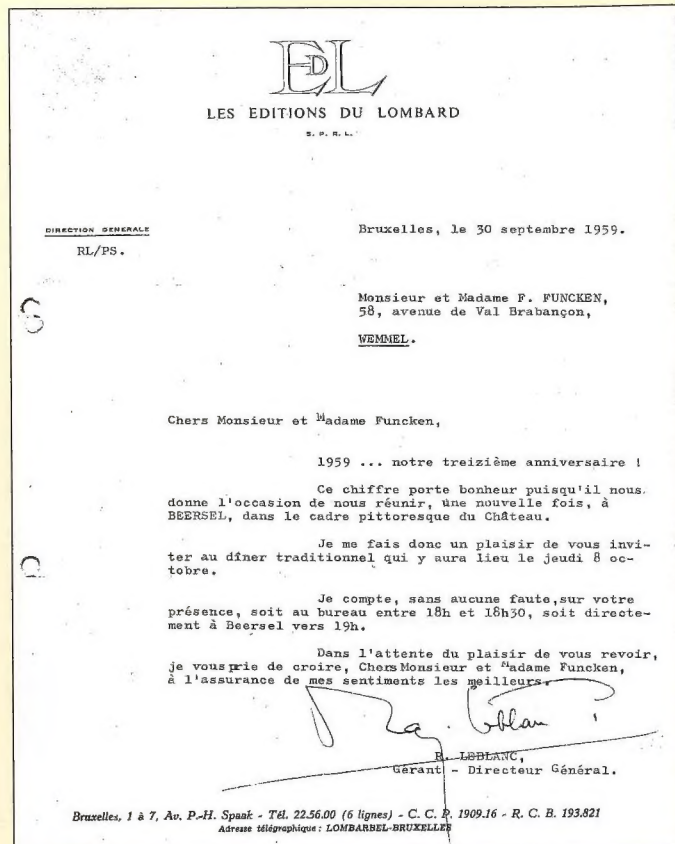

De hoofding in het weekblad *Kuifje*...

De inkleuring voor *Kuifje* liet veel meer schakeringen toe.

De 64 pagina's werden gebundeld in een gelijknamig album dat voor het eerst verscheen in 1954. Toen Standaard Uitgeverij in 1971 het verhaal opnieuw uitbracht in de reguliere rode reeks, moest het verhaal ingekort worden tot 55 pagina's. Het equivalent van 9 pagina's werd weggelaten zonder het verhaal al te erg te storen. Soms was het één pagina, soms enkele opeenvolgende, soms maar twee stroken. De chronologisch 49e pagina waarvan een tekening in het oude album doorliep tussen stroken twee en drie, werd speciaal voor deze

▲ *Brief van Raymond Leblanc aan L&F Funcken, om hen uit te nodigen op het traditionele etentje, opnieuw "in het pittoreske kader van het kasteel van Beersel".*

uitgave herschikt en deels hertekend. In het weekblad *Kuifje* waren de inkleuringen prachtig. De heliogravure-techniek die de drukkerij Van Cortenberghe toepaste, liet toe om vele nuances aan te brengen in de kleuren. Zo kregen de harnassen en andere metalen voorwerpen een lichtreflectie mee zodat ze leken te blinken. Deze nuances konden niet bereikt worden in het blauwe-reeks-album waarvoor de inkleuringen van het weekblad *Ons Volkske* gebruikt werden. De harnassen werden er egaal grijs zonder schakeringen. In *Ons Volkske* werd ook de hoofding

... en de spiegelbeeld-versie in *Ons Volkske*

De inkleuring voor *Ons Volkske* werd ook gebruikt voor de albumversie van 1954

gewijzigd. Het is dezelfde tekening als in *Kuifje* maar dan in spiegelbeeld. Ook de titelletters zijn ietwat anders. Voor de verkorte heruitgave van 1971 werd een nieuwe inkleuring gehanteerd die erg afweek van het origineel. Alle herdrukken uit de rode reeks volgden ditzelfde palet. Pas met de bibliofiele heruitgave in het kader van de Suske en Wiske-klassiek-reeks, werd de oorspronkelijke inkleuring nagebootst, maar de offset-techniek en de pastelachtige kleuren doen veel van de oude charme teloor gaan.

Tot slot, een geleid bezoek aan het kasteel!

Weinig mensen weten dit, maar de gids uit *De schat van Beersel* heeft echt bestaan. Net zoals in de strip was zijn naam Isidoor, Isidoor Mahu. Hij werd geboren in 1922 en was in 1952 dus slechts 30 jaar oud, dus heel wat jonger dan de dorstige gids die Vandersteen heeft neergezet. Isidoor had slechts één broer, Jan, en geen twee zoals in het verhaal. Bovendien was het geen tweelingsbroer. Ernst Pommerel heeft de man reeds in de jaren zeventig opgezocht en schreef zijn bevindingen neer in een artikel voor *Stripschrift* 122/123 (1979). Isidoor Mahu overleed in 1990. Lange tijd heeft hij in zijn werklokaal een tekening aan de muur gehad die Vandersteen hem geschonken had. Op de foto zien we hem met de oorkonde in de hand, de man in de anorak links van hem is zijn broer. Als besluit stellen we ons voor dat Isidoor de gids ons meeneemt voor een wandeling door het kasteel, zoals hij het vijftig jaar geleden ongetwijfeld met Willy Vandersteen gedaan heeft. We betreden het kasteel via de vaste brug en merken dat de tijd op veel plaatsen stilgestaan heeft...

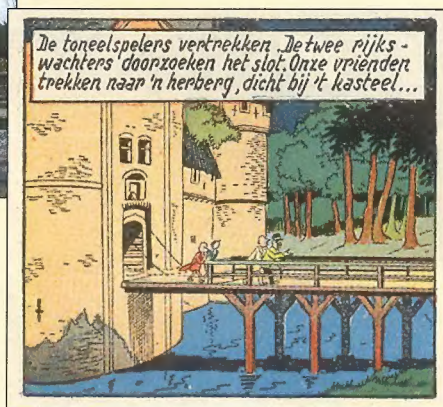

◀ Een foto van Isidoor Mahu (met pet op het hoofd) met zijn broer Jan (met sjaal)

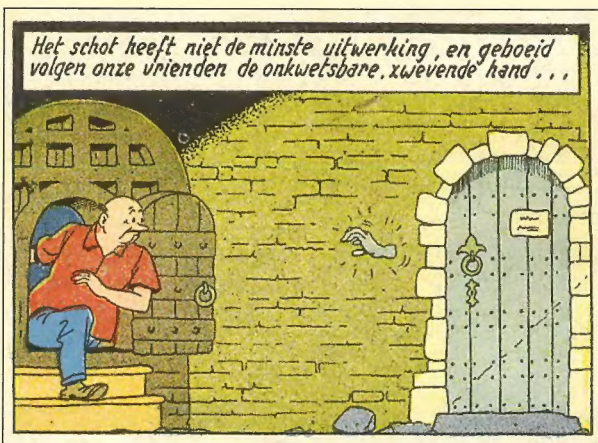
Voor Isidoor Mahu maakte Willy Vandersteen deze tekening met opdracht.

◀ Foto van de ophaalbrug zoals ze er nu bijligt.

De ophaalbrug zoals Vandersteen ze zag. ▶

▲ Tekening van de gang achter de poort. Let op het bordje op de deur.

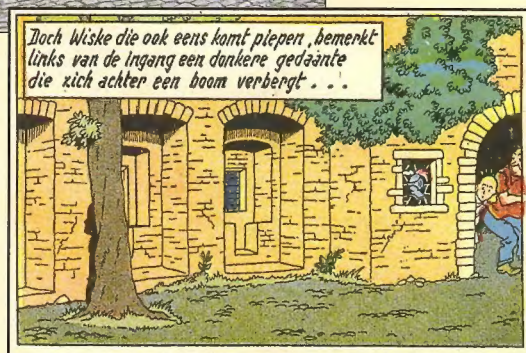
Foto van dezelfde deur op dit ogenblik: het bordje hangt er nog steeds.

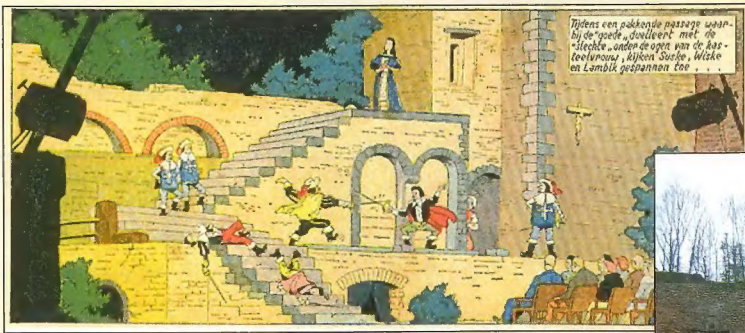

Foto van de binnenkoer: stond hier vroeger geen boom? ▼

De binnenkoer zoals Vandersteen ze zag... met boom.

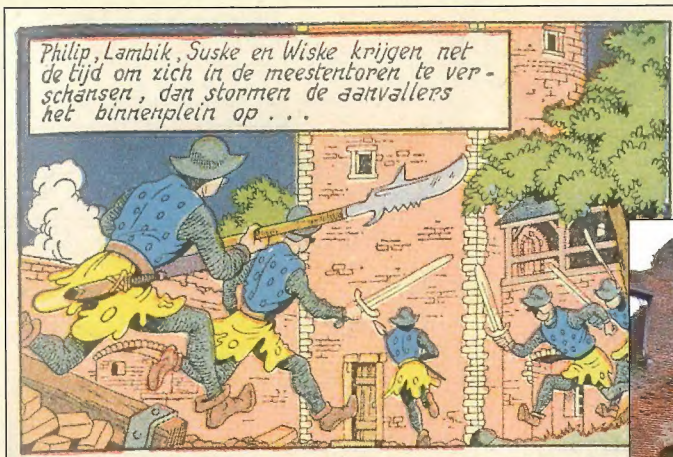

De sfeervolle binnenkoer uit 1952, nog in prachtige staat.

Vijftig jaar later is de binnenkoer opnieuw vervallen tot een ruïne...

Vandersteen tekent de overdekte gaanderij, anno 1952.

Foto anno 2004

Noten

1. zie de website van Frank Koper : <<http://suskeenwiske.library.uu.nl/>>
2. Les Editions Historia, Brussel, 1942.
3. Het verhaal start tijdens een van de avondlijke toneelvoorstellingen die door Jean Ray in de jaren vijftig georganiseerd werden in het kasteel van Beersel. Vandersteen heeft deze sfeervolle toneelopvoeringen regelmatig bijgewoond; wellicht ook de voorstelling van Yolande van Beersel, waarbij de acteur André Gevrey zijn confrater Yvan Dominique verwondde, waarna die op een spectaculaire manier op de plankenvloer neerzeeg. De auteur heeft deze scène in de Schat van Beersel verwerkt via een groene vleermuis, die over de kantelen scheert en paniek zaait bij het publiek, waardoor de actrice Madeleine Fleuve ongelukkig van de ringmuur valt.
4. Le Château Féodal de Beersel et ses Seigneurs, p. 143-144 : La Légende du Fauconnier.
5. Le Château Féodal de Beersel et ses Seigneurs, p. 146 : Les Sorcières de Beersel.

Copyright foto's

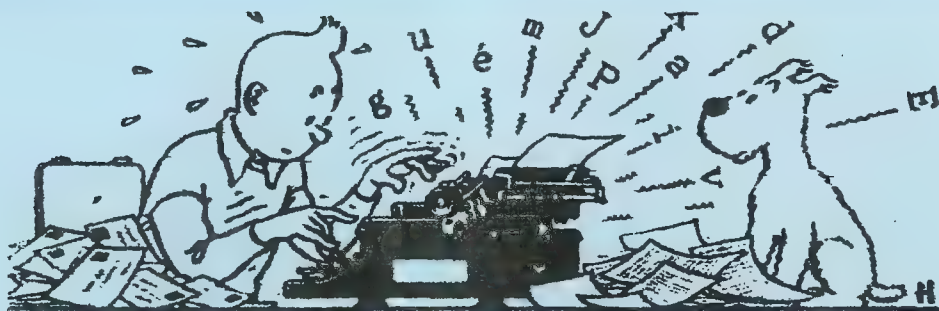
Historische foto's : uit het boek van Charles Mertens
Foto's 2004 : © Brabant Strip vzw en P. Borms

Philippe van Witthem wil het luik van het venster openen.

Er zijn verschillende van dergelijke vensters in het kasteel.

ACHTER DE SCHERMEN VAN HET WEEKBLAD

KUIFJE

Deel 2 : oktober-december 1952

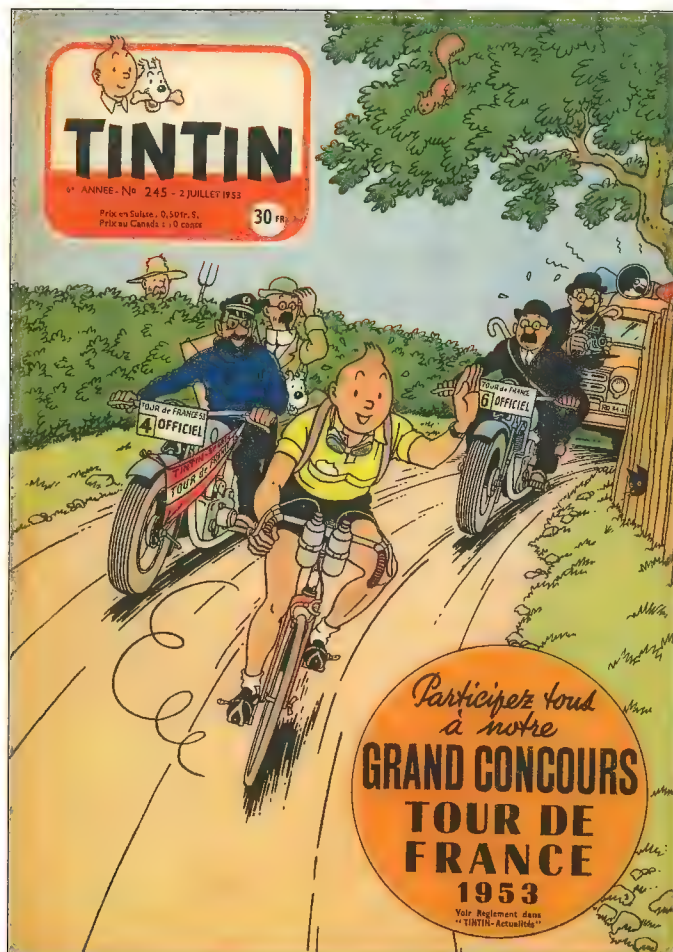
Met deze tweede aflevering sluiten we het jaar 1952 af. We stellen vast dat het blad sterk groeit, door een combinatie van inhoudelijke kwaliteit en een degelijk zakelijk beleid, onder leiding van uitgever Raymond Leblanc.

- Jean Smits -

Leblanc verklaart in maart 1952 het volgende over de toestand van het blad: "Toen het avontuur van het weekblad Kuifje begon te Brussel in de Lombardstraat nr 55, bestond de equipe uit minder dan 10 personen. We betrokken er verouderde lokalen, bereikbaar via een onbetrouwbare en donkere trappenhal. De sterke stijging van de oplage en het ongelooflijke succes van de Kuifje's bon noopten ons te verhuizen. We vonden aan de overkant van de straat, in nr 24, een gebouw dat meer geschikt was voor onze alsmaar toenemende activiteiten. We zijn begonnen met één verdieping maar al vlug huurden we ook een tweede. Ondertussen blijken zelfs deze twee verdiepingen niet meer toereikend te zijn. Het aantal werknemers is immers meer dan verdubbeld, we hebben er nu bijna 25 in dienst. Mijn rol van verantwoordelijke is ook meer en meer complex en tijdrovender geworden... Ik heb misschien een verouderde stijl van leidinggeven maar ik vind dat de baas het voorbeeld moet geven. Ik ben alle dagen aanwezig en ik neem amper meer dan één week vakantie. Volgens mij moet een verantwoordelijke zich kwijten van 5 essentiële taken: voorzien, organiseren, leiding geven, coördineren en controleren. Los daarvan moet de baas motiveren, zo veel mogelijk belonen maar ook kunnen sanctioneren wanneer het nodig is. Ten slotte moet hij risico durven nemen. Vanaf het begin heb ik echter voor een vooruitziend beleid gekozen dat heden ten dage nog weinig toegepast wordt. Anders gezegd beschik ik een jaar op voorhand over een prognose van de balansresultaten van het lopende jaar". Van alle Belgische ondernemingen, die ontstaan zijn na de oorlog, behoorde De Lombard uitgaven toen tot de categorie waarvan de expansie de meeste verwondering en bewondering opriep: de oplage bedroeg ondertussen 350.000 exemplaren, weliswaar wereldwijd.

Als we de verschenen nummers bekijken, volgt het laatste kwartaal van 1952 braafjes de ingeslagen weg. Op de redactie worden echter grootse plannen gesmeed voor begin 1953 en ook Raymond Leblanc vervult zijn rol van manager door in het jaareinde een ingrijpend voorstel te doen aan de redactieraad.

We eindigden vorige aflevering met de vergadering van 30 september 1952, waarop voorgesteld werd om het blad uit te breiden van 20 naar 24 pagina's. Dit idee wordt opnieuw opgepikt in de volgende vergadering.

Het weekblad Tintin/Kuifje, stevig in het zadel en een van de meest succesvolle internationale bladen ►

Verslag van dinsdag 7 oktober 1952 om 17 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, secretaris Mr Dehaye
Aanwezig: Hergé (H), Fernandez (F), Evany (E), Dehaye (D), Deshayes (DE), samen de redactieraad (R)
verontschuldigd: Van Millegheem (V)

(R) **Planning speciaal kerstnummer.** Indien mogelijk, zou het begin van de nummers met 24 pagina's best samen-vallen met het begin van de Grote Prijsvraag.

(F+DE) **Planning nummer 46** : 1/6^e pagina reserveren voor reclame voor de Kuifjes-pet.

(F) **Planning nr 48**: start van Augers *De buit van de zee*

(F+DE) In nrs 47-48-49 : 1/8 pagina reclame voor nieuwe albums van Zwaardvis, Corentin en Het Spaanse Spook

(F) We zouden 4-pagina verhalen over dieren kunnen vragen aan Calvo, Trubert en Craenhals.

(Leblanc+DE) Zodra de maquette van 24-pagina's goedgekeurd is, zou het wenselijk zijn om voor deze nieuwe Tintin/Kuifje reclame te maken in de pers en met affiches.

(E+Tibet) Voor het nr 49 zouden we aan Mr Tibet een 4-pagina verhaal kunnen vragen over Sinterklaas.

(F) Vragen om Jack&Jill in het Frans te kunnen publiceren

(F) De publicatievoorwaarden vragen van Jody & de pauw en Lassie. Als we beslissen ze te publiceren, aan Trubert of Craenhals vragen om er een strip van te maken.

(F) Aan scenarist Maurice Averan vragen of hij voor (dieren)scenario's kan zorgen.

(F) Mr Servais van Casterman contacteren : zijn ze bereid om een onuitgegeven roman, die in Tintin verschijnt, later in boek uit te geven met onze illustraties?

(F+V) Maquette van het nummer 46 van 12 november: Tintin en Kuifje zijn identiek, cover Funcken.

Opmerkingen verslag 7 oktober

- Het was blijkbaar de bedoeling om het begin van de Grote Prijsvraag en het eerste nummer op 24 pag. te laten sa-

Verslag van dinsdag 14 oktober 1952 om 16:30 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Dehaye
Aanwezig: Hergé, Fernandez, V.Milleghem, Evany, Dehaye

(R) Het nodige is gedaan voor alle punten van het verslag van 7 oktober

(R) Uit het aanbod beeldverhalen worden er twee weerhouden: Marc Trail en Ali Dargento.

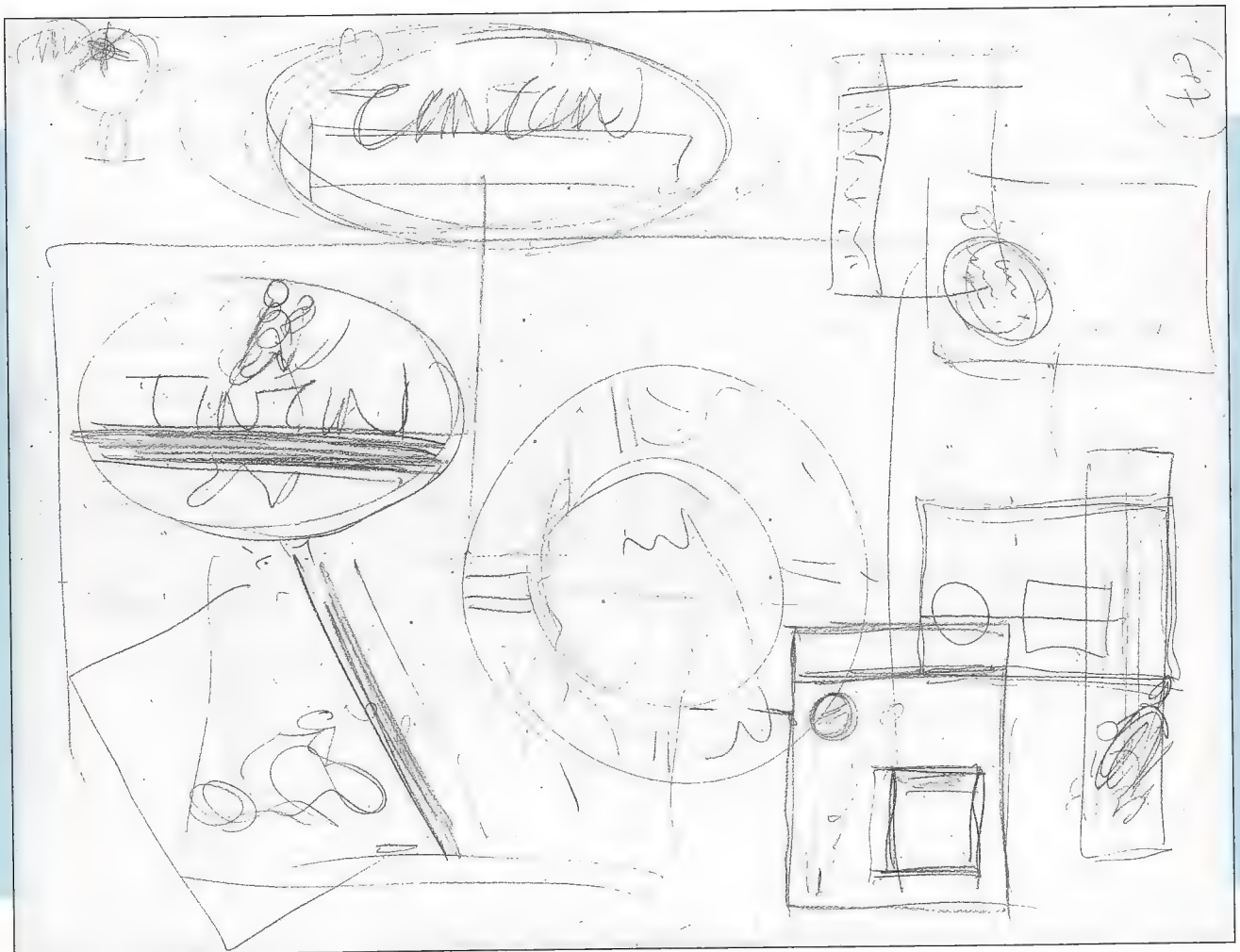
(F) Het kerstverhaal van Mr Duval, getiteld *Peggy's mooiste kerstfeest* wordt aanvaard maar moet door de auteur herwerkt worden en het begin ingekort.

(R) Het is wenselijk dat het kerstnummer op 24 pagina's verschijnt (van de vier extra pagina's worden er twee voor reclame gereserveerd).

(F+V) Aan de twee hoofdredacteuren wordt gevraagd om een scenario voor een kerstverhaal uit te werken, dat als 4 pagina strip zal verschijnen.

(F+V) **Maquette van nr. 47** van 19 november: De cover is van Uilenspiegel door Mr Vandersteen. Het artikel over het Centraal Station wordt ook aangekondigd op de cover.

menvallen met een speciaal kerstnummer. Het idee om het tussenblad uit te breiden tot 8 pagina's en zo het blad permanent op 24 pagina's te brengen (zie verslag van 30/09), zal uiteindelijk niet gerealiseerd worden. Ook het begin van de Grote Prijsvraag werd uitgesteld. Wel zou het kerstnummer eenmalig verschijnen op 24 pagina's. Van de andere voorstellen wordt ook niet veel gerealiseerd: dierenverhalen zullen er in de eerste maanden niet komen. Calvo en Trubert hebben wel wat beters te doen dan dierenverhalen te tekenen, ze publiceren vanaf 1952 in *Het rijk der vrouw* hun respectievelijke meesterwerken *Snorretje* en *Trippelteent* en *Ridder Lente*.

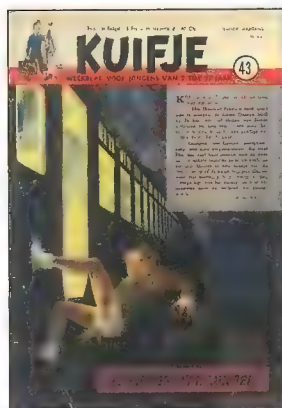
Verslag van dinsdag 21 oktober 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Dehaye

Aanwezig: Hergé, Fernex, Van Millegheem, Evany, Dehaye, Deshayes

- (R) Alle punten van verslag van 14 oktober zijn uitgevoerd.
- (R) **Beoordeling van nr 43** dat morgen verschijnt: interessant bevonden ; het nummer ziet er erg goed uit.
- (R) Voorstel om een kerstkaart met wensen te sturen naar abonnees die hun abonnement niet vernieuwden.
- (F) Akkoord om MGM te contacteren voor een beeldverhaal, getekend door Craenhals, naar Jody & de pauw.
- (R) Na publicatie van de Redings recentste verhalen, blijkt *Mr Vincent* het meest geslaagd. In de toekomst kunnen we hem onze volledige verhalen op 5 pagina's toevertrouwen, over stichtende onderwerpen zoals het leven van pater Damiaan, pater Lievens, pater De Smet, Dunant...
- (R) Als we een wagen krijgen als eerste prijs van de Grote Prijsvraag dan is het best een gezinswagen van minstens 4 personen. Een sportwagen (2 zitjes) is uitgesloten.
- (R) Volgende onderwerpen voor de 5-pagina strips zijn tot hertoe voorgesteld: Eisenhower, Chaplin, Schweizer, Maufrait, John Cobb, Het leven van testpiloten, de beklimming van de Mount Everest.
- (R) Project voor een Tintin almanak. In een dergelijke almanak, die een jaar op voorhand zou kunnen gemaakt worden, kan veel reclame opgenomen worden.
- (R) Project om het logo van het blad te wijzigen. Naar analogie met de grote Amerikaanse en Franse weekbladen zou het logo kleiner in de linkerbovenhoek kunnen geplaatst worden. Onderzoeken voor eerste 24 pag. nr.
- (R) **Planning nr 49** van 3/12 : Sinterklaasnummer met het begin van het beeldverhaal over Sinterklaas door Tibet.
- Planning nr 50** van 10/12 : een getekende inhoudstafel op de cover, de belangrijkste verhalen uit het nummer worden voorgesteld met de beste tekening en een attractieve titel.
- (F) **Planning nr 47** van 14/12 : op 1/6 pagina aankondigen dat de Kuifje's winkel vanaf dan geopend is.

- De reclame voor de Kuifje-pet vinden we op pag 2 van nr 46. In nr 49 verschijnt wel degelijk een Sinterklaasverhaal door Tibet maar slechts op 3 pagina's.
- In nrs 47-48-49 verschijnt enkel reclame voor Corentin en Het Spaanse Spook, niet voor De zwaardvis. Waarom niet?
- De cover van nr 46 is zoals afgesproken van Funcken.

Opmerkingen verslag 14 okt.

- Marc trail en Ali Dargento : het blad brengt wekelijks 1 pagina van een aangekocht stripverhaal. Eind oktober verschijnt zo *Opstand in San Domingo*.
- Het kerstnummer (nr 52) verscheen op 24 pagina's met kerstverhaal (4 pagina's + cover) *Kerstmis in Vichada*, door Weinberg, scenarist(en) niet vermeld.
- De Vandersteencover klopt (zie BSM 113) met het artikel over de Noord-Zuid verbinding (Centraal Station te Brussel).

Opmerkingen verslag 21 oktober

- Er werd meestal op dinsdag vergaderd. Kuifje verscheen op donderdag, maar was op dinsdag reeds gedrukt. De kinderen hadden toen op donderdagnamiddag vrij.
- Van de onderwerpen voor de 5-paginaverhalen worden de meeste ook gerealiseerd : Eisenhower verschijnt in nr 48/52 door Craenhals, Chaplin in 15/53 door Craenhals, Schweizer in 6/53 Weinberg, Dunant in 20/53, niet door Reding maar door Weinberg.
- In 1955 verscheen éénmalig en enkel in het Frans een soort almanak onder de titel *Sélection Tintin 1955*. In de periode november 1968 tot december 1977 zullen er nog 38 pocketversies verschijnen onder de titel *Tintin sélection*.
- De bescheiden reclame voor de Kuifje's winkel vinden we in nr 47 op pag. 9.
- Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen voor het nieuwe logo op de achterkant van het verslag van 14 oktober.

De cover van het weekblad

Naar een moderne look

Wanneer het blad eind 1952 aan een restyling toe is, conform de look van de toen moderne bladen (verslag van 21 oktober), dan is het Hergé, die na een poging van Evany het laken naar zich toetrekt en enkele weken nodig heeft om tot een definitief voorstel voor het nieuwe logo te komen. Hij toont ondertussen wel al enkele pogingen, waarvan hij zelf de eerste is om ze af te keuren. Maar hij bewijst zijn collega's van de redactieraad dat hij wel degelijk persoonlijk veel belang hecht aan het zelf uitwerken van de definitieve versie. Die zal uiteindelijk gekozen worden door de redactieraad, uit twee volgens Hergé aanvaardbare voorstellen. Ondertussen heeft hij ook gedurende weken tijdens de vergadering schetsen gemaakt voor het logo. Zo zijn er de schetsen op de achterkant van de verslagen van 14 oktober, 21 oktober en 4 november. Het nieuwe logo wordt in België voor de eerste keer gebruikt voor het nr 5 van 4 februari 1953.

Schetsen van Hergé voor het nieuwe logo, op de achterkant van de verslagen van 14 oktober en 21 oktober - © Hergé-Moulinsart 2004

loopt door op volgende pagina ►

thema

Verslag van dinsdag 28 oktober 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernandez

Aanwezig: Hergé, Fernandez, Van Milleghem, Evany, Dehaye, Deshayes

(H) Voorstelling blad op 24 pagina's. M. Evany heeft een project uitgewerkt voor het nieuwe logo. Het idee is goed, maar het is wenselijk dat het nieuwe logo een "jonger" uitzicht heeft. Mr Hergé gaat het zelf bestuderen.

(R) Het scenario van *Le chevalier felon* door Mr Macheraux (*sic*) is uitstekend, maar de bijhorende tekeningen verraden een gebrek aan ervaring. De raad beslist om Mr Macheraux eerst als proef op een kort verhaal te zetten alvorens hem een vervolgverhaal te laten maken.

(F+DE) **Planning nr 50**: plaats voorzien voor reclame voor ping-pong. De reclame voor de Parker vulpen wordt uitgesteld tot Pasen 1953. In een volgende editie van Tintin-mondial brengen we, zonder de firma-naam te vermelden, een reportage over de geschiedenis van het uur en het uurwerk op basis van de informatie die ons door de firma Tissot wordt meegedeeld.

(R) De raad zou willen dat er in het kader van de vernieuwing zo vlug mogelijk een kort dierenverhaal gebracht wordt: waargebeurde verhalen over huisdieren, ingestuurd door de lezers, waarvan de beste beloond worden.

(R) In één van de volgende nummers aankondigen dat de Grote Prijsvraag in februari 1953 begint. In de prijslijst staan ook enkele diabolos.

(F+E)

Beoordeling nr 44:

in zijn geheel als bevredigend beoordeeld. De raad heeft de bladschikking van de roman (Texas Slim) besproken. Het karakter van de tekst zou leesbaarder moeten worden en de voorziene plaats voor de illustraties kleiner. De legende bij de illustraties vervangen door een vraag in een groter lettertype, om meer de aandacht van de lezer te trekken.

(D) **Planning nr 49**. In verband met het editoriaal. Om het eigen karakter te bewaren, zou het editoriaal zo dikwijls mogelijk over authentieke feiten moeten gaan (en ook zo overkomen). Het is ook noodzakelijk dat er een conclusie of les kan uit getrokken worden zonder dat de schrijver dit expliciet heeft onderlijnd.

(F) **Planning nr 49**. De sportkroniek. Het is nodig de auteur van deze rubriek er aan te herinneren dat hij schrijft voor kinderen. Vragen om termen te vermijden, die te technisch, te gespecialiseerd of te intellectueel zijn.

Opmerkingen verslag 28 oktober

- Fernandez wordt secretaris ipv Dehaye(!) en maakt direct een serieuze uitschuiver: Macheraux ipv Macherot. Het verhaal waarmee Raymond Macherot zich komt aanbieden ligt aan de basis van de reeks *De witte ruiter*. Macherot zal in nr 7 van 1953 debuten met een realistisch kortverhaal *De verloren wereld*. De eerste plaat van *Chlorophyl tegen de zwarte ratten* verschijnt pas op 14 april 1954. De eerste plaat van *De witte ruiter* door Funcken verschijnt in nr 40 van 8 oktober 1953. Liliane Funcken vertelt hierover: "Mijnheer Evany heeft Macherot aangeraden om zijn project aan een ander realistisch tekenaar over te dragen. Zo heeft Fred zijn project voor een karikaturale strip laten schieten en in de plaats de synopsis van Macherot gekocht. Deze wissel kwam op een ideaal moment, want zowel Macherot als Fred hebben zo hun roeping gevonden! *De witte ruiter* was een verhaal dat ons onmiddellijk beviel: we hielden erg van de middeleeuwen en dergelijke historische verhalen...".

Macherot van zijn kant herinnert zich zijn debuut als volgt: "Ik was geïnteresseerd in ridderverhalen. Bij Kuifje hoor-

▲ Proefplaat van *Le chevalier felon* door Macherot

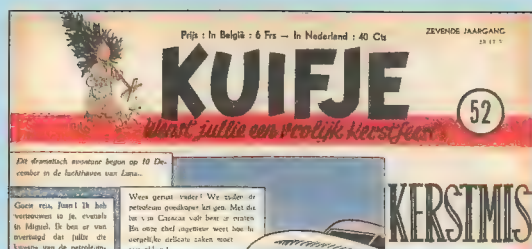
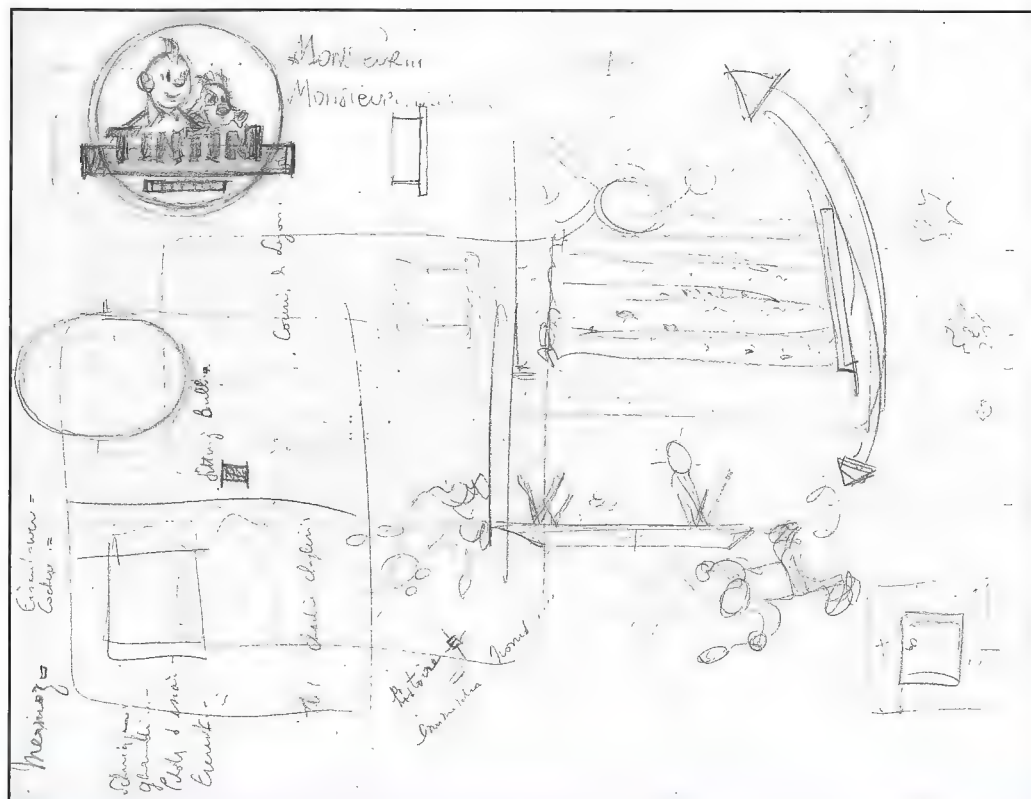
In het editoriaal van nr 5 van 4 februari 1953 lezen we: *Kuifje werd weer mooier!*

Komt Kuifje er niet frisser voor dank zij de verbeteringen die we aangebracht hebben: een nieuwe sierlijke titel, iedere week een volledig tekenverhaal in vijf pagina's, dat reeds op de voorpagina begint. Verder zullen we nog grotere reportagen publiceren dan vroeger, verlucht met talrijke prachtige foto's en tekeningen. Het editoriaal gaat verder met een aansporing om deel te nemen aan de prijsvraag, verder wordt er gemeld dat in de nieuwe Kuifjeswinkel in de Lombardstraat de Kuifjebons kunnen omgeruild worden, ook de organisatie van vrolijke donderdagnamiddagen in een kleine schouwburg met plaats voor vijftig lezers wordt aangekondigd en ten slotte worden de lezers aangespoord om hun mening over het blad te laten weten, ook wat ze minder graag lezen. *Onder vrienden moet men zowel over het goede als over het minder goede durven spreken nietwaar?* Was getekend: *Kuifje*.

Dat Hergé begaan is met het logo en de look van de cover merken we ook op de cover van nr 52 waar hij de koffer van Kuifje vervangt door een kerstboom en een pakje voor onder de boom. Voor de cover van nr 53 maakt hij op 25 november zelfs een schets voor de plaatsing van het kaartje met de kerst- en nieuwjaarswensen.

- Hergé maakte tijdens deze vergadering aantekeningen en schetsen op de achterkant van het verslag van 21 oktober. We zien opnieuw een ontwerp voor het nieuwe logo. Geïnspireerd door de reclame voor de firma Ping Pong en zelf een fervent pingpongspeler zijnde, tekent hij twee figuurtjes in volle actie aan een pingpongtafel. Zijn lange weekends in Ceroux-Mousty bracht hij door

© Hergé-Moulinsart 2004

© Hergé-Moulinsart 2004

Verslag van dinsdag 4 november 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex

Aanwezig: Hergé, Van Millegheem, Evany, Dehaye

(F) De raad vindt dat de illustraties van Paul Cuvelier bij de roman Texas Slim niet van voldoende kwaliteit zijn en beslist om Mr Cuvelier een brief te schrijven om hem om een onmiddellijke inspanning ter verbetering te verzoeken. Vandaag, zaterdag 8 november, heeft Mr Cuvelier deze brief beantwoord. Hij vindt deze eis onaanvaardbaar en hij verkiest dat we de illustraties van de roman aan een andere tekenaar zouden toevertrouwen.

(R) Er is een hevige discussie geweest rond de plaats en het belang van de door de lezers opgestuurde Sint Niklaas-tekeningen. Een deel van de redactieraad vond dat ze een groot publiek verdienen. Het andere deel vond daarentegen dat het niet past ze zoveel aandacht te schenken, het jonge Kuifjespubliek is niet geïnteresseerd in deze naïeve kindertekeningen. Na het oordeel van Mr Leblanc is er beslist om er in nr 49 een pagina in kleur aan te wijden. Het commentaar bij de tekeningen zal door Mr Dehaye verzorgd worden.

(F) Het project voor een artikel over de Citroën 2 PK door Albert Leroy, ex-hoofdredacteur van het blad L'auto-Journal Belge, is doorgenomen en goed bevonden met de opmerking dat het nog te technisch blijft. De maquette bij het artikel wordt daarentegen uitstekend bevonden.

(F) Het verhaal *La maison du Grand-Barrière* van Alfred Gérard is gelezen. Het zal in Tintin verschijnen mits enkele weglatingen in het begin, dat een beetje langdradig is.

(R) **Beoordeling nr 45** : voldoet in zijn geheel aan de verwachtingen. Uitstekende cover, hoewel het lettertype van de tekst bij de tekening te klein is en de hevig rode achtergrondkleur het lezen bemoeilijkt. Het lettertype van de roman is te klein. De autorubriek op pag. 12, komt te serieus over, met een paar tekeningen waar het beter geweest en wat de foto's betreft had men er beter minder geplaatst om aan één ervan meer aandacht te geven.

over het leven van D. Eisenhower. De cover *Hands up, Kelly* is samen met het editoriaal doorgeschoven naar nr 50.

Opmerkingen verslag 4 november

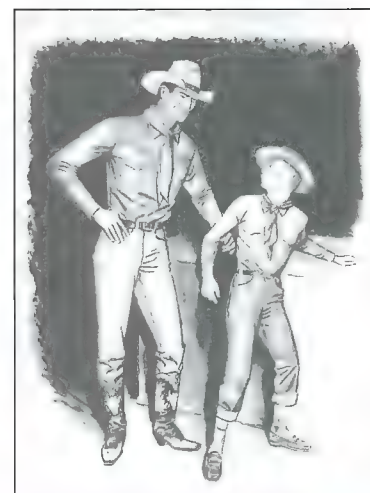
- Cuvelier was dus niet gediend met de opmerkingen van de redactieraad. Follet verzorgt de illustraties bij Texas Slim vanaf nr 50 van 10 december. Fernex schrijft het verslag blijkbaar niet onmiddellijk na de vergadering maar pas 4 dagen later, op zaterdag.

- Hergé behoorde wellicht tot het contra-Sint-tekeningen kamp.

- Het artikel over de Citroën 2 PK verscheen in nr 53 p16.

- De tekst *La maison du Grand-Barrière* van Alfred Gérard (Jamin) verschijnt in nr 51 geïllustreerd door Fred Funcken, in Kuifje onder de titel *Het huis van de baanwachter*.

Texas Slim door Cuvelier ►

Ondertussen in het buitenland : Tintin France

In Frankrijk gebeurt de verandering van logo pas op 19 maart met nummer 230. Met de verandering van het logo worden ook de 5-paginaverhalen met bijhorende cover geïntroduceerd in Frankrijk.

Voordien sierden de Auger-stripplaten (van nr 165 tot nr 215) de covers en een cover van Belgische makelij was eerder een uitzondering. Deze verschenen meestal pas weken tot zelfs maanden later. Vanaf nu verschijnen de covers slechts, zoals het merendeel van de strips, een zestal weken later in Frankrijk. De kortverhalen werden in het begin niet altijd in dezelfde volgorde gebracht als in België maar wel systematisch. Op enkele uitzonderingen na en die uitzonderingen zorgen voor niet minder dan speciaal voor Frankrijk getekende covers!

◀ Aankondiging van
De kerels van Vlaanderen in
Kuifje 49

- Hoewel de lay-out van de tekstpagina's niet helemaal hetzelfde is in Kuifje (niet noodzakelijk alleen door de vertaling!), gelden de opmerkingen over de besproken Tintin pagina's ook voor Kuifje.

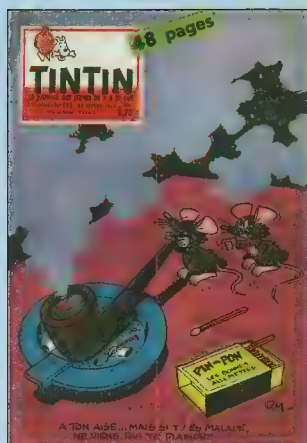
- De verkiezing van Eisenhower haalt de oorspronkelijke planning (zie verslag van 21/10) serieus door mekaar. Ook het idee voor de cover van nr 50: een getekende inhoudstafel op de cover, de belangrijkste verhalen uit het nummer worden voorgesteld met de beste tekening en een attractieve titel, wordt pas gebruikt voor nr 51. Bij Tintin staat de titel van de strip boven elk prentje, bij Kuifje niet.

- Opvallend is dat er bij de bespreking van de inhoud van nr 50 niets genoteerd werd over het verschijnen van *De kerels van Vlaanderen* door Bob De Moor. In de nummers 48 en 49 verschenen daarenboven mooie aankondigings-tekeningen. Deze strip verscheen zoals *De leeuw van Vlaanderen* niet in Tintin. In Tintin liep op dat moment al weken een Franse vertaling van *De schele zilvervos*. Met de publicatie van *De kerels* tellen Tintin en Kuifje opnieuw evenveel pagina's strips.

- Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen op de achterkant van het verslag van 28 oktober. De schets van Kuifje met helm achter het stuur (met de bijhorende tekst Tintin = automobilist) ligt aan de basis van de tekening in de titel van het artikel over de Citroën 2 PK, dat verscheen in nr 53 op p. 16 (zie de afbeelding op pag. 25).

Het verslag van 11 november ontbreekt. We missen dus de beoordeling van nr 46 en de planning van nr 51.

▼ Schetsen van Hergé op de achterkant van het verslag van 28 oktober
© Hergé-Moulinsart 2004

Niet alleen covers van Hergé maar ook door de andere Lombard tekenaars: Funcken, Macherot, Craenhals, Reding, ...

Zo verschijnt er in 1953 een speciale cover van Hergé voor de Ronde van Frankrijk op nr 245 van 2 juli (zie pag. 11). Ook Reding brengt met het nr 267 van 3 december 1953 een cover die niet in België verscheen. De Belgische cover van nr 26 (2juli 1953) door Jean Graton voor het 5-paginaverhaal *De kampioen van de ronde* verschijnt dan weer niet in Frankrijk. Een ander Frans fenomeen zijn de Spécial auto nummers met in België onbekende covers, getekend door de voor de hand liggende Jean Graton (nr 400 van 21 juni 1956 en nr 676 van 5 oktober 1961) maar ook door Hergé (nr 416 van 11 oktober 1956 met speciaal logo! en nr 444 van 25 april 1957). Tot hiertoe heeft nog niemand het aangedurfd om een complete lijst van de niet in België verschenen covers te maken. Misschien omdat het fenomeen zich niet beperkt tot Tintin France. Er is namelijk ook: Tintin Italia!

thema

loopt door op volgende pagina ▶

Verslag van dinsdag 18 november 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernéz
Aanwezig: Hergé, Van Millegheem, Evany, Dehaye,
Fernéz, Deshayes

(R) De redactieraad heeft beslist om de Grote Prijsvraag in nr. 3 van 1953 te laten beginnen. Ze zal bestaan uit 6 proeven. Schiftingsvraag: de tijd schatten die Hergé nodig heeft om Kuifje te tekenen in een houding gekozen door de deurwaarder op het moment van de uitvoering. Publiciteitscampagne: de cover van het blad zal vergroot worden om ze te kunnen gebruiken als aankondigingsaffiche voor de Grote Prijsvraag. De tekening zal samen gemaakt worden door de heren Hergé en Martin.

(R) Het project van Mr Weinberg, chasse à la baleine, werd erg geapprecieerd. Deze formule zal kaderen in de verjonging van het blad.

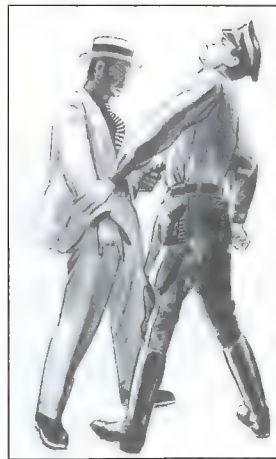
(E) De redactieraad heeft het voorstel van een lezer bestudeerd om de Kuifje's bon in een bovenhoek van een blad te plaatsen zodat enkel de titel van het beeldverhaal geraakt wordt. Wegens het onesthetische karakter werd het voorstel niet weerhouden. Mr Evany maakt een project van een driehoekige bon om in een hoek onderaan een blad te plaatsen.

(R) **Beoordeling nr 47**: voldoet in zijn geheel aan de verwachtingen. De reclame voor Philips vertoont een gebrek aan eenheid (pag 2). De tweede illustratie bij Texas Slim (een agent wordt neergeschoten) is omstreden om twee redenen: de technische kwaliteit en de moraal. Het uitzicht van het artikel over de Noord-Zuid verbinding werd enthousiast onthaald.

(F+V) **Maquette van nr. 52** (Kerstmis):

Tintin en Kuifje zijn identiek. Er worden 2 bladzijden vrijgemaakt voor een reclamewedstrijd voor de firma Vandenheuvel, waarvoor Mr Deshayes ons onmiddellijk alle gewenste informatie dient te bezorgen.

◀ Texas Slim door Cuvelier, omstreden

Opmerkingen verslag 18/11

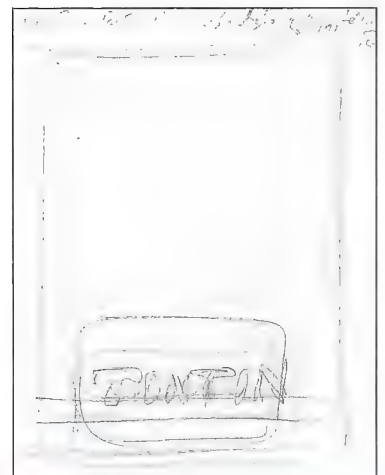
- Het project van Weinberg, *Tintin vous raconte... une chasse à la baleine*, vinden we op pag 18 in nr 11 van 1953 met licht gewijzigde titel. In Kuifje: *Kuifje vertelt over de walvisvangst*. Greenpeace en Gaia bestonden toen nog niet.

- De Kuifje's bon komt opnieuw ter sprake (verslag van 24/09, BSM 113). Vanaf nr 1 van 1953 is het eindelijk zo ver: een drie-

hoekige bon in een onderhoek.

- Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen op het verslag van 4 november: opnieuw een schets voor het nieuwe logo, merkwaardig genoeg onderaan de cover.

Verder vermeldt hij de naam Feltn, de pas tot kardinaal benoemde Franse aartsbisschop, het onderwerp van het redactioneel van het nr 3 van 1953. Wanneer Feltn naar de grootste inspanning in zijn leven gevraagd wordt, vertelt hij over zijn lessen schoonschrift op 18jarige leeftijd, zodat hij daarna leesbare brieven naar zijn moeder kon sturen. Dehaye heeft duidelijk gevolg gegeven aan de opmerking ivm het editoriaal (verslag van 28/10)

Schets van Hergé op de achterkant van het verslag van 14 november, met boven vermelding van Feltn...

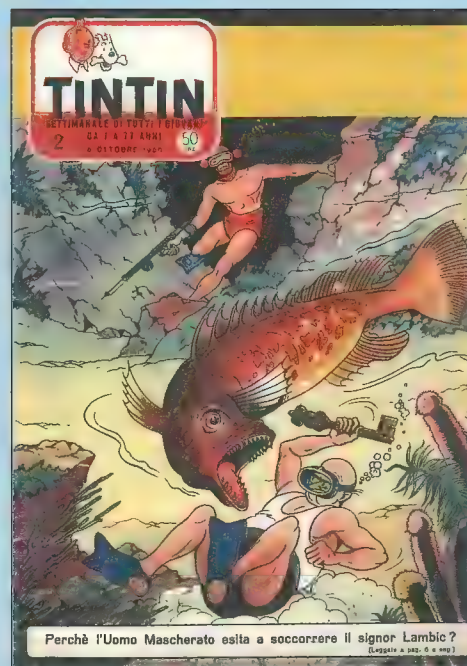
© Hergé-Moulinsart 2004

Ondertussen in het buitenland: Tintin Italia

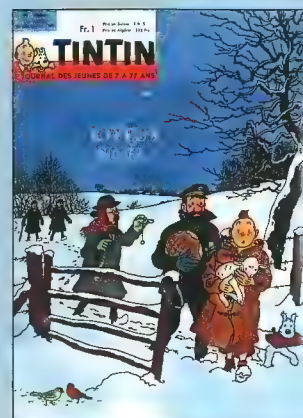
Op een Italiaanse website lezen we volgende lovende tekst:

TINTIN [rivista]: Vallardi (Milano) 25 nr. (1955-56)
Tintin pubblicato dall'Editore Francesco Vallardi tra il 1955 e il 1956. Provvide a diffondere da noi la produzione a fumetti franco-belga le cui caratteristiche di fondo consistevano nella cura conferita... Even vertalen!

" **Tintin [tijdschrift]**: Vallardi (Milano) 25 nr. (1955-56) Tintin werd tussen 1955 en 1956 gepubliceerd door uitgever Francesco Vallardi. Die voorzag bij ons in de verspreiding van de productie van Frans-Belgische stripverhalen waarvan de basiskarakteristieken bestonden uit de zorg verleend aan de achtergronden van elk prentje met scenische diepte, een uiterst beperkte toevlucht tot close-ups, heel exacte kleuren, perfecte enscenering, ongelofelijke rijkdom van details en getrouwheid qua referenties. Bovendien werden de komische personages bevrijd van het belevende van sprookjes, teneinde ze te integreren in een strijd die – hoe karikaturaal ook – erin slaagde de spanning, zo eigen aan het avontuur, tot op het einde intact te houden ".

◀ **Vreemde layout**: het oorspronkelijke logo - de rode horizontale band - is vervangen door een gele strook en dan is het nieuwe logo aangebracht, net over het hoofd van de prins.

Verslag van dinsdag 25 november 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex

Aanwezig: Hergé, Van Milleghem, Evany, Dehaye, Fernex

(R) **Beoordeling nr 48** : voldoet in zijn geheel aan de verwachtingen. Specifieke opmerkingen: Bepaalde tekeningen van Eisenhower zijn te veel gebaseerd op de foto's, die in de kranten en tijdschriften verschenen zijn. Van de andere kant is het niet wenselijk om te dikwijls biografieën van hedendaagse politici te brengen. Binnen het genre "biografie in beeld", moet uit het leven van de gekozen persoon de voorkeur geven worden aan

periodes, die meer anecdotisch kunnen gebracht worden.

(R) Eerste proef van de Grote Prijsvraag: de auto. Mits akkoord van de "klant" zouden we aan de lezers het dashboard van de wagen tonen die de eerste prijs wordt. Bepaalde onderdelen zouden verborgen zijn en andere gewijzigd. De deelnemers moeten dan de fouten op de tekening opsommen. De proef zal binnenin het blad verschijnen. De cover wordt gereserveerd voor de aankondiging van de Grote Prijsvraag en de wagen.

(F+V) **Planning Inhoud nr 53**. Om het 5 -pagina beeldverhaal, *De geluidsmuur* naar de film van David Lean, te kunnen brengen, moeten bepaalde tekstpagina's naar een later nummer verschuiven. In dit nummer zal Texas Slim bij uitzondering op 1 pagina verschijnen.

Opmerkingen verslag 25 november

Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen en aantekeningen op de achterkant van het verslag van 18 november. We herkennen de lay-out van de cover van nr 53 (zie pag.15).

Verslag van dinsdag 2 december 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex

Aanwezig: MM Hergé, Van Milleghem, Evany, Dehaye, Fernex

(H) Mr Hergé heeft een aantal ontwerpen voor het nieuwe logo getoond, maar hij is niet echt tevreden en zal er andere maken.

(R) **Beoordeling nummer 49** : De cover veroorzaakte hevige kritiek: verwarrend, de leesvolgorde is onduidelijk en de titel contrasteert slecht met de achtergrond. Verder is het nummer globaal gezien erg bevredigend.

(DE) Vermits de firma Vandenheuvel geen gevolg geeft aan het voorgelegde wedstrijdproject over

2 pagina's, zal andere reclame verschijnen. Ook ¼ pag. reserveren voor reclame voor de Kuifjes winkel. Wie er voor meer dan 65 bef koopt krijgt 10 Kuifjespunten.

(R) Het voorstel van de firma Tissot om de laatste in onze Grote Prijsvraag een uurwerk te schenken, wordt geweigerd. Een prijs die luiheid en domheid belooft, geeft een foute indruk aan het publiek. De raad stelt voor om het uurwerk te schenken aan de deelnemer, die ongeacht het behaalde resultaat op de 6 proeven, het juiste antwoord op de schiftingsvraag het dichtst benadert.

(F+V) De cover van nr 1 is voorbehouden aan Mr Vandersteen om het tweede verhaal van Tijn Uilenspiegel aan te kondigen. Tintin en Kuifje zijn identiek.

Opmerkingen verslag 2 december

Wedstrijd firma Vandenheuvel, zie ook verslag van 18/11 Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen op de achterkant van het verslag van 25 november. Deze schetspagina met verschillende Kuifje's brachten we al als voorbeeld in BSM 113.

Italiaanse kerstcover, in België en Frankrijk gebruikt met Kerstmis 1953. Later hertekend voor Frankrijk.

Wanneer op 31 september 1955 het eerste nummer van het Italiaanse Kuifje verschijnt dan is dit een redactioneel waard in het Belgische Kuifje. In Italië wordt natuurlijk het nieuwe logo gebruikt, zij het dan vanaf een bepaald moment met rode i.p.v. witte achtergrond. Tintin Italia brengt met meerdere pagina's per nummer van Corentin, *Raket naar de maan*, *De bronzen Sleutel*, *De Zwarte ratten* en *Het gele teken* een versnelde best of van het Belgische weekblad en noodzakelijkerwijs de bijhorende covers, die nog dateren uit

de periode van de oude formule, soms met een rare lay-out als gevolg. De cover van het eerste nummer is de Belgische aankondigingscover van *Raket naar de maan* (nr 14 van 1952), nummer 2 was de cover van Vandersteen voor *De Bronzen sleutel*. De Belgische kerstcover van 1953 door Hergé wordt eind 1955 in Italië gebruikt. De Italiaanse Tintin zal het slechts een 25-tal nummers uithouden maar bevat misschien nog aangename verrassingen. Tijdens de zomervakantie met zijn allen op speurtocht naar Italië zou ik zeggen. Ook in Portugal verscheen in de jaren vijftig een jeugdblad, dat qua inhoud en met vertraging strips uit o.a. de Belgische Tintin brengt, niet onder de titel Tintin maar *Cavaleiro andante*.

Verslag van dinsdag 9 december 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex

Aanwezig: MM Hergé, Van Milleghem, Evany, Dehaye, Goujon (G) en Fernex

(H) Mr Hergé heeft twee nieuwe projecten voorgelegd voor de titel. Eén ervan werd unaniem goedgekeurd. Het wordt definitief uitgewerkt en zal vanaf nr 5 gebruikt worden.

(DE) De tweede reclamepagina, voorzien in het kerstnummer 52, is voorbehouden voor de firma Staar. Het wordt een reportage over de fabriek met uitleg hoe een platen-draaier gemaakt wordt. Opdat er bij de lezer geen twijfel zou bestaan over het publicitaire karakter, zal op de pagina de naam Staar in grote letters vermeld worden.

(R) **Beoordeling nr 50 :**

Cover: hoewel de tekening op technisch vlak niet kan bekritiseerd worden, komt de cover toch te volwassen over. Daarenboven ontbreekt het de kleuren aan glans en frisheid. Pagina 6: de titel en de illustratie zijn te ernstig en zetten weinig aan tot lezen. Wat des te jammer is omdat de tekst levendig is en vol anekdotes. Pagina's 12 en 13: de plaats van de titel

"Texas Slim" op de linkerpagina is choquerend. Wat de volgende afleveringen van de roman betreft, kunnen we door de breedvoerigheid van de auteur gerust serieus knippen in de tekst zonder de intrige te schaden. Zo kunnen we een groter lettertype gebruiken en ondertitels plaatsen bij de illustraties.

(G) Mr Goujon toonde een project voor de cover bij het verhaal *Anneau d' Athanase Ier (De ring van Baldewijn de Ie)*, een 5 pagina verhaal door Mr Rochelle, dat in de loop van de volgende maanden zal verschijnen. De cover werd zeer bevredigend bevonden.

(G+F) Een samenvatting van de persoonlijke herinneringen van de ex-cowboy Joe Hamman is aan de Brusselse redactie overhandigd om samen met de Parijse redactie te onderzoeken welke episodes als beeldverhaal kunnen gebracht worden.

(F+V) **Planning nr 52.** Tintin en Kuifje zijn identiek met uitzondering van Tintin-Mondial p 3, *Interdit aux garçons* en *Les doigts dans le nez* p 12 en de boekenrubriek gereserveerd voor Haroun Tazieff p13.

Schets van Hergé op de achterkant van het verslag van 2 december ; pagina 21 : schets op de achterkant van het verslag van 9 december

- © Hergé-Moulinsart 2004

Opmerkingen verslag 9 december

- Het verhaal van Rochelle zal in nr 9 van 1953 verschijnen.
- Beoordeling nr 50: de cover van Follet komt eens gedrukt blijkbaar slecht over bij de redactie, de illustraties bij het artikel over Rembrandt op p. 6 zijn erg donker, de titel van Texas Slim staat niet op de linker maar op de rechterpagina en staat er effectief wat verloren vermits de tekst voor twee derde op de linkerpagina staat.

- De planing van de inhoud van nr 52 werd niet gevolgd : Tintin-Mondial staat op p 18, *Interdit aux garçons* en *Les doigts dans le nez* staan niet in het nummer en de boekenrubriek brengt pas in nr 2 van 1953 de bespreking van 2 boeken van Haroun Tazieff. Eén gaat over La gouffre de la Pierre Saint-Martin. Ze krijgen er bij Tintin blijkbaar geen genoeg van (zie BSM 113).

- Hergé maakte tijdens deze vergadering twee pagina's schetsen en aantekeningen op de achterkanten van het verslag van 2 december. Op de eerste schetspagina zien we twee coverontwerpen en we herkennen deze keer duidelijk Charlie Chaplin. Het kortverhaal met cover over Chaplin zal pas in nr. 15 van 1953 verschijnen.

Op de tweede schetspagina zien we een ontwerp van de reclamepagina voor Staar met, zoals op de vergadering afgesproken, de firmanaam in grote letters (zie pag. 25). Bovenaan lezen we : *Tintin Timbres = Deshayes*.

Wat lager lijst Hergé alle redactionele rubrieken op: *Auto*, *Interdit aux garçons*, *Les doigts dans le nez*, *Sport*, *Vous avez la parole*, *bricolage* (de knutselrubriek).

Verslag van woensdag 17 dec. 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernez

Aanwezig: MM Hergé, Van Millegheem, Evany, Dehaye, Fernez

(H) Mr Hergé heeft de definitieve tekening voor het nieuwe logo aan Evany overhandigd. Er zal een fotografische reproductie op publicatiegrootte naar de redactie in Parijs gestuurd worden.

(R) **Beoordeling nr 51:** globaal gezien zeer bevredigend. De cover is goed hoewel de kleuren een beetje flets zijn. Pagina 2 staat te vol. De reclame voor Legrand had op

een plezieriger manier kunnen gebracht worden. Pagina 18 en 19: goede presentatie van het artikel *Verkenning aan de Zuidpool*. Spijtig genoeg is het lettertype van de tekst nog te klein. Verder was de tekstballon van de eerste foto *Welkom in Terre Adélie* beter een luchtballon geweest. Dat had voor wat meer fantasie gezorgd.

(R) Het voorstel van Mr Leblanc om de 4 kaftpagina's op dikker en mooier papier te drukken werd door de redac-

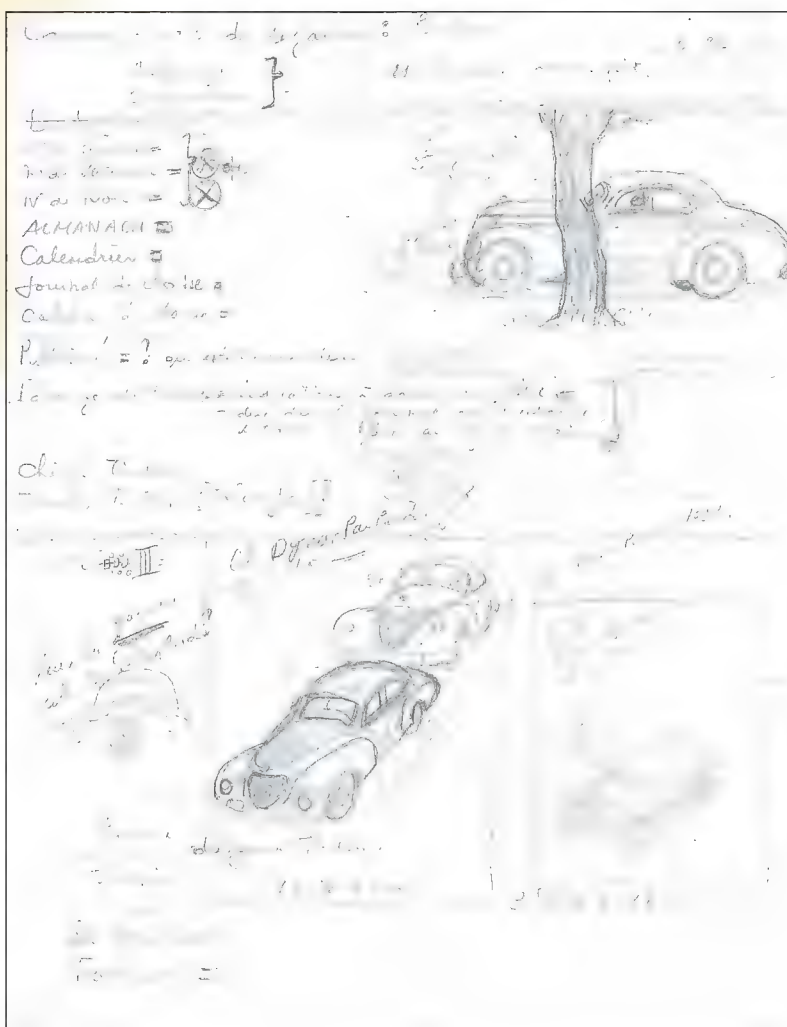
tieraad goedgekeurd. Dit zou betekenen dat de pagina's 1, 2, 19 en 20 voor 4 nummers tegelijk moeten gedrukt worden. Deze manier van werken, die het probleem van de tussengeschoven pagina's oplost, zou in principe kunnen ingaan met de nummers 5 tot 8.

(R) De raad heeft het kerstnummer van Robbedoes uitgebreid bekeken. Er kunnen lessen getrokken worden i.v.m. de algemene presentatie van ons blad, de typografie en de bladschikking. Robbedoes komt jonger en vlotter over dan Kuifje. Er zou een serieuze inspanning moeten gedaan worden op dit vlak.

(F+V) **Planning nr 3:** de heren Hergé en Martin zorgen voor de cover van de Grote Prijsvraag. De inhoud van Tintin en Kuifje is identiek.

- Hergé maakte tijdens deze vergadering twee pagina's schetsen en aantekeningen op de achterkanten van het verslag van 9 december. Op de eerste schetspagina staan, naast enkele ontwerpen voor de cover/affiche van de Grote Prijsvraag, heel wat aantekeningen.

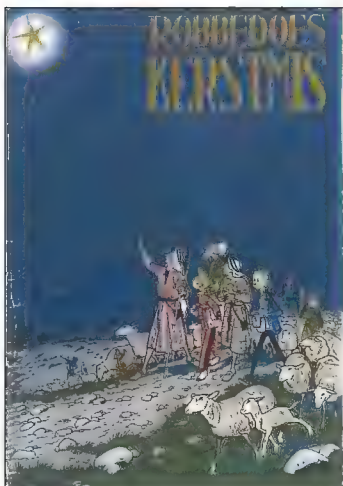
- *Concours= nr 3 du 21 janvier Berline* (de prijskamp zal in nr 3 verschijnen).
- *1 affiche - 1 couverture - 21 décembre dessin fait.* (hier lezen we dat de tekening tegen 21 december af moet zijn).
- *n° de Pâques- n° de Vacances - n° de Noël - Almanach - Calendrier - journal de classe - cahier de classe* (Hergé maakt hier waarschijnlijk een lijst van de uitgaven waarvoor er van hem een tekening verwacht wordt).
- *Publicité = ? qui est responsable* (H. vraagt zich af wie verantwoordelijk wordt voor de reclame in deze uitgaven).
- *Echange de Timbres : indications à donner au public= dire dans le journal que l'échange des Timbres se fait au rez-de-chaussé* (wat de omruiling van de Kuifje's bon betreft, noteert Hergé dat dit via het blad aan het publiek moet duidelijk gemaakt worden en dat dit op het gelijkvloers van het redactieadres, Lombardstraat 24, dus in de Kuifje's winkel, gebeurt).
- *Cheque Tintin - Timbre Tintin (triangle)* (in Frankrijk heet de Kuifje's bon "Cheque Tintin", in België hebben we de driehoekige Timbre Tintin).
- *Veux tu gagner cette Dyna-Panhard ? - Participe au grand concours du journal Tintin* (een ontwerp van de tekst op de cover van de Grote prijskamp)
- *4x124x170=3.40x2.48 - De Meulder* (dit is een raadsel)
- *Format* (formaat van de affiche).

Opmerkingen verslag 17 december

- Leblanc doet een voorstel en hoewel de redactieraad instemt, zullen ze vrij vlug beseffen dat ze een aantal belangrijke gevolgen over het hoofd hebben gezien. Wordt vervolgd.

- Er wordt jaloers gekeken naar het kerstnummer van Robbedoes. Het is geen raadsel hoe ze er al op 17 december zijn aangeraakt want bij Dupuis is het blijkbaar vroeg Kerstmis. Het nummer verscheen op 11 december.

Het contract van Fred Funcken (begin 1955)

Tussen LES EDITION DU LOMBARD SPRL 24, Lombardstraat te Brussel, vertegenwoordigd door mijnheer LEBLANC RAYMOND, directeur-gérant, genoemd de eerste partij en

Mijnheer Fred Funcken, tekenaar, 183, Koningslaan te Brussel, genoemd de tweede partij,
IS HET VOLGENDE OVEREENGEKOMEN:

Art. 1.- De tweede genoemde staat aan de eerst genoemde de exclusiviteit over de volgende volledige verhalen af:

L'APPEL DU DESSERT- enz (hierna volgt de opsomming van een aantal titels)

De opgesomde verhalen zullen bestaan uit een kafftekening en 4 platen met gemiddeld 4 stroken van 3 tekeningen.

Art. 2.- De tweede genoemde zal zijn stroken bezorgen met Franse tekst. De vertaling naar alle vreemde talen zal door de uitgever verzorgd worden. Het is van zelfsprekend dat de originele tekeningen het bezit zijn en blijven van de tweede genoemde.

Art. 3.- De eerst genoemde verbindt zich voor de publicatie van deze verhalen in Tintin en Kuifje tot het betalen van de som van 8.000 bef (waarvan 7.000 voor de tekeningen en 1.000 voor de tekst) per verhaal. De betaling gebeurt 50% bij ontvangst van de verhalen en 50% bij het verschijnen.

Art. 4.- De eerst genoemde zal eventueel instaan voor het uitgeven van deze verhalen in album, met een volgrecht van 6% (zes) op de losse verkoopprijs van de verkochte exemplaren.

Dit recht om albums uit te geven wordt automatisch geldig voor 30 jaar (dertig) in alle talen en landen vanaf het ogenblik dat de eerst genoemde één van de albums op de markt heeft gebracht.

Indien de eerst genoemde het voorziene album niet voor 31 december 1960 uitgegeven heeft, dan recupereert de tweede genoemde automatisch al zijn rechten van albumpublicatie.

Art. 5.- De eerst genoemde zal zich eveneens exclusief bezig houden met de publicatie of verspreiding in de Belgische en buitenlandse zowel dagelijkse als wekelijkse pers, gedeeltelijk of in zijn geheel van de tekeningen waarvan sprake in artikel 1 hierboven. Als vergoeding engageert de eerst genoemde zich tot het betalen van 50% (vijftig) van het netto bedrag van de geïnde rechten aan de tweede genoemde.

Art. 6.- Naast de in artikel 4 en 5 hierboven opgesomde gevallen, zal de eerst genoemde voor de loop van onderhavig contract exclusief beschikken over het gebruik van de tekeningen van de hierboven vermelde verhalen onder welke vorm dan ook. De bekomen reproductierechten zullen elk de helft verdeeld worden onder de twee partijen, zoals vermeld in artikel 5 hierboven.

Art. 7.- In geval van betwisting, zijn enkel de rechtbanken van Brussel bevoegd.

Gedaan en ondertekend in alle eerlijkheid in twee exemplaren, te Brussel, op 3 januari 1955.

De covers van Hergé

Hergés inbreng op het vlak van de cover beperkte zich in die tijd niet alleen tot het logo van het blad en de obligate covers bij zijn strips in het weekblad. Voor speciale gelegenheden werd er steevast beroep gedaan op de auteur van Kuifje. Bij Pasen, Kerstmis of nieuwjaar en een belangrijke verjaardag van het weekblad siert een tekening van Hergé, liefst met Kuifje, de cover. Ook bij het lanceren van de *jaarlijkse* prijskamp zijn de helpende hand van Hergé en de figuur van Kuifje onontbeerlijk. Ook al wordt er in de verslagen van eind 1952 expliciet gesproken van een cover door Hergé en Martin voor het lanceren van de Grote Prijskamp, is het Hergé die het concept van de cover uitwerkt. Zo blijkt uit de schetsen op de achterkant van het verslag van 9 december. Jacques Martins bijdrage in de uiteindelijke cover zal zich beperken tot het exact in beeld brengen van de in 1953 als eerste prijs te winnen Dyna-Panhard.

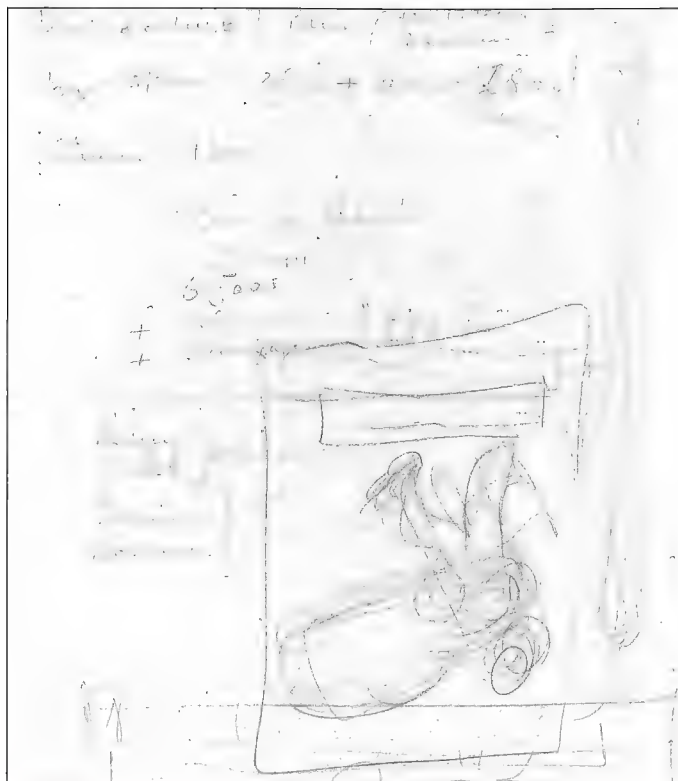
Op de tweede schetspagina op de achterkanten van het verslag van 9 december vinden we een aantal aantekeningen van Hergé :

$$\text{Prix} = \text{Spirou} = 2500 + 300 = 2800$$

1300 par planche x 5 = 6500 + scenario + découpage 800

fr Reding, Follet, Panis, Bosmans pas assez payé

- Hergé berekent hier de kostprijs van een 5 -paginaverhaal

▲ *Schets van Hergé op de achterkant van het verslag van 9 december*

© Hergé-Moulinsart 2004

- Het is niet duidelijk of de opmerking *niet voldoende betaald* enkel op Reding en Follet slaat of ook op Panis en de onbekende Bosmans. Een feit is dat Fred Funcken twee jaar later al beter betaald werd. In zijn contract met Les éditions du Lombard, gedateerd 3 januari 1955 en ondertekend door Raymond Leblanc, lezen we onder artikel 3 dat Fred Funcken voor de publicatie van de 5-paginaverhalen in Tintin en Kuifje de som van 8.000 bef betaald werd (waarvan 7.000 voor de tekeningen en 1.000 voor de tekst), dus 1.600 bef per pagina, waarvan 200 voor het scenario. ⁽¹⁾

- Het is niet duidelijk waar de prijs, Robbedoes en de bijhorende getallen op slaan. Is dit de kostprijs van een Oom Wimverhaal bij Robbedoes?

- Om een idee te hebben van de huidige waarde van de vermelde bedragen, dienen ze door de muntontwaarding met zes vermenigvuldigd te worden. Duizend Belgische frank in 1955 betekent in 2004 een koopkracht van 150 euro.

- De scenario's voor de 5-paginaverhalen werden bijna uitsluitend geschreven door de jeugdige Yves Duvall. Fred Funcken was de grote uitzondering. Meestal schreef hij zijn scenario's zelf, later deed hij beroep op zijn vrouw Liliane. Zij schreef al jaren scenario's voor Oom Wim verhalen voor Robbedoes en was in dienst bij het agentschap World Press. Toen een verhaal over het leven van Bolivar toevallig tegelijk verscheen in Robbedoes (scenario van Liliane F.) en in Kuifje (scenario van Fred F.) , kon de versie van Fred de vergelijking niet doorstaan. Liliane vertelt hierover het volgende: *"Daar waar mijn versie historisch exact was, bulkte die van Fred van de fouten. Na vergelijking, verwonderde het Raymond Leblanc dat we niet samenwerkten. Hij heeft ons onmiddellijk voorgesteld om onze respectievelijke talenten te verenigen".*

-De formulering van de artikels in dit contract en zelfs de cijfers, zijn destijds zeker ook gebruikt in de contracten met andere auteurs. Zo is in het geval van Jacobs uit de groot formaat uitgaven in de jaren '80 af te leiden dat ook hij voor zijn albums een dertigjarig contract had met uitgeverij Lombard.⁽²⁾

loopt door op volgende pagina ►

Verslag van dinsdag 23 december 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex

Aanwezig: MM Hergé, Van Millegheem, Evany, Dehayé, Fernex

(R) **Beoordeling nr 52** : dit vertoont een groot gebrek: het is geen echt Kerstnummer, vooral door het ontbreken van een kerstcover. Het nummer heeft geen homogeniteit. De bladspiegel van de roman (de illustraties op pag 10 en 11) is niet echt gelukt. Dezelfde opmerking voor pag 14 (de gebundelde reclame). De reclame voor de Kuifjeswinkel heeft een ongelukkige titel en de tekst is onvolledig, het adres van de winkel ontbreekt! Pagina 23, gewijd aan de Staarfabriek, is welgekommen maar het is een kwalijk voorbeeld van redactionele reclame, in de toekomst in de mate van het mogelijke te vermijden.

(R) **Beoordeling nr 53** (nieuwjaar). Het volledig verhaal *De geluidsmuur* is erg goed gebracht. *De trouwe*

Paddy, op pag 5, vervangt zeer goed het Italiaanse verhaal *Opstand in San Domingo*. Goede lay-out van Texas Slim op pag 9. Pag 16: de nieuwe formule van de "auto"-pagina lijkt in orde. Een klein detail - foutje: de tekst "De 2CV Citroën" is te klein in verhouding met "Kuifje maakt een proefrit". Pag 18: Het editoriaal is hier niet op zijn plaats. Het is wenselijk dat het altijd op de eerste tekstpagina verschijnt.

(R) De Grote Prijsvraag. De redactieraad heeft de eerste proef (het dashboard van de Dyna-Panhard) gelayout en heeft de 5 fouten die onze lezers moeten ontdekken, bepaald. De geheime boodschap, gemaakt door Bernard Heuvelmans (*Le testament du bon roi Dagobert*), werd goedgekeurd. Deze proef, de vierde van de wedstrijd, zal in nummer 6 verschijnen.

(F+V)

Planning nr 4. De inhoud van Tintin en Kuifje zal identiek zijn. De cover illustreert het editoriaal en wordt toevertrouwd aan Jean Drats (met de hand verbeterd in Dratz).

Opmerkingen

- De kritiek op de kerstcover is hard maar terecht en tegelijkertijd verbaasd als we teruggrijpen naar het verslag van 14 oktober waarin we

lazen: (F+V) Aan de twee hoofdredacteuren wordt gevraagd om een scenario voor een kerstverhaal uit te werken, dat als 4-pagina strip zal verschijnen.

- Bernard Heuvelmans was wetenschappelijk journalist en een goede kennis van Hergé. Hij heeft ideeën aangebracht voor Tibet ⁽³⁾, de Zonnetempel en de Maancycus en werd hiervoor door Hergé betaald. Hergé sprak hem aan met Bib. Heuvelmans verzorgde wekelijks de wetenschapsrubriek in *Le Soir volé* onder de titel *L'humanisme scientifique*. De laatste aflevering, *Née de la boue*, verscheen op maandag 28 augustus 1944. Een week later, op maandag 4 september was Brussel bevrijd.

Vanaf 1954 is er ook in Frankrijk een jaarlijkse prijskamp maar telkens met een andere hoofdprijs en bijgevolg een andere covertekening. Hergé tekent slechts in 1954 voor nr 289 van 6 mei een originele cover voor Frankrijk. Daarna herneemt hij een bestaande Belgische prijskampcover en laat hij de hoofdprijs, wagens(s) en/of scooter, hertekenen, waarschijnlijk door Martin. Franse wedstrijdcovers met een herneming van een Belgische cover zijn: 1955 nr 371 van 1 december is een herneming van de Belgische cover van nr 3 uit 1953, 1956 nr 419 van 1 november is een herneming van de Belgische cover van nr 44 van 1956, 1957 nr 472 van 7 november is een herneming van de Belgische cover van nr 45 van 1957.

Wie dacht met zijn complete collectie van het weekblad Kuifje te beschikken over alle mooie weekbladcovers, moet ik dus teleurstellen, maar voor een echte liefhebber is het zoeken, vinden en ontdekken plezieranter dan het hebben... Zelfs na jaren verzamelen zijn er nog vijftig jaar oude en vooral mooie ontdekkingen te doen!

Ook Hergé en Marcel Dehaye publiceerden in *Le Soir volé* (4).

- Jean Dratz was tijdens de bezetting hoofdredacteur van *Bravo!* waarin toen Jacobs, Laudy en Vandersteen publiceerden.

- De proef van de geheime boodschap, gemaakt door Bernard Heuvelmans met als titel *Le testament du bon roi Dagobert* was na-

tuurlijk onbruikbaar voor de Nederlandstalige lezers en werd vervangen door een andere geheime boodschap: een grap van Uilenspiegel.

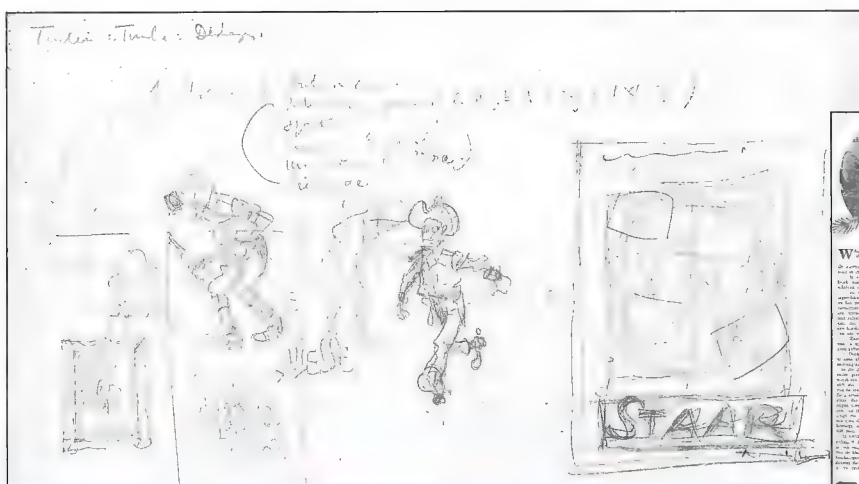
- Hergé maakte tijdens deze vergadering schetsen en aantekeningen op de achterkant van het verslag van 17 december. Het begint op te vallen dat Hergé, naast militairen ook dikwijls cowboys tekent. Voor de cijfertabel met de 2 kolommen GER en GEO is niet direct een verklaring. Suggesties zijn welkom...

Schets van Hergé op de achterkant van het verslag van 2 december (reclame verscheen in *Kuiffe* 52).

© Hergé-Moulinsart 2004

▼ Schetsen van Hergé op de achterkant van het verslag van 17 december

© Hergé-Moulinsart 2004

loopt door op volgende pagina ►

Verslag van maandag 28 december 1952 om 15 uur.

Voorzitter: Mr Hergé, Secretaris Mr Fernex
Aanwezig: MM Hergé, Van Millegheem, Evany, Dehaye, Fernex

(Goujon) Mijnheer Hergé heeft een brief voorgelezen die hem gestuurd was door Mr Goujon en waarvan Mr Fernex een copie heeft ontvangen. Mr Goujon betreurt het dat het kerstnummer geen gepaste cover had.

Wat voor Frankrijk nog betreurenswaardiger is, omdat Sinterklaas er een "onbekende" is en omdat bijgevolg Kerstmis het enige grote kinderfeest is. Hij betreurt het eveneens dat hij door vertraging of verwaarlozing de hem al zeer lang beloofde gelegenheidscover voor het jaareinde ("Douane" cover, door Mr Hergé) niet op het gewenste moment gekregen heeft. Ten slotte vraagt hij met aandrang dat in Brussel vanaf nu alle redactionele onderwerpen vanuit een internationaal standpunt zouden behandeld worden en dat er in België geen covers meer zouden verschijnen, die niet bruikbaar zijn in Frankrijk.

Mr Hergé heeft al geantwoord. Mr Fernex zal hem op zijn beurt ook antwoorden.

(R) De raad is op haar mening van 17 december teruggekomen wat het voorstel van Mr Leblanc betreft om de 4 kaftpagina's van het weekblad op mooier en dikker papier te drukken met 4 tegelijkertijd. Deze oplossing, die het probleem van het tussengeschoven blad oplost, zou voor zeer grote problemen zorgen op een ander vlak. Ze zou ons namelijk telkens opnieuw voor 4 weken paralyseren. We zouden op het laatste moment geen beeldverhaal of cover meer kunnen brengen, dat bij de actualiteit aansluit. Van de andere kant werken de meeste tekenaars, die vervolgh verhalen maken, tegen de chrono. Het is niet zeker dat wie op de laatste pagina verschijnt, altijd in staat zal zijn om 4 platen tegelijkertijd af te leveren. De redactieraad zou dus liever de oude formule behouden. Het tussengeschoven blad in 2 kleuren, waarvan 3 van de 4 pagina's met actualiteit zullen gevuld worden, zou daarenboven niet

meer maandelijks maar om de veertien dagen met niet meer dan twee tegelijk moeten kunnen gedrukt worden.

(F+V) **Planning nr. 5** : de actualiteit vraagt dat de inhoud gewijzigd wordt. De pagina's 10 en 11 worden gereserveerd voor het autosalon. Bij gevolg zal de rubriek *Vous avez la parole* naar nr 6 verschoven worden. De derde proef van de Grote Prijsvraag (getekende spreekwoorden) zal slechts op 1 pagina (p. 19) verschijnen. Ten slotte zal het editoriaal van nr 5 (p. 6) gewijd zijn aan de nieuwe formule van het weekblad. In nummer 5 begint de nieuwe reeks van 5-pagina verhalen met *Ivanhoe*.

(DE) De reclame die in de boekhandels zal verspreid worden tussen het verschijnen van nr 3 en 4, brengt op de rectozijde de cover van nr 3 (de Grote Prijsvraag) en op de versozijde de eerste proef van de wedstrijd. Om de lezers van de reclame te kunnen verleiden tot het beantwoorden van de andere vragen, is het belangrijk dat de eerste proef niet te moeilijk is. Daarom is de volgorde van de eerste twee proeven omgewisseld: de eerste bestaat erin 10 dieren te herkennen (deze proef komt op de reclame), de tweede gaat over de Dyna Panhard (het dashboard).

(R) In verband met de relatie Tintin Bruxelles-Tintin Paris, vindt de redactieraad het wenselijk om in Tintin-Bruxelles een aantal tekeningen te gebruiken uit Tintin-actualités van Parijs. Het gaat om (1) de stripverhalen over de pioniers van de burgerluchtvaart (2) de avonturen van Mr Globus.

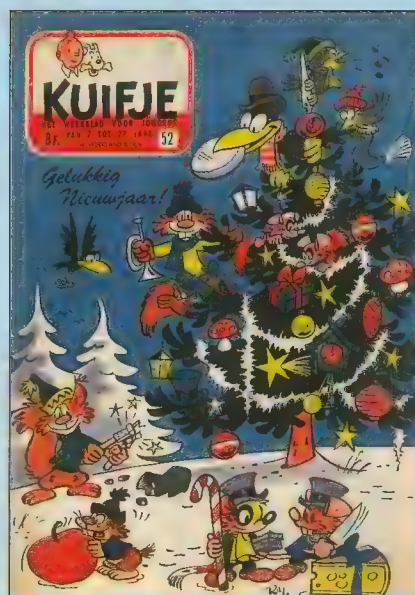
Opmerkingen verslag 28 december

- De douane-cover verscheen in België als nr 52 van 26 december 1951 om het nieuwe jaar 1952 aan te kondigen. In Frankrijk zal ze pas op de cover van nr 221 van 15 januari 1953 sieren, 3 weken na nieuwjaar!

- In nr 5 worden 2 pagina's aan het autosalon gewijd, p. 18 en 19. Het editoriaal *Kuifje werd weer mooier!* staat op p. 6 en de derde proef van Kuifje's Grote Prijsvraag is het herkennen van 10 bekende sportfiguren en staat op p. 7. Opvallend is dat er in dit verslag gesproken wordt over bandes dessinées, stripverhalen. In alle verslagen wordt systematisch histoires en images, beeldverhalen gebruikt.

En het logo?

Het nieuwe logo van 1953 zal het tenslotte uithouden (en een pagina-uitbreiding tot 32 pag overleven, met nr 42 van 1955) tot nr 1 van 1958, wanneer de afgeronde hoeken vervangen worden door rechte en het volgnummer niet langer in een wit cirkeltje staat. De rechthoekige versie zal nog stand houden tot 1960. Met ingang van het nummer 9 krijgt het weekblad een echt nieuw logo na 7 jaar, het eerste had het ook 7 jaar vol gehouden. De volgende wijziging gaat in met nr 8 van 1965, o.a. het lettertype van Kuifje verandert zodat ook de enveloppe waarmee de nummers naar de abonnees verstuurd worden het nieuwe lettertype krijgt. Het logo zal later nog een aantal keer veranderen o.a. in 1971 en 1972.

◀ Laatste cover met afgerond logo

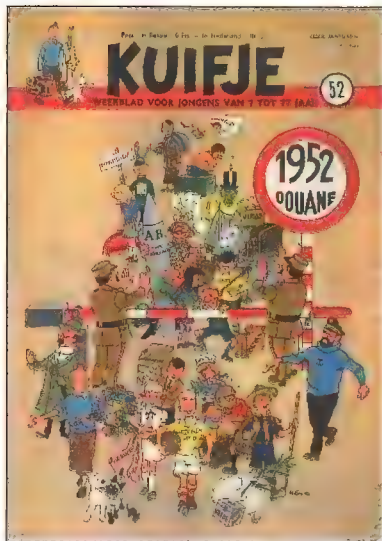

Met dank aan Mike van der Veer voor de covers van Tintin France.

▶ Eerste cover met vierkant logo

Conclusie

Het voorstel van Raymond Leblanc om het blad aantrekkelijker te maken, oorspronkelijk op 17 december aanvaard door de redactieraad, wordt dan toch nog verworpen, lezen we in het laatste verslag van 1952. Maar de dynamische manager zal het hier niet bij laten. Hij komt in hoogsteigen persoon naar de vergadering van 6 januari, die hij samen met Hergé voorziet. We lezen als eerste punt in dit verslag: (R) *Het drukken van het tussengeschoven blad met twee nummers tegelijk en het tegelijk drukken van 4 covers op beter papier zou de opbrengst van het blad aanzienlijk verhogen. Mr Leblanc vraagt de mening van de redactieraad over een derde voorstel: het aantal pagina's terugbrengen van 20 op 16 maar op groter formaat en de verkoopprijs verlagen tot 5 bef. Na het bestuderen en bespreken van dit voorstel, vindt de redactieraad dat dit schadelijk zou zijn voor het blad. Het tussengeschoven blad zal dus zoals vroeger per 4 gedrukt worden. Het wekelijks brengen van een 5-paginaverhaal belet ons wel om het tussengeschoven blad tussen pagina 4 en 7 te schuiven, het zal in het midden van het blad gestoken worden.*

Leblanc bekend kleur : als zakelijk manager was zijn bedoeling niet de kwaliteit van het blad maar wel de opbrengsten te verhogen. Maar de redactieraad weegt voldoende zwaar om ook het derde voorstel te verwerpen. Spijtig genoeg kunnen we uit het verslag niet afleiden of het voorstel unaniem verworpen werd en wie zich het meest als tegenstander(s) hebben opgesteld.

In de volgende aflevering bekijken we het eerste kwartaal van 1953. De redactieraad bespreekt o.a. het resultaat van de nieuwe formule en de prijskamp. Hergé zit echter met zijn gedachten bij het oprichten van zijn Studio in de Louisalaan, zo blijkt uit zijn schetsen en aantekeningen.

Noten

(1) De verhouding 1/8 voor het scenario, 7/8 voor de tekeningen is vandaag al lang achterhaald. Bij succesvolle scenaristen zoals Van Hamme ligt de verhouding meer in evenwicht ook al heeft het scenariowerk de connotatie van minder arbeidsintensief te zijn dan tekenen. De naambekendheid (en commerciële kwaliteit) van de scenarist weegt ondertussen mee in de verdeling van de opbrengsten.

(2) Vandaar dat midden jaren '80 de twee Zwaardvis-albums niet op groot formaat verschenen bij Blue Circle. Jacobs had na dertig jaar (deel 1 verscheen in 1950, deel 2 in 1953) de rechten gerecupereerd en overgedragen aan Ed. Blake et Mortimer, die de 2 delen zelf op groot formaat uitbracht in 1985 en 1986. Later zullen ook de rechten van Lombard op de overige albums vervallen. Het geheim van de grote piramide 1 verscheen in 1954 bij Lombard en in 1984 op groot formaat bij Blue Circle, die de rechten in extremis nog bij Lombard kon kopen.

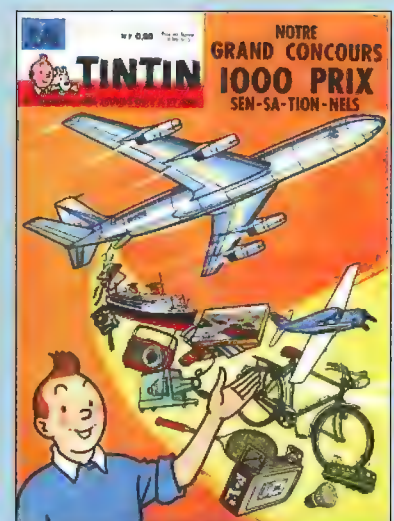
(3) In 1955 verscheen van Heuvelmans hand het boek *Sur la piste des bêtes ignorées*. Heuvelmans genoot heel wat erkenning als cryptozoöloog en was dus de ideale raadgever ivm de Yeti.

(4) Hun laatste bijdrage verscheen in de weekendkrant van 2 en 3 september. Voor Hergé was dit strook 152 van *De zeven kristallen bollen*. Marcel Dehay bracht, onder pseudoniem Jean de la lune, met *Serenité* de laatste aflevering van zijn bijna dagelijkse levensbeschouwende rubriek *Entre nous*. De voorlaatste alinea van dit artikel bewijst dat zij, welbewust van de risico's, tot het bittere eind zijn doorgegaan : *"Maar ik bewonder nog des te meer hem of haar, die op de hoogte zijnde van het gevaar dat hij in deze oorlogstijd loopt, verder leeft en werkt alsof de wereld en zijn land niet in staat van alarm zijn"*.

Eerste cover met logo in de hoek

Laatste cover met vierkant logo

Frans Hergé-cover die niet in België verscheen.

thema

De Striepclub

www.striepclub.be, de actieve site vol info over promoties, acties, nieuwe albums, comics, exclusieve uitgaves, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via de deelnemende winkels van De Striepclub.

Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be

www.striepclub.be

Stripantiquariaat De ijzeren kolonel

Berlarij 46
2500 Lier

**Volledig
stripantiquariaat**
(van Alex tot Zwartkijken)

verzamelalbums Robbedoes-Kuifje-Wham-Wordt vervolgd - compleet ;
stripinformatie en -documentatie jaren '60, '70 en '80
van Stripschrift tot Humocovers

Open : dinsdag t/m zaterdag van 14 tot 19 uur.

STRIPWINKEL

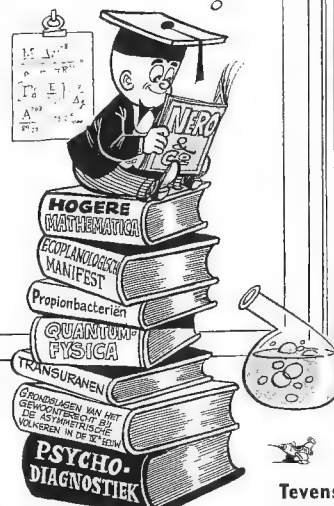
GOBELIJN

GOBELIJN
MECHELSESTRAAT 35
LEUVEN
TEL. 016 / 23.55.86

**Open van 10 tot 13 uur en van 14 tot 18 uur,
van maandag tot en met vrijdag.
Zaterdag doorlopend geopend.**

'T IS WEL NIET WETENSCHAPPELIJK
VERANTWOORD, MAAR 'T IS
TOCH GEESTIG!

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000
Gent

Geopend
woensdag t/m vrijdag:
10.30uur-19.00uur
zaterdag:
10.00uur-18.00uur
zondag:
10.00uur-12.30uur
tel. 09/224.32.39

In-en verkoop oude
stripverhalen, zeefdrukken,
curiosa, luxe's,

Tevens alle nieuwe strips in voorraad!

STRIPWINKEL

COMICS!

NIEUWE, TWEEDE-
HANDS EN ANTIQUA-
RISCHE STRIPS

OOK AANKOOP
VAN JOUW STRIPS.

PIERKE

F. VAN RYHOVEN-
LAAN 312 / HOEK ANJE-
LIERSTR. 9000 GENT
TEL : 09 227 70 86

Koffie Klets

Gezonde roddels,
toekomstvoorspellingen,
nieuwe uitgaven,
luxetoestanden,
enz...

Yag Millew
maakt er een lekker soepje van!

Naar aanleiding van de honderdste verjaardag van **E.P. Jacobs** (Brussel, 1904 - 1987), brengt het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal een grote tentoonstelling ter ere van de geestelijke vader van Blake & Mortimer. Dit is de gelegenheid bij uitstek om de grote veelzijdigheid van Jacobs' talent te ontdekken: schilder, illustrator, acteur, operazanger, scenograaf, en dat allemaal nog voor hij één van 's werelds belangrijkste striptekenaars werd! In de tentoonstelling volgt men stap voor stap het leven van Jacobs. De wereldpolitiek, het culturele leven en kunst drukken ontegensprekelijk een stempel op een mensenleven. De tentoonstelling is dan ook opgebouwd langsheen een tijdslijn: voortdurend worden verbanden gelegd tussen Jacobs' leven en de geschiedenis van de voorbije eeuw. De samenstellers hebben geput uit de schatkamer aan rariteiten die Jacobs bewaarde: schoolschriften, pruiken en acteursmaquillage, theaterwapens, schetsen, foto's, maquettes, brieven, notities, documentatie, enz. Het loont werkelijk de moeite de meestal onbekende vroege publicaties van Jacobs te gaan bewonderen en natuurlijk de vele originelen en schetsen.

Voor het volledige programma is er de site www.jacobs2004.com. Helaas uitsluitend Franstalig. De tentoonstelling geniet de steun van de Stichting Jacobs, Uitgeverij Blake en Mortimer en het Commissariaat generaal voor Internationale Relaties van de Franstalige Gemeenschap Wallonië-Brussel.

Te bekijken in het Belgisch Centrum van het Beeldverhaal, Zandstraat 20, 1000 Brussel, dit nog tot 12 september 2004. Alle dagen open (behalve op maandag) van 10u tot 18u. Tel: + 32/2.210.04.33. of fax: +32/2. 219.23.76.

In **Focus Knack** (nr 12 van 17 tot 23/03/04) bracht Gert Meesters een mooie hommage aan Jacobs: aan de hand van het oprispen van enkele memorabele scènes uit diverse albums wordt Jacobs' oeuvre opnieuw in het zonnetje gezet.

Stripverzamelaars konden in hun handen wrijven, want ter gelegenheid van de honderdste verjaardag van E.P. Jacobs pakte de Franstalige krant **Le Soir** op dinsdag 30 maart uit met een speciale editie die gewijd was aan de twee striphelden Blake en Mortimer. Op maandag 29 maart werd op de redactie van de krant een speciale en onuitgegeven strip getekend, met referenties naar de actualiteit van de dag, door de huidige auteurs van Blake en Mortimer, André Juillard en Yves Sente. Voor de gelegenheid kregen zij de

de steun van Youri Jigounov (Alfa) en René Sterne (Adler). Het is niet zo dat alle foto's en afbeeldingen in de krant vervangen werden door tekeningen (zoals we het eerder zagen met Kuifje), maar er werden vooral gelegenheds-

tekeningen gepubliceerd. Zo verschenen advertenties onder de vorm van hommages aan Blake en Mortimer, met bijdragen van tekenaars als Francq Jannin, Boucq, Vrancken en vooral Johan De Moor, die ettelijke grappige tekeningen leverde. Op de frontpagina van deze bijzondere editie wordt de toon al aangegeven. In de eerste strook van het kortverhaal kondigt Olrik aan dat hij voor chaos zal zorgen in de krant van 30 maart. Een collectors item.

De Nederlandse "Uitgeverij M" zet alles op alles om door te breken in de stripwereld. Om dit doel te bereiken werd een gloednieuwe prijs ingesteld, met name de **Martin Lodewijk Award**. Deze prijs is in het leven geroepen voor auteurs (zowel debuterende als gevestigde namen) om het uitwerken van een nog niet eerder gepubliceerd stripverhaal dat alles in zich heeft om uit te groeien tot een reeks. Voorwaarde is wel dat gevestigde tekenaars op het ogenblik van inzending geen contractuele verplichtingen jegens derden hebben. Inzendingen voor deze prijs worden geaccepteerd tot en met 1 maart 2005. In oktober 2005 wordt de winnaar bekend gemaakt. De winnaar ontvangt een beeldje (analoog aan de Oscar wordt gedacht aan de "Olga") en een contractvoorstel van Uitgeverij M, met een passend voorschot om het winnend werk in album te doen verschijnen. De jurering is exclusief voorbehouden aan Martin Lodewijk, maar het staat hem vrij om medejuryleden of medejurerende secondanten aan te wijzen. Martin Lodewijk zelf hoopt op ouderwetse kwaliteit: *"Mijn hart ligt bij de klassiek verhalende strip. Ik hoop strips te zien die ik met liefde de komende 20 jaar wil volgen"*.

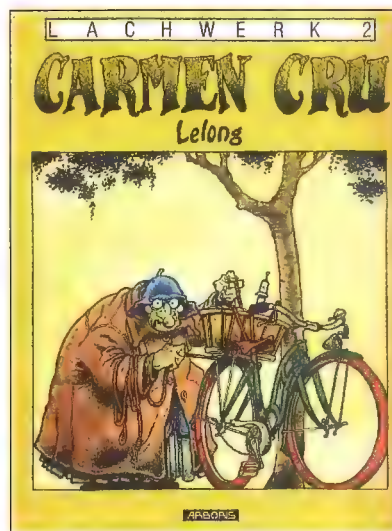
ActuaBD.com meldt dat in april een eerste **Kuifje** in het Brussels verschijnt. De keuze viel op *De juwelen van Bianca Castafiore*, omdat het in dat album niet zo vreemd is dat de personages Brussels praten. Enkele maanden later volgt een Provençaalse Tintin. De uitgever besloot daartoe in de marge van een gepland boek *Tintin, ketje de Bruxelles*. Het album zal in de loop van april uitkomen op de Franstalige markt. Maar er komt ook een softcover-editie, speciaal voor de Nederlandstalige markt, omdat het Brussels toch een Vlaams (-Brabants) dialect is, wel doorspekt is met Franse termen, aldus Guy De Jonckheere, verantwoordelijk voor de Nederlandstalige uitgaven van Casterman. Die versie verschijnt vermoedelijk pas in mei/juni.

Zoals opletende lezers al zullen opgemerkt hebben, werd de cover van magazine 108, waarin een gesprek met tekenaar **Bert Bus**, opgefleurd door een reeds eerder verschenen prent van Archie, de man van staal. Een exclusieve voorplaat was bochtans gepland, maar het lot besliste er anders over. Tijdens de uitwerking van de cover werd Bert Bus getroffen door een hartaanval. Op dit ogenblik is hij aan het revalideren, hij zit zelfs te popelen om opnieuw aan de slag te gaan, maar hij mag op dit moment van zijn vrouw even niet tekenen. Maar geen nood, het gaat inmiddels goed met hem en naar verluidt gaat hij binnenkort de cover uitwerken, zodat we deze vooralsnog nog kunnen publiceren. Nog meer goed nieuws: het nooit verschenen album *Archie en de ijstijd* (zie BSM 108) gaat naar verluidt tijdens de Haarlemse Stripedagen in juni bij uitgeverij Amor Vincit Omnia in boekvorm verschijnen. Ook het stripmuseum in Groningen biedt Archie een speciale hoek, waar hij digitaal ten tonele verschijnt.

Eric Heuvel zit vol ongeduld te wachten op groen licht voor een nieuw verhaal van January Jones. Vast staat al dat de strip zich ten tijde van de Spaanse burgeroorlog zal afspelen. De opzet van het verhaal is nog niet helemaal klaar, en inhoudelijk staat nog niets vast. Of January Jones ooit nog verschijnt, hangt helemaal af van een mogelijke voorpublicatie in dagblad of

tijdschrift. Het Algemeen Dagblad, waarin Heuvel reeds diverse strips onderbracht, is geen vragende partij. Ze vinden de strip teveel op *Het geheim van de tijd* lijken, een andere strip die Eric Heuvel in dit dagblad onderbrengt.

Op 24/02/'04 overleed op 55-jarige leeftijd **Jean-Marc Lelong**. Deze tekenaar was sinds 1982 één der vaste medewerkers aan *Fluide Glacial Magazine*. Zijn eerste pagina's verschenen in *Pilote* waar hij de serie *Monsieur Emile* bracht op scenario van Christian Barré. Voor *Fluide Glacial* ontwierp hij de strip *Carmen Cru*, een serie over een lief uitziend oud dametje met een rotkarakter.

Wat je al snel je mening over oud en lief laat herzien. Van september 1982 tot en met november 1988 bracht hij in 51 episodes, in totaal 222 zwart-wit platen, de turbulente avonturen van de wereldvreemde *Carmen Cru*. De strip verscheen in album sinds 1984, het laatste en zevende album over *Carmen Cru* verscheen in 2001. Alhoewel deze tekenaar niet echt bekend was in Nederland en Vlaanderen verscheen toch een album bij uitgeverij Arboris in 1990 in de serie *Lachwerk*. Meer info op <http://carmen.cru.free.fr/>

De bewegwijzeringborden in de gemeente Tiel werden sinds drie maanden gesierd door een tinnen beeldje van het fruitbaasje **Flipje van Tiel**. Van de 23 beeldjes die de gemeente op de borden had geplaatst zijn er momenteel nog slechts tien over. De beeldjes ter waarde van 200 euro per stuk werden zo vaak gestolen of gesloopt dat de gemeente nu heeft besloten de overgebleven beeldjes weg te halen. Flipje zal niet meer de weg wijzen in de Betuwe. Dat meldt RTV Gelderland

Op zaterdag 13/03/'04 sprak Armand Plottier journalist bij *De Morgen* met **Merho**. Het interview is paginagroot en verklapt nog enkele geheimpjes uit de interne keuken van de Familie Kiekeboe. Volgens Merho is Fanny heel populair bij jonge meisjes: *"Bij signeeracties merk ik wel dat ze echt een rolmodel is. Au fond is ze een gewoon meisje. In 100 strips is ze amper van uiterlijk veranderd. Ze draagt nu een bh wat ze vroeger niet deed. Ik tekende haar aanvankelijk als kind van haar tijd. Haar vormen zijn ietwat ronder geworden. Maar ook Kiekeboe is sinds het eerste verhaal niet echt veranderd"*. Merho's verhalen zijn nooit moraliserend: *"Zeker nadat ik bij Vandersteen had gewerkt, wilde ik die toon mijden. Vergeet niet dat Vandersteen uit noodzaak moraliserend werd. In de jaren '50 ontstond in de scholen een hetze tegen strips. Ze zouden leesluiheid in de hand werken. Om de pedagogen een beetje ter wille te zijn is Vandersteen destijds begonnen met die moraliserende toon in zijn strips te stoppen. Vandaag de dag zitten zijn opvolgers met Vandersteens testament en kun je de reeks nog amper aanpassen. Ik heb gezworen dat ik nooit zo een testament zal maken. Alles strak stipuleren, vastleggen wat kan en niet kan, geen sprake van. Bepaalde dingen zijn op een gegeven moment relevant en zijn dat later niet meer"*. Merho's grote

droom is niet de Merho-studios, maar gewoon voortdoen zoals hij nu bezig is : "Over de verhalen die ik de afgelopen jaren maakte ben ik vrij tevreden. Wel is er nog een idee voor een komisch erotisch verhaal dat ik samen met Dirk Stallaert wil maken. Helaas heeft Dirk voorlopig geen tijd. Bovendien heb ik zin om een boek met memoires te schrijven, over mijn tijd bij Studio Vandersteen bijvoorbeeld".

Als je in de komende maanden in de Westhoek in West-Vlaanderen langskomt, kan je eens binnenwippen in het kaasmuseum De Oude Kaasmakerij te Passendale. Naast het volledige productieproces van de kaas kan je er in het museum nog tot 14/11/04 de tijdelijke tentoonstelling **De strippende kaas** bekijken. De expositie stelt een aantal strips in de spotlights waarin kaas aandacht krijgt. Het geheel wordt uitgewerkt rond een achttal thema's en wordt deels geïntegreerd in de bestaande collectie. Er wordt via de strips gefocust op de productie van kaas, de kaasverkoop, kaas op tafel, enz. Ook aan een aangepaste vormgeving werd gedacht, het geheel wordt gepresenteerd op kaasplanken. Marc Sleen, Kiekeboe, Nero, Hec Leemans, Asterix, Kamagurka, enz, ze worden allen gebracht onder de noemer "kaas". Het museum De Oude kaasmakerij is

gelegen in Passendale (Zonnebeke), 's Graven-tafelstraat 48A en is iedere dag open van 10 tot 17u, behalve maandag en de vrijdagvoormiddag. In juni, juli en augustus dagelijks open. Voor meer info: tel. 051 / 77. 70. 05, e-mail info@deoudekaasmakerij.be.

Op maandag 8 maart 2004 veranderde De Standaard van formaat. Je krijgt niet langer een krant ter grootte van een volwassen keukentafel maar een

krant op tabloidformaat. En heel eventjes keerde stripfiguur Nero terug op naar zijn vertrouwde krant. Speciaal voor de gelegenheid kon de populaire stripheld het niet laten om even terug te komen uit pensioen. Voor het eerst sinds 31 december '02 zorgden Marc Sleen en Dirk Stallaert nog eens voor een optreden van Nero, Madam Pheip, detective Van Zwam en Adhemar.

Moulinsart geeft geen toelating aan de postzegelclub Tipoc in Tienen voor de reproductie van een herinneringskaart, waarop Kuifje per trein in Tienen passeert. De Tiense suikerfabriek kreeg die tekening, uit het album *De avonturen van Kuifje in het land van de Sovjets*, in 1980 ten geschenke. Op die oude prent wijst Kuifje, van op de trein, naar twee van de drie schoorstenen van de suikerfabriek en Bobby zegt dat Tienen duidelijk iets te maken heeft met suiker. Tipoc wilde die prent reproduceren met inachtnaam van de auteurswet en was akkoord de gevraagde vergoeding van enkele eurocenten per souvenirkaart te betalen. De onderhandelingen begonnen in juli 2003. Het Suikermuseum zorgde voor de lay-out van de kaart. Maar de besprekingen baatten niet : Moulinsart geeft geen toelating de souvenirkaart in circulatie te brengen. "Te laat aangevraagd"

staat in een brief. Het Tipoc-bestuur vindt veeleer dat het antwoord te laat kwam. Het bestuur is ontgoocheld. Voor de viering van het twintigjarig bestaan van de club had ze op meer gerekend dan de uitgifte van drie postzegels over Tienen en vijf over Kuifje en de maan. Tipoc reageerde ook venijnig : de club klopte aan bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, want Moulinsart beantwoordde een Nederlandstalige brief in het Frans. Dat is inderdaad niet erg bleef, maar de taalklacht zal de relaties alvast niet bevorderen. Alles was in gereedheid voor een voorverkoop en een dagafstempeling van de postzegels op zaterdag 13 maart in het Suikermuseum. In laatste instantie zorgde het Suikermuseum voor een andere souvenirkaart. De nieuwe Tiense postzegels stellen een suikerbiet, de drie fabrieks-schoorstenen en de „trapkens" naar de Sint-Germanuskerk voor.

Kort Amerikaans van Jan Wolkers is de tweede Nederlandse roman die tekenaar **Dick Matena** gaat bewerken tot stripverhaal. Matena hoopt in juni zijn bewerking van Gerard Reves *De Avonden* te voltooien. Hoewel hij de tijd, waarin hij heeft gewerkt aan *De Avonden*, beschouwt als 'tropenjaren', is de gewezen Hagenaar al weer volop bezig aan zijn volgende monsterproject. Matena verwacht zelfs aan *Kort Amerikaans* een grotere kluit te hebben dan aan *De Avonden* : "Bij die laatste roman kon ik me meer vrijheden permitteren omdat Reve het ook niet zo nauw nam met de historische werkelijkheid", aldus Matena. "Maar Wolkers beschrijft alles precies zoals het was. Ik zal me voor *Kort Amerikaans* dus uitgebreid moeten documenteren." Daarvoor zal Matena binnenkort met Wolkers, die naar verluidt een groot bewonderaar is van de tekenaar, een wandeling maken door Leiden, waar het verhaal zich afspeelt. In tegenstelling tot *De Avonden* zal *Kort Amerikaans* in kleur worden verstript. "Ik heb laatst een zeldzaam boek met kleurenfoto's uit de Tweede Wereldoorlog op de kop getikt. Het zijn foto's in vreemde, bruinroze tinten, precies wat ik voor ogen heb met *Kort Amerikaans*". Kleur past bij Wolkers' boek, zoals grijstinten bij *De Avonden* passen, vindt Matena. "*Kort Amerikaans* is een heel ander soort boek, met meer actie en seks". Matena weet nog niet wie de strippagina's gaat voorpubliceren. "Van mij hoeft dat voorpubliceren ook niet persé. De reclame is leuk, maar de deadlines zijn moordend." Overigens moet uitgeverij Meulenhoff, die de rechten op de roman bezit, nog akkoord gaan met de plannen van Matena en Wolkers. De Bezige Bij zal het werk uitgeven. Voor hij aan *Kort Amerikaans* begint, gaat Matena echter eerst integraal *Een Kerstvertelling* (A Christmas Carol) van Charles Dickens verstrippen. "Dan lezen de mensen ook weer eens de complete tekst van dat verhaal. Nu kent iedereen vooral de films en musicals". Matena zegt dit werk puur voor zijn ontspanning te doen. Komende kerst moet het in de winkels liggen. Op 3 april start in De Hallen in Haarlem een expositie van de 341 strippagina's van *De Avonden*, waarvan de laatste tekeningen ter plekke door Matena worden gemaakt. (Bron Haagsche Courant, Peter Breedveld)

De Stripedagen te Haarlem gaan door zoals gepland op 5 en 6 juni 2004. Na allerlei interne strubbelingen werd er op 12 maart '04, een nieuw bestuur opgericht en kon men verder met de uitwerking, wat meteen resulteerde in de bekendmaking van de winnaar van de VPRO Debuutprijs 2004, goed voor 1000 euro; deze prijs gaat naar **Gerolf van de Perre** voor het beste Nederlandstalige debuut van de afgelopen twee jaar. Dit voor het album *Steenstof*, een album gevuld met indrukken die Gerolf van de Perre opdeed tijdens een drie jaar durend verblijf in Beijing (China). De jury

Een nieuw album van Arcadia?! Verrast?

© 2004 JACQUES SANDRON & RAOUL CALVIN

VERSCHIJNT OP 13 & 14 MAART 2004
OP DE STRIPBEURS VAN WILRIJK

SLEMPER EN SLOF **WAGENS IN DE STEPPE**

ARCA DIA **BORGERSTEINLEI 60**
v z w **B 2860 SINT-KATELIJNE-WAVER**
INFO • TEL | FAX 015 55 14 88

INFO@ARCADIASTRIPS.BE • WWW.ARCADIASTRIPS.BE

GEZOCHT VOOR BIBLIOGRAFISCH ONDERZOEK

Jozef Peeters (gsm 0473 340911) zoekt onderstaande tijdschriften voor raadpleging en eventueel scanning.
Wie helpt?

L'Automobiliste (France) 39/1975
En Marche (Mutualités Chrétiennes)
1951-1953

Le journal de Mickey: 1970-1971
Motorama nr. 25

Panorama (Frans) 1967-1968

Pilote: nrs. 309-349, 363-390

Plein Jeu (F.S.C.) 1955

Spirou (France) supplément Le métier des armes
(1961).

STRIPFESTIVAL MIDDELKERKE

Voor stripliefhebbers is het befaamde Middelkerkse stripfestival niet te missen. In en rond een grote tent op het Arthur De Greefplein is er permanente animatie en komen tekenars hun nieuwste albums voorstellen.

Natuurlijk zijn al je striphelden er ook!

EDITIE 2004

Het festival gaat door
van 17/7/2004 tot 8/8/2004

Open van 10 tot 12
en van 14 tot 18 uur.

Jean-Pol tekende 3 prachtige wenskaarten tvv. het Arianefonds (verkrijgbaar op het festival)

Thema : Robbedoes 65 jaar
Er komt een standbeeld
van Robbedoes

Meer dan 70 signerende tekenars
uit binnen- en buitenland
worden verwacht

Meer informatie : 0495/20.56.73
www.stripbdmiddelkerke.be

waardeerde Van de Perres gedurfde keuze voor een lang fragmentarisch verhaal. Ook was zij onder de indruk van Van de Perres open benadering van het stripverhaal vanuit de schilderkunst. Verder zijn er eveneens nominaties voor de VPRO Grand Prix 2004, goed voor 2500 euro, en eveneens het gastcuratorschap van een expositie tijdens de volgende editie. De VPRO Grand Prix 2004 staat voor beste internationale actieve stripmaker van de afgelopen twee jaar. Eén der genomineerden is Lewis Trondheim, dit voor zijn tekstloze strip *Mister O*, een cirkeltje met beentjes dat een kloof moet oversteken. De bron die Trondheim heet staat nooit droog, aldus de jury. Andere genomineerde is Juanjo Guardino, bekend van zijn strip *Blacksad*, een strip bevolkt met dierenpersonages, die zeer overtuigend emoties weten uit te drukken. Topentertainment, oordeelde de jury. Als laatste, maar daarom niet de minste, Joann Sfar voor zijn strip *De kat van de rabbijn*. Sfar laat de meest

fantastische dialogen ontstaan tussen het listige huisdier en zijn baasje.

Meer info over de Stripdagen Haarlem op: stripdagenhaarlem.nl/nieuws.htm

Het allereerste nummer van **Beano**, een stripblad waarmee miljoenen Britten zijn opgegroeid, is woensdag 17/03/'04 verkocht voor 12.100 pond (ongeveer 17.000 euro), een record voor een dergelijke publicatie in Groot-Brittannië. Het exem-

plaar dateert van 30 juli 1938 en werd verkocht door Comic Book Postal Auctions, een veilinghuis uit Londen dat gespecialiseerd is in de verkoop van comics per telefoon of via internet. *"Dit eerste nummer van Beano is wellicht het meest gezochte Britse stripweekblad, maar de verkoopprijs overtrof onze stoutste verwachtingen,"* verklaarde directeur Malcolm Phillips van Comic Book Postal Auctions. Het vorige record dateert van vier maanden geleden toen voor een eerste nummer van Beano 7.500 pond (10.500 euro) werd neergeteld. *"Er bestaat een generatie mensen die Beano lezen toen ze klein waren en nu over de financiële middelen beschikken om een stukje van hun jeugd terug te kopen,"* voegde hij er nog aan toe. Volgens kenners zijn er, niettegenstaande oorspronkelijk 500.000 ex. van de eerste Beano de deur uitgingen, slechts 12 of 13 van bewaard gebleven, wat het nummer bijzonder waardevol maakt voor verzamelaars. Gelanceerd door de Schotse uitgeverij DC Thomson uit Dundee werd Beano verplichte lectuur voor de jeugdige Brit, qua impact zowat te vergelijken met Kuifje of Robbedoes bij ons, alleen ziet het er lang niet zo goed uit. Via Beano verwierven de Amerikaanse strips zoals *Dennis, the menace* bekendheid in Groot-Brittannië. Het stripblad bestaat nog steeds maar de verkoopcijfers zijn drastisch gedaald, van 2 miljoen exemplaren per week in de jaren 50 tot ongeveer 20.000 vandaag.

Uitgeverij **Boumaar** is gekend voor de verzorgde retro-uitgaven van o.a. Kick Wilstra, Rib Kirby en Huon de Neveling en uiteraard voor de albums Zodiak en Nicky Saxx. Erika Raven is geen onbekende in het striplandschap en in

het artistieke milieu (zie www.studioraven.com). Henri Christiaan heeft de twee partijen samengebracht met als resultaat dat Boumaar in het najaar van 2004 de exotische strip *Nan Madol* (nu op cd-rom) zal uitbrengen. Tevens is Erika's allernieuwste strip *City Ville* gepland voor het voorjaar 2005! Stripminnend Vlaanderen en Nederland kunnen zich op deze samenwerking enkel verheugen.

Erika Raven en Yorick, een aankomend stripscenarist, hebben **Stripvacature** opgestart. Met als bedoeling een ruimte te scheppen voor aankomende striptekenaars en scenaristen, waar ze elkaar kunnen vinden. Het idee is ontstaan na een ontmoeting tussen Erika Raven en Yorick, die te kennen gaf met een eigen stripreeks te willen starten. Erika, die zich haar eerste intrede in de strip nog maar al te goed herinnerde en toen wanhopig op zoek was naar concrete antwoorden, die nergens te vinden waren, wil via deze site haar ervaring ten dienste stellen van jong talent. Het gaat op deze webstek niet alleen om ervaring, maar er wordt ook een heleboel praktische informatie aangeboden, sociale, juridische en fiscale zaken. Iets waar naar verluidt nood aan is. Stripvacature op www.studioraven.com/stripvacature is gratis en gebeurt op vrijwillige basis zonder financiële steun. Er wordt gehoopt dat het project een steun betekent in de rug voor toekomstige tekenaars. Een lovenswaardig initiatief in een steeds verschromelend publicatieaanbod vinden wij.

Nog tot 13/06/'04 kan men terecht in Het Huis van Alijn, Kraanlei 65 te 9000 Gent, dit voor de "Expo Boerke". Pieter De Poortere, geestelijke vader van **Boerke** had meteen al met het eerste album een schot in de roos. Het tweede recent verschenen album doet het al net zo goed als het eerste. Op een bijzondere treffende en vaak cynische manier wordt de eenzaamheid van het hoofdpersonage, het enggeestig denken en de complexiteit van de hedendaagse samenleving in de tekstloze strips weergegeven. Ter gelegenheid van deze expo haalt het Huis van Alijn eveneens zijn collectie oude kinderprenten boven, ook mannekinsbladen genoemd. Deze prenten worden beschouwd als voorloper van de hedendaagse strip. Het Huis van Alijn is open van dinsdag tot zaterdag van 11 tot 17 uur, zondag 10 tot 17 uur, gesloten op maandag, met uitzondering van pinkstermaandag 31 mei 2004. Meer info op: www.huisvanalijn.be of tel: 09/269.23.50 of fax: 09/269.23.58.

Als alles meezit verschijnt medio 2005 een nieuwe **Asterix** op de markt, meldten zowel het Vlaamse Belang van Limburg als het Nederlandse Rotterdams Dagblad op 13/03/'04 dit heuglijke feit. Des

te leuker daar Uderzo op 25 april 77 kaarsjes uitblies. Maar de oude dag houdt Uderzo niet bezig: *"M'n volgende album, dat houdt mij bezig. Binnen een tweetal maanden zoek ik het nieuwe album af te ronden. Maar vraag niet waarover het gaat, daar ben ik zelf nog niet uit. En voor wie zijn hoop daarop gevestigd had, de volgende Asterix speelt zich niet af in Het Land van de Bataven, ofwel Holland".* Ondertussen zijn er meer

14de Grote Stripveiling.

© Buth/De Negende kunst

Zaterdag 8 mei 2004
om 13.00. u. in het K.U.C.

Kortrijksepoortstraat 254
9000 Gent

Originele tekeningen, Vlaamse en Franse
albums in eerste druk, curiosa, luxealbums...

Tegen storting van € 5 op PC
000-1723172-64 ontvangt U de
geïllustreerde veilingcatalogus

CASTO BVBA

Nederkouter 8 9000 Gent
09/225 41 25

Bezichtiging der loten:

Vrijdag 7 mei 2004 : 14.00 tot 18.00 u
Zaterdag 8 mei 2004 : 10.00 tot 12.00 u

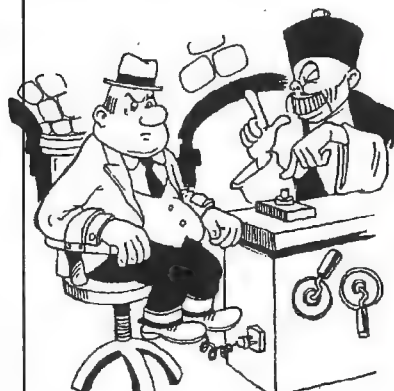
Ook U kan nog steeds loten inbrengen
voor onze volgende veilingen

www.collectionneur.nl

*Misschien wel de
beste site voor het
uitbreiden van uw
verzameling
stripboeken!!*

Stripwinkel

HET „B”GEVAAR

ERIK

DENEYER

Greepstraat 15
1000 Brussel

Open
maandag tot zaterdag
van 10u30 tot 19u.
tel/fax: 02/513.14.86

TISTJEN DOP

strips en games

patersstraat 96 - 2300 turnhout - tel. 014 / 42.88.29

Open : woensdag, donderdag en vrijdag:
10 - 12 en 13.30 - 18 uur
zaterdag: 10 - 17 uur

<http://www.tistjendop.be> e-mail: info@tistjendop.be

dan 300 miljoen albums over de toonbank gegaan, vertaald in 88 talen en dialecten, sinds Goscinny en Uderzo in 1959 snel een strip bedachten voor het een nieuw stripblad, dat Pilote heette. *"Voor het geld hoeft het niet meer, maar ik doe het nog altijd graag. Ook wel uit trots. Ze zeggen wel dat trots een gebrek is maar soms is het best nuttig. Kijk, zo komt er voorlopig geen nieuwe Asterix live film. Je moet zorgen dat zoiets niet te snel uitgemolken wordt. En bovendien vond ik het vernederend toen bij de première van Missie Cleopatra regisseur Chabal zowat iedereen op het podium riep, behalve mij. Zelfs de naam van Goscinny werd niet genoemd".* Na de dood van Goscinny, toonde Uderzo dat Asterix twee vaders had : *"Het zal pas zijn als ik er niet meer ben, dat Asterix geen nieuwe avonturen meer zal beleven. Ik ben bang dat mijn personages verdraaid worden. Daarom wil ik dat de serie stopt, zoals ook Hergé met Kuifje is gestopt".*

Plaats van afspraak was het BCB in Brussel. De persuitnodiging vermeldt dat **De Planckaerts-strip** in geen enkel opzicht te vergelijken is met de batterij andere BV-strips : niet alledaags, origineel en gebaseerd op "hoe de Planckaerts zijn". Wanneer we zoiets lezen, onderdrukken we eerst een lichte grijns en komt de kritische geest al om de hoek kijken. Ja, ja geen alledaags BV-strip. Zijn de Planckaerts dan andere BV's? Na het lezen van het eerste album kunnen we zeggen, "Ja, het zijn andere strip-BV's". Je hoeft de reeks rond deze "reality-familie" niet te volgen op de commerciële zender om het album te kunnen lezen. Het eerste album is inderdaad een verfrissing in het "strip-BV-wereldje". Minstens omdat een echt varken al mag meespelen in de hoofdrollen, want "Koteletje", het huisvarken is geen spek voor de Ardeense Jagers. Het album is een aan elkaar geweven opeenvolging van gags, met als rode draad het adresboekje van Eddy, nodig voor het voortbestaan een parketbedrijf ergens in een voormalig Oostblok land. De opdracht, het bemachtigen van dit adresboekje is in handen van "Yannsky en Yannski"! Album 1, *Eddy's dood*, eindigt zoals het hoort in alle mooie verhalen maar hopelijk blijft het aangeboorde niveau de reeds vier volgende "in voorbereiding" op het zelfde niveau.

Sinds 1998 is er geen stripkatalogus meer verschenen, maar het lijkt erop alsof dat in 2004 ruimschoots wordt ingehaald door de uitgave van wel drie verschillende catalogi. **Hans Matla** heeft de knoop eindelijk doorgehakt en komt

eind van dit jaar met het eerste deel (A-D) van zijn vierdelige Stripkatalogus, deze keer gelukkig weer voorzien van alle covers en ook nog eens in kleur! Het is de bedoeling dat er daarna jaarlijks een nieuw deel verschijnt (2005: E-K, 2006: L-S, 2007: T-Z, 2008: A-D, enzovoorts). Maar rond de zomer komt eerst de beloofde Suske en Wiske-deel-catalogus van ongeveer 120 pagina's. **Gert Desmet** publiceert medio april zijn Officiële Nederlandstalige catalogus voor elke stripofiel. De oorspronkelijke titel - De eerste officiële Nederlandstalige stripkatalogus in euro - werd onderwerp van gesprekken en e-mails tussen juridische adviseurs. Matla: *"Ik kan niemand verbieden een stripcatalogus samen te stellen, integendeel: ik vind het zelfs erg leuk als het gebeurt, maar die titel zou de indruk kunnen wekken dat het om mijn catalogus gaat en dat noemt men, geloof ik, misleiding. Ten tweede kreeg ik het idee dat er door mij verzamelde informatie zou worden gebruikt en dat kan ik ook niet zomaar toestaan. Toen ik hoorde dat de catalogus van meneer Desmet er ging komen heb ik dus meteen actie ondernomen, want ik ben er niet op uit om iemand te gronde te richten door pas te reageren als dat boek al in de winkel ligt."* Desmet: *"Mijn catalogus is samengesteld door eigen onderzoek en door het koppelen van diverse databestanden van zowel een aantal stripwinkeliers als Koninklijke Bibliotheken. Het boek verschijnt op ongeveer 700 pagina's A5-formaat, omdat dat naar mijn idee handiger in gebruik is, maar foto's van de covers nemen we niet op. De advies-prijs is •29,95. We kunnen het aantal pagina's binnen de perken houden doordat de hoeveelheid bibliografische informatie geminimaliseerd is. De prijsvermelding van de opgenomen titels is gebaseerd op albums in nieuwstaat, maar van albums die de laatste tien jaar op een veiling zijn verkocht vermelden we ook de hoogste ooit geboden prijs. Daarnaast hebben we van zo'n twintig auteurs ook de door hen geïllustreerde boeken opgenomen, bij voorbeeld van Willy Vandersteen, Marc Sleen, Marten Toonder en Jan Waterschoot."* En dan is er nog **Peter Bonte** - de uitgever van de Stripdatabank op cd - die eerst-daags komt met een nieuwe versie op DVD, maar op zijn internetforum liet weten dat er ook een aanstreepboekje zal worden uitgegeven. Een nieuwe versie van **The Collector's File**, een ander cd-catalogusproject, van het bedrijf Amber, Brabant Strip en Hans Matla lijkt gedoemd als er geen opvolger komt voor de oorspronkelijke initiatiefnemer Luc Vranken. Die heeft teveel ander werk.

Stripsprokkels***Als alles goed is, dan moet november 2004 eindelijk Zoo 3 in de winkels leggen. Frank, zet momenteel alles op alles om dit klaar te krijgen*** In de archieven van René Goscinny hebben zijn weduwe Anne Goscinny en haar huidige echtgenoot Aymar du Chatenet zeker negentig onbekende scenario's gevonden van Le petit Nicolas. Het echtpaar wil deze scripts in eigen beheer gaan uitgeven. Van Le petit Nicolas verschenen indertijd, (Franstalig) vijf albums, getekend door Sempé***Erik De Graaf is reeds aan zijn derde album toe bij uitgeverij Oog & Blik, waarmee hij terugkeert naar zijn jeugd in de zestiger jaren. Een aanrader voor wie houdt van een uurtje verpozing

Met dank aan Herwig Plateau, Joop Schreurs, Walli Hakkens, Koen Van Rompaey, Alex Benoit, Peter De Vries, Marc Lezy, Jean-Pierre Legein, Paul van Opstal, Patrick van den Acker, Martin Van Meenen, Erik Callaerts, Stripwinkel Gobelijn & Stripwinkel Het Besloten Land.

Ook een leuk item gevonden, stuur het dan als de bliksem naar Koffieklots, Van der Nootstraat 42, 3012 Leuven of e-mail: willem_gay@hotmail.com

Nieuwe strips

verschenen vóór eind maart

Willem

Uitgeverij Dupuis

De duivels van Alexia 1: *De erfenis*, tek: Ers & scen: Dugomier, sc 4,20, kleur, genre: occult avontuur. Dit album verscheen eveneens als persexemplaar met 4 extra pagina's. Een meisje met occulte krachten komt terecht in het Centrum voor Research naar Paranormaliteit en Satanisme. Het begin van een vreemd avontuur.

Bij Sjaak, tussen pot en pint 15: *Het gat van het vat*, tek: Louis-Michel Carpentier en scen: Raoul Cauvin, sc 4,20, kleur, genre: café grappen. Een hardwerkende cafébaas ontvangt de meest eigenaardige personages in zijn zaak. Of dit maar goed gaat.

In d'environs van bij Poje 15: *Doe es e gat in het vat*, tek: Louis-Michel Carpentier en scen: Raoul Cauvin, g'adapteit en bruxellois dui Paul Vankueken, hc 8,20, kleur, genre: café grappen. Dezelfde café-uitbater als bovenstaande maar dan in het Brussels dialect.

Vrije Vlucht Dupuis: *Lijf om lijf*, tek & scen: Mardon, hc 12,95, kleur, genre: striproman. Een intrigerend verhaal over verhoudingen tussen mensen, die van elkaar houden, elkaar aantrekken, maar elkaar ook weer afstoten.

Jommeke 224: *De rare kwibussen*, tek & scen: Jef Nijs, sc 3,95, kleur, genre: humor/avontuur. Het album is verpakt in krimpfolie, met zelfklever op folie met opdruk: Verzamel vanaf 7 april de vier andere magneten. Gratis magneet. Door een brief gevonden in een fles, opgevist uit zee, belanden Jommeke en Filiberke op een onbekend eiland. Hier leven de bewoners, de Kwibussen genaamd in een middeleeuws decor. In dit decor staat een burcht, waarvan iedereen beweert dat ze behekt is.

Graton Editeur

Michel Vaillant stelt voor: Onuitgegeven toppers 8:

De Labourdets 4: *De cruise van het serpent*, tek & scen: Francine & Jean Graton, sc 4,60, kleur, genre: familiestrip. Dit verhaal verscheen nooit eerder in album in het Nederlands. Françoise en Jean-Marc vieren hun verlovings met een cruise. Aan boord familieleden van Jean-Marc en Laurence Feller de secretaresse van tante Armelle. Zij lijkt een lief meisje, maar dan wel eentje met een hart van steen, en tuk op winstbejag.

Uitgeverij Dargaud

Karaat 2: *Mira*, tek: Meynet & scen: Yann, sc 6,75, kleur, genre: avontuur. De zwarte diamanten lijken verdwenen als sneeuw onder de zon, net als Mira de zus van Uma. Of is alles een zorgvuldig uitgekiend spelletje?

De nieuwe lijst: Lien cyclus 3: *Kurts*, Studio Jotim naar de boeken van G.J. Arnaud, sc 5,25, kleur, genre: sciencefiction. Floa Sadon, de dochter van de gouverneur, wordt samen met andere passagiers ontvoerd door treinpiraten, onder leiding van Kurts. Hij vraagt voor Floa een koffer goudstaven. De gouverneur doet beroep op Lien, een man opgespoord door de veiligheidsdienst. Op hem rust de zware opdracht om het losgeld over te dragen.

Le Lombard

Polyptiek: Het laatste jungleboek, storyboards en potloodschetsen: Henri Reculé, inkt: Johan De Moor & scen: Stephen Desberg, sc 6,75, kleur, genre: boek verstripping. Een vrije bewerking van The Jungle Books van Rudyard Kipling. Eerste deel van een vijfluik. Stephen Desberg ging op zoek naar de volwassen Mowgli om te ontdekken wie hij was geworden.

Polyptiek: Halloween Blues 2: *Ik schrijf u uit Gettysburg*, tek: Kas & scen: Mythic, sc 6,75, kleur, genre: paranormale detective. Tweede deel van een zevenluik. Foresters wordt betrokken bij een raadselachtige zaak. Een psychiatrische patiënte ontsnapt na het lezen van een artikel in een tijdschrift uit de instelling. Het blijkt dat documenten, die ooit toebehoorden aan haar verdwenen man en zijn familie, op een veiling te koop aangeboden werden. Forester gelooft de vrouw en samen trekken ze op onderzoek.

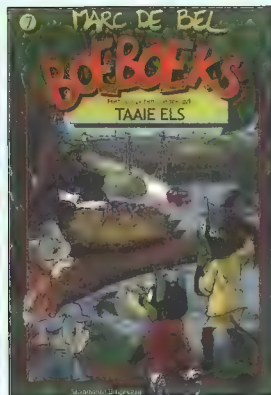
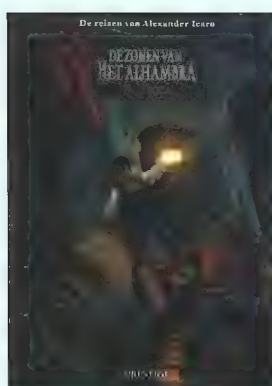
De avonturen van Chick Bill 66: *Koning kaaskop*, tek: Tibet, decors F. Brichau & scen: Tibet, sc 5,25, kleur, genre: humor/western. Koning Kaaskop is een nieuwe heilige met een enorme uitstraling, maar helaas nogal simpel van geest. Zijn vader en een aantal boeven profiteren van de goedgelovigheid van zijn volgelingen. Zij eisen van de volgelingen geld. Maar eens Chick Bill hen op het spoor komt, is hun rustig leventje voorbij.

Big Balloon Publishers

Dilbert 7: *Lichaamstaal wordt banaal*, tek & scen: Scott Adams, sc 7,95, zwart-wit, genre: kantoorhumor.

Uitgeverij Kippenvel

Heuvel Magazine 1: samenstelling André Wijntjes, sc 5,00, alle strips zwart-wit, genre: informatief. Dit magazine bevat info over Eric Heuvel waaronder: 2003 Het jaar van Eric Heuvel, Frits Jonker over Eric Heuvel, Bud Broadway, en diverse strips.

Strip-Index 2003, samenstelling André Wijntjes & Paul Fles, alle afbeeldingen in zwart-wit, genre: informatief. Naslagwerk van strippublicaties in Nederlandse tijdschriften, kranten, reclame & bedrijfsuitgaven, evenals artikelen, illustratiewerk & stripeclamecampagnes uit de periode 2003. Cover: Gerrit de Jager.

Uitgeverij Glénat

De zwarte loge, *Het geheim van het huis Winchester*, tek: Max Cabanes & scen: Marie-Charlotte Delmas, hc 12,95, kleur, genre: catholic.

Grafica: Coma 3: Morgen, misschien, tek & scen: Steven Dupre, hc 12,95, kleur, genre: mystiek avontuur.

Grafica: Howard Blake 1: Het schaduwlicht, tek & scen: R.M. Guéra, hc 12,95, kleur, genre: historisch avontuur. Met zelfklever op voorplaat met volgende opdruk: 1 ex-libris aangeboden. Gratis. Ex-libris van de hand van Juillard, ingebonden in het boek.

Dragonball 37: De teamgenoten, tek & scen: Akira Toriyama, sc 2,95, zwart-wit, genre: manga.

Uitgeverij Arboris

De lotgevallen van Lou Chrysoée 2: Het vuur van de stamvader, tek: Eugenio Sicomoro & scen: Pierre Makyo, sc 6,95, kleur, genre: avontuur.

Piraten 1: Een nieuwe wereld, tek: Jacques Terpent & scen: Philippe Bonifay, sc 6,95, kleur, genre: historisch avontuur. Elfquest 64: *Dromentijd: derde boek*, tek: Wendy Pini & scen: Wendy & Richard Pini, sc 6,50, kleur, genre: fantasy.

Uitgeverij Prestige

De reizen van Alexander Icaro 1: De zonen van het Alhambra, tek & scen: Paco Roca, sc 7,50, kleur, genre: avontuur. Het album bevat vier pagina's dossier over het Moorse fort Alhambra.

Don Lawrence Collection

In memoriam: Don Lawrence 1928-2003, redactie Ron van Bavel & Maarten Wellema, sc 7,50, foto's kleur en zwart-wit, genre: in memoriam. Dit is geen strip maar het boek bevat herinneringen aan Don Lawrence, Martin Lodewijks toespraak, In het nieuws, Een lintje voor Don Lawrence, Don Lawrence, creator of dreams.

Uitgeverij Arcadia

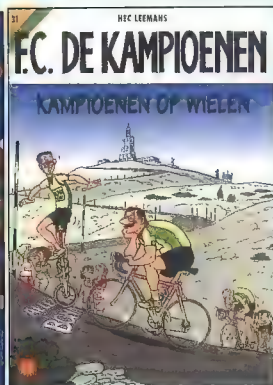
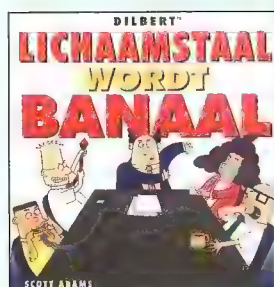
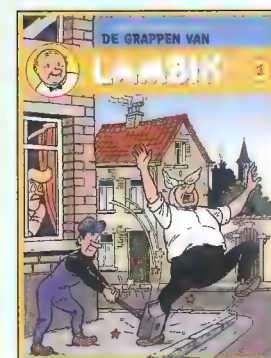
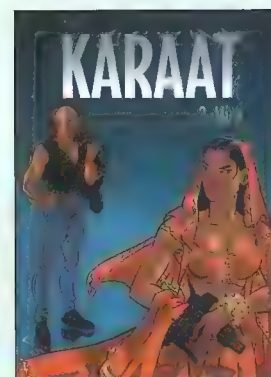
Slemper en Slof: Wagens in de steppe, tek: Jacques Sandron & scen: Raoul Cauvin, sc 10,95, luxe 49,95, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Deze uitgave van *Wagens in de steppe* verschijnt in een oplage van 800 exemplaren.

De Luxe Uitgave bestaat uit 85 exemplaren, genummerd van I tot en met LXXXV, gebonden in linnen en verpakt in een luxe kartonnen doos met een drukplaat in passe-partout. De gewone uitgave bestaat uit 650 exemplaren, genummerd van 1 tot en met 650, met slappe kaft. Daarnaast verschijnen nog 65 exemplaren Buiten Handel, genummerd van HC 1 tot en met HC 50 en genummerd van HC I tot en met HC XV. Alle exemplaren werden door de auteur gesigeneerd. Elk album bevat een boekenlegger en de eerste 150 albums bevatten en genummerde en door de auteur gesigeneerde ex-libris.

Uitgeverij M

Donjon: Ochtendgloren -99: Het hemd van de nacht, tek: Christophe Blain & scen: Joann Sfar & Lewis Trondheim, hc 9,90, kleur, genre: fantasy. In het universum van Donjon bevinden zich verschillende Donjon reeksen, waarvan Donjon Zenit de hoofdreeks is. *Hemd van de nacht* is het eerste deel in het tijdperk Ochtendgloren, waarin het ontstaan van de slottoren, de Donjon, het onderwerp is.

Donjon: Avondschemer 101: het drakenkerkhof, tek: Joann Sfar & scen: Joann Sfar & Lewis Trondheim, hc 9,90, kleur, genre: fantasy. *Het Drakenkerkhof* is het eerste deel in het tijdperk Avondschemer, waarin het verval van de slottoren, de Donjon, centraal staat.

Uitgeverij Casterman

De Maanpaarden, tek & scen: François Schuiten, hc 7,50, kleur, genre: jeugdalbun. Formaat: oblong. Dit is niet echt een strip, maar een voorleesverhaal. Alle pagina's bevatten een grote prent met onderaan tekst. Misschien een verzamelobject voor liefhebbers van Schuiten.

Caroline Baldwin 8: *Dodelijke therapie*, tek & scen: André Taymans, sc 4,95, kleur, genre: detective/avontuur. Caroline Baldwin keert terug naar Canada. Als seropositieve test ze een aidsvaccin. Alles gaat goed tot twee vrijwilligers overlijden. Caroline Baldwin leidt het onderzoek.

Wilson 3: *Berlijn*, tek: Walter Fahrer & scen: Carlos Trillo, sc 4,95, kleur, genre: thriller. Wilson is een paranoïde politieagent, op de vlucht voor zijn CIA-baas. Tijdens deze vlucht ontdekt hij een complot waar machtige personen bij betrokken zijn.

Iriacynthe, tek & scen: Servais, hc 12,25, kleur, genre: striproman. Heruitgave. Dit album verscheen eerder bij uitgeverij Rijperman in 1982, in zwart-wit. Totale herziene uitgave, met extra katern.

Kuifje facsimile: *Kuifje in Congo*, tek & scen: Hergé, hc 19,50, kleur, genre: humor/avontuur.

Uitgeverij Van Halewijnck

De Planckaerts 1: *Eddy's dood I*, tek & scen: De Marck & De Wulf, met medewerking van Steve Van Bael voor het inkten & Anda & Tibo voor de decors, sc 4,90, kleur, genre: humor/televisiefavorieten. De ongeloofwaardige avonturen van de Planckaerts in stripvorm.

De wijze mongool, tek & scen: Zaza, sc 9,90, zwart-wit, genre: cartoons. Absurde zwartgallige cartoons bieden een visionaire blik op het menselijke ras.

Oog & Blik

Ibicus vierde boek, tek & scen: Pascal Rabaté, sc 14,95, zwart-wit met steunkleur, genre: striproman. Vierde en laatste deel van Ibicus.

Tijdschriften

Myx nr 3, tweede jaargang, maart 2004, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk informatief, diverse tekenaars en scenaristen, sc 5,50. In dit nummer begint de voorpublicatie van de nieuwste Largo Winch, met artikel: Miljardair & moralist.

Penthouse Comix nr 56, februari/maart 2004, diverse tekenaars & scenaristen, sc België 4,69, Nederland 4,50, gedeeltelijk kleur, gedeeltelijk zwart-wit, genre: erotiek.

Standaard Uitgeverij

Getekend Marc de Bel 1: *De zusjes Kriegel*, tek: Steven Dhondt & scen: Ivan Adriaenssens, naar het boek van Marc De Bel, sc 4,60, kleur, genre: humor/avontuur. Met op de cover een zelfklever met volgende opdruk: "Nu met gratis de zusjes Kriegel poster".

De Boebooks 7: *Het Biezebos bedreigd! Taaie Els*, tekening figuren: Michael Vincent & scenario, lay-out & decors Ivan Adriaenssens, sc 4,60, kleur, genre: humor/avontuur. De vuilnisbelt wordt opgemeten. De vuilnisbelt breidt uit naar het Biezebos. Het hol van Piepel en Soeza staat op verdwijnen. Hoe kunnen ze de strijd winnen tegen de firma Rotters?

Bakelandt 89: *Als het mes valt...* tek & scen: Hec Leemans met medewerking van Claus, sc 4,10, kleur, genre: historisch avontuur. Het proces tegen Bakelandt wordt voorbereid. Maar heeft de Crèvecoeur wel de echte Bakelandt in handen?

De grappen van Lambik 1: tek & scen: Willy Vandersteen, sc 3,75, kleur, genre: humor. Herdruk. In 2004 worden 3 albums met de oorspronkelijke grappen van Lambik uitgebracht. Vanaf nummer 4 verschijnen nieuwe grappen.

F.C. De Kampioenen 31: *Kampioenen op wielen*, tek: Hec Leemans, met medewerking van Tom Bouden, sc 4,10, kleur, genre: humor. Boma is de uiterst slechte conditie van de Kampioenen beu. Hij besluit hen te bekeren tot de wielersport, om zo de fysiek te verbeteren. Boma zelf lijkt wel een profwielrenner, tot Markske zijn snode geheim ontdekt.

De klassieke avonturen van Nero 49: *De kromme cobra*, tek & scen: Marc Sleen, sc 4,90, zwart-wit, genre: humor/avontuur. Met drie pagina's dossier.

Aangekondigd : Snoek!

Standaard Uitgeverij brengt vanaf december 2004 de klassieke albums van de niet zo alledaagse **familie Snoek** opnieuw uit. De albums krijgen een gekartonneerde cover en een linnen rug en worden herdrukt in de oorspronkelijke kleuren. Elk album bevat een fiche met achtergrondinformatie over de reeks. Standaard Uitgeverij brengt deze reeks onder voorbehoud van voldoende inschrijvingen. Voor wie wil inschrijven bestaat er een leuk uitgevoerde folder, verkrijgbaar in diverse stripwinkels. Voorinschrijven kan tot 30/06/04, hierdoor betaal je 14,99 per deel in plaats van 17,50. Bij de uitgave van het elfde en laatste album krijgen de tekenaars men dan een uniek beeldje van Snoek, afgebeeld op de folder. Hierop aansluitend brengt Brabant Strip in december **deel 25** uit van **Collectie Fenix**. Dat album bevat het eerste deel van de Snoekgags die niet in de 11 klassieke Snoekalbums opgenomen zijn. In 2005 verschijnt een tweede deel met de resterende gags. Binnenkort kan iedereen dus zijn Snoekverzameling completeren.

Nieuws uit Animatieland

- Willem en Joop -

Actrice Sarah Michelle Gellar gaat een gastoptreden maken in de Amerikaanse animatiereeks **The Simpsons**. De voormalige ster uit de sf-reeks Buffy The Vampire Slayer speelt een jong boefje die bevriend raakt met Bart Simpson in één van de afleveringen van het nieuwe seizoen. Dat schrijft The Sunday Express. Uiteindelijk raken de twee aan mekaar vastgeketend en komen ze terecht in een jongereninstelling na een incident in Disneyland. Volgens de krant is de aflevering een hommage aan de filmklassieker *The Defiant Ones* uit 1958, waarin Sidney Poitier en Tony Curtis de hoofdrollen speelden.

Anima 2004, het Brusselse festival van de animatiefilm, is zondagavond 29/02/04 in de Passage 44 besloten met de bekendmaking van de winnaars en een noodkreet van de organisator voor meer subsidies. Festivalbaas Philippe Moins zei dat al vier jaar gewacht wordt op antwoorden van de Franse Gemeenschap voor een "herfinanciering". Als binnen de twee maanden geen antwoord komt, is de volgende editie in gevaar, ook al door het afhaken van een sponsor. De winnaars van de Belgische competitie zijn: *Moodswing* van Peter Coudyzer (2500 euro), *Jan Hermann* van Atelier Collective Zorobabel (2500 euro), *Le locataire* van Michel Lefèvre (2000 euro), en *Mr.J.Russel* van Wouter Sel (2000 euro). De voor het eerst toegekende publieksprijzen gingen naar de lange tekenfilm *The cat returns* van de Japanse regisseur Hiroyuki Morita en naar de korte animatiefilms *Butterfly* van de jonge Brit Corin Hardy en *Tahucapra Rupitahu* van een trio studenten uit het Franse Valenciennes.

De bewoners van de bekendste straat van Nederland, **Sesamstraat**, gaan verhuizen. Het huidige decor van het kinderprogramma doet al bijna een kwarteeuw dienst en was dringend aan vernieuwing toe. Vanaf volgend jaar krijgen Tommie, Pino, Ieniemienie, Meneer Aart en het varkentje Purk dus een nieuwe omgeving. Sesamstraat bestaat in 2006 al dertig jaar. Dan moet het nieuwe decor voor het eerst te zien zijn. Er zijn vijf designers aangeduid die de komende weken een eigen ontwerp mogen ontwikkelen. Eind april zal dan het winnende project worden gekozen. Tijdens de zomer gaan de decorbouwers aan het werk en vanaf september kan men gaan opnemen.

De Franse auteur die beweerde dat Disney één van zijn creaties had gejat voor **Finding Nemo** heeft de aangespannen rechtszaak verloren. Met de zaak wou hij de verkoop van merchandising in Frankrijk aan banden leggen. Franck Le Calvez beweerde dat het titelpersonage, een vis met de naam Nemo, teveel geleek op de vis Pierrot uit de kaskraker. Maar de rechter oordeelde dat er niet genoeg gelijkenissen waren. Het boek van Le Calvez werd uitgebracht in 2002. Hij stapte indertijd naar filmstudio's om het boek te verfilmen, maar niemand hapte toen toe. De advocaat van Disney zegt dat de studio al in 2000 plannen had voor *Finding Nemo*, en dat er van plagiaat geen sprake is.

Eind maart verscheen eindelijk **Finding Nemo** op dubbel-dvd. Het verhaal is vast wel bekend: Een clownsvijze wordt door een duiker uit zee gehaald in het Great Barrier Reef nabij Australië en in zijn aquarium gestopt. De vader van het gevangen genomen visje begint vervolgens een lange onderwaterreis om zijn zoon, Nemo, te redden..... Leuke extra's vind je ook op de dvd, zo kan je de film bekijken met commentaar erbij van regisseur Andrew Stanton, co-regisseur Lee Unkrich en co-schrijver Bob Peterson, kun je verwijderde of alternatieve beeldfragmenten zien (ruim 35 minuten extra film!) of een stukje achter de schermen. Je kan van je tv een aquarium maken, een natuurfilm met Jean-Michel Cousteau, zoon van de bekende Jacques Cousteau, over het koraalrif bekijken (uiteraard dan wel met Pixar humor); een kort tekenfilmpje uit 1989 Knick Knack staat er ook op, een making of, interviews met Nemo, Marlin en Dory, en nog veel, veel meer. Absoluut een Topper op dvd gebied!!....In de strijd tegen de illegale kopieën heeft Buena Vista de DVD een extra kenmerk van echtheid meegegeven: de binnenring van de DVD is voorzien van holografische symbolen die aan beide zijden zichtbaar zijn.

Eind april verscheen de Disney dvd **Winnie de Poeh**: Een Vrolijk Voorjaar met Roe. Een erg leuke tekenfilm met de bekende beesten uit het Honderd Bunder Bos in de hoofdrol. Het is Pasen en Poehbeer, Teigetje, Roe, Knorretje en leoor gaan "paasige eitjes" zoeken. Ver komen ze echter niet, Konijn heeft andere plannen met ze: ze moeten allemaal helpen om zijn huis schoon te maken; het is immers Voorjaars-schoonmaak-dag. Het hele paasfeest, waar de vrienden zich zo op verheugen, lijkt niet door te gaan. Of toch wel? Via de Geest van de Toekomst wordt Konijn echter tot de orde geroepen en komt alles uiteindelijk toch nog goed; en Konijn speelt voor Paashaas. Een leuk paas-verhaal dat iets weg heeft van het alom bekende Christmas Carol verhaal van Dickens. Mooie beeldkwaliteit; absoluut een aanrader!

Op 5 mei verschijnen er nog meer Poeh dvd's. Twee ervan gaan over **De Magische Wereld van Winnie**. Waren eerder deel 1, 3 en 4 al uitgekomen op dvd, nu zijn dat deel 5 (Vrienden voor Altijd) en 6 (Liefde & Vriendschap). Op deze dvd's oude afleveringen uit de televisieserie van eind jaren 80. In *Streepjes*, een avontuur op dvd 6, verliest Teigetje zijn strepen. In *Waar is Knorretje Nou?*, een avontuur op deel 5, verlaat knorretje het Honderd Bunder Bos. Hij voelt zich maar klein en onbetekenend. Onderweg helpt Knorretje allemaal kleine beestjes en beseft dan ineens dat klein zijn niet automatisch betekent dat je geen grootse dingen kan doen.

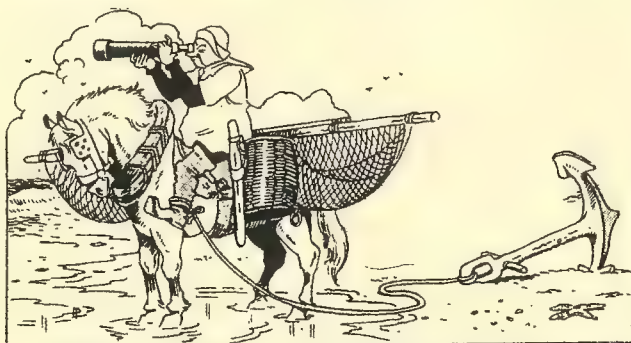
Een derde Poeh dvd die uitkomt op 5 mei is Een leuk verjaardagsfeest met Poeh. Een dvd met 8 spelletjes die je tijdens een verjaardagspartijtje kan spelen. Prik de Staart op leoor, Raad wat Knorretje Tekent en Doe Teigetje Na zijn er drie van. Maar ook de tekenfilmverzamelaars zijn ze niet vergeten op deze dvd: 2 filmpjes, één van elf minuten en één van 21 minuten, van Winnie maken de dvd af en natuurlijk gaat één verhaaltje over het verjaardagsfeest van Poeh beer. Een superleuk idee, zo'n dvd! Voor de ouders staat er een uitgebreide handleiding op deze dvd over hoe ze een geslaagd kinderfeestje kunnen organiseren.

Alle bovengenoemde dvd's worden gedistribueerd door Buena Vista Home Entertainment, een dochteronderneming van The Walt Disney Company. Prijzen vanaf 18 euro.

Met dank aan Walli Hakkens

Een kijk op... Reclamestrips!!!

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub
aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre
Legein een oogje in het zeil houdt.
Voor alle info : neem contact op met de Reclamestripclub,
Ter Weide 9, 8670 Oostduinkerke
Tel & fax 058/5123.02 (NL :) 003258512302
email : Reclamestripclub@Skynet.be

© Standaard Uitgeverij, Antwerpen

Nieuwigheden

door Stefaan

Reclamecampagnes

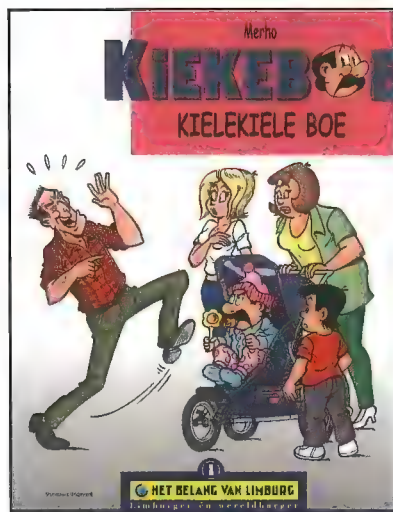
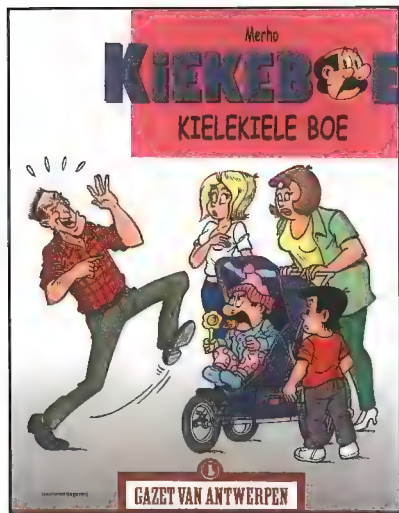
Het Laatste Nieuws: kranten en strips hebben iets met elkaar, dit is algemeen bekend. Reeds tientallen decennia verschijnen de voorpublicaties van succesvolle stripseries in onze dagbladen. De laatste jaren gebruiken kranten echter steeds vaker het medium strip als promotiemedium en dit door middel van groots opgezette campagnes waarbij men via de krant strips kan sparen, kopen, winnen of gewoon gratis krijgen. *Het Laatste Nieuws* heeft hier in het verleden reeds handig gebruik van gemaakt. Denk maar aan het succes van de serie "De beste strips ooit", een actie die begin 2002 liep en waarvan je gedurende een aantal weken bijlagen kon verzamelen om zo tot een volledige stripbundeling te komen. Vorige lente bracht deze krant zelfs een eigen stripbundeling op de markt, welke tegen een zeer aantrekkelijke prijs gewoon in de dagbladhandels en supermarkten verkocht werd aan 5,95 euro het stuk. Deze stripbundeling, *Het grote lentestripboek nummer 1*, kunnen we het best vergelijken met een Suske en Wiske-familiestripboek (echter zonder de spelletjes). Nu is er dus een tweede deel van dit grote lentestripboek verschenen, dat zelfs nog voor een euro minder op dezelfde plaatsen te koop wordt aangeboden. In dit verzamelalbum, met bovenaan in het groot vermeld "Het Laatste Nieuws", staan uiteraard ook onze favoriete helden en dit met het verhaal *Papa Razzi*. Naast Suske en Wiske bevat deze bundeling ook nog een volledig verhaal van Kiekeboe (*De aqua-rel*), de Rode Ridder (*De boetelingen*), FC de Kampioenen (*Het geval Pascale*) en Urbanus (*Snotneus in love*). De bundeling, met slappe koft en verschenen in kleur, kreeg logischerwijze de naam "Het grote lentestripboek nummer 2" en wordt verkocht aan 4,95 euro het stuk. Voor deze prijs krijg je dus vijf volledige verhalen... een koopje voor de fanatieke striplezers, maar ook een leuk item voor de verzamelaar, al was het dan alleen nog maar omwille van het unieke karakter van dit album. Oorspronkelijk was het de bedoeling er een kwartaaluitgave van te maken, doch dat bleek uiteindelijk niet realiseerbaar. De tegenvallende verkoopcijfers van het album hadden hier waarschijnlijk ook voor een groot deel mee te maken. Tot slot nog een belangrijke opmerking! Hoewel dit een niet-reguliere uitgave betreft, hebben we hier toch niet te maken met een echte reclamestrip, aangezien het album gewoon aangekocht kan te worden (en ook enkel zo te verkrijgen is). Zelfs niettegenstaande de vermelding "Het Laatste Nieuws" op de voorzijde. Het Laatste Nieuws treedt bij deze uitgave namelijk enkel

op als uitgever. Wordt volgend jaar misschien wel vervolgd...(B)

Stripactie GVA en HBVL: Gazet van Antwerpen en Het Belang van Limburg sloegen de handen in elkaar en kwamen met een uiterst verfrissende stripactie op de proppen. Vanaf woensdag 24 maart kon je namelijk beginnen verzamelen aan een reeks bestaande uit tien stripalbums van de populairste stripreksen van Vlaanderen en dit in exclusieve uitvoering. Elke week, telkens de woensdag, staat er op de voorpagina van deze kranten een bon afgedrukt. Wie deze bon uitknipt en afgeeft bij zijn plaatselijke dagblad-handelaar of supermarkt, krijgt hiervoor in ruil het stripalbum van die dag, mits bijbetaling van het lage bedrag van één euro. Dit met uitzondering van de eerste week, waarbij de strip zelfs volledig gratis werd weggeschonken. Van week 1 tot week 10 zijn dit in volgorde de albums die op deze wijze worden verdeeld: *Kiekiele Boe* van Kiekeboe, *De Kimono van Yamamatsu* van Jommeke, *Het oor van Lincoln*

van De Blauwbloezen, *De verdwenen verteller* van Suske en Wiske, *Sabotage in Texas* van Buck Danny, *Rodeo Blork* van Kid Paddle, *Golden Gate* van Largo Winch, *Papa, ik wil een paard* van Cédric, *Kweetnie* van Nero en tenslotte *Dan maar niet...* van De Kleine Robbe. Waarlijk een select gezelschap. Wat de "exclusieve uitvoering" betreft, het gaat ditmaal niet om slappe kranten-papieren-uitgaves, maar wel degelijk om volwaardige albums

op mooi wit papier, voorzien van een degelijke kaft. Wie een abonnement lopen heeft op één van beide kranten en hiermee denkt alle ver-schillende albums in zijn bezit te krijgen, zit er lelijk naast! Van elke strip bestaan er namelijk twee versies: een eerste (blauwe) versie met logo van Het Belang van Limburg op voor- en achterkaft en een tweede (rode) versie idem aan de eerste versie, doch met het logo van Gazet van Antwerpen. Ter promotie van deze campagne verscheen op zaterdag 20 maart 2004 alvast een pagina-grote advertentie in beide kranten. Ook op het internet kun je hierover meer gegevens vinden, meerbepaald op de website van Het Belang van Limburg www.hbvl.be en van Gazet van Antwerpen www.gva.be. Dat deze actie er komt net nadat deze twee kranten de voorpublicatie van Kiekeboe hebben overgenomen is waarschijnlijk ook geen toeval te noemen.(B)

Suske en Wiske bij Dash: naast de nieuwe stripboekjes die gratis in de tonnetjes waspoeder van Dash zitten, zijn er ook nog een aantal nevenacties van onze twee helden bij Dash. Vooreerst liep er een actie in de winkelketen 'Cash & Fresh' waar je bij aankoop van 2 deelnemende producten, waarvan minstens 1 doos Dash van 54 scoops, een S&W-kleur- en spelletjesboek gratis bovenop kreeg. Dit A5-formaat boek draagt de titel "Color" en is op de voorzijde voorzien van het Dash-logo. In de winkelketen Makro liep er dan weer een actie waarbij je gratis een unieke handdoek cadeau kreeg. Twee verschillende dergelijke handdoeken kon je zo bekomen, een witte handdoek met het hoofd van Wiske erop afgebeeld en een witte handdoek met het hoofd van Suske erop. Gratis, mits je voldoende producten kocht natuurlijk. Concreet betekende dit: één handdoek gratis per aankoopsschijf van • 40 uit de gamma's Dreft fijnwas, Dash, Lenor, Ariel of Bonux, met een minimum van 3 verkoopseenheden. Opnieuw een serieuze investering dus voor de rasechte doorwinterde S&W-fans. Deze handdoeken-actie was geldig van 7 tot en met 20 april 2004. Tenslotte is er inmiddels nog een derde S&W-Dash-actie aan de gang, ditmaal in de vestigingen van de winkelketen SuperGB. Hier krijg je namelijk gratis een unieke drinkbeker bij aankoop van een grote doos Dash-waspoeder van 72

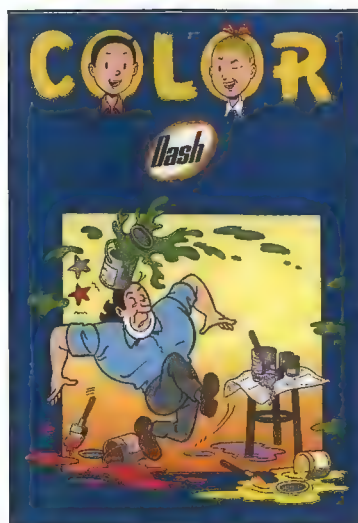
doseringen. De eerste dergelijke tas die momenteel geschonken wordt is er één met een lopend Wiske op afgebeeld. Uniek aan deze tas is dat ze netjes verpakt zit in een geïllustreerd kartonnen doosje. Op de tas zelf staat de vermelding "Dash © 2004 SU". Meerdere tassen staan op de verpakking aangekondigd. Dewelke en hoeveel tassen er nu precies nog volgen is onbekend, maar voortgaand op de tekening op het doosje kunnen we vermoeden dat er na Wiske nog (minstens) drie tassen zullen volgen. Deze zouden dan zijn: een tas van Suske, één van Schanulleke en één van Jerom. We blijven uitkijken naar nieuwe acties en houden jullie vanzelfsprekend op de hoogte!(B)

Suske en Wiske bij E5-mode: grootscheepse reclamestripactie bij E5-mode met maar liefst 16 verschillende exclusieve mini-albums van Suske en Wiske. Althans, dat dachten we oorspronkelijk toch, toen we het volgende lasen in het onlangs verschenen twintigste nummer van *E5 magazine*: "*Bij elke aankoop van baby- en/of kinderkleding van minstens • 50 ontvang je een pocket-uitgave van de grootste Suske- en Wiske-klassiekers. De Koddige Kater, De Circusbaron, De Zeven Snaren en vele andere avonturen: in deze mini-editie zijn ze echte collector's items*". Bij nader onderzoek in een E5 mode-winkel ter plaatse bleek het echter te gaan om de overschotten van de serie van 16 mini-boekjes van de actie van Albert Heijn van vorig jaar... Vele verzamelaars halen nu waarschijnlijk terug opgelucht adem, want dit zou anders

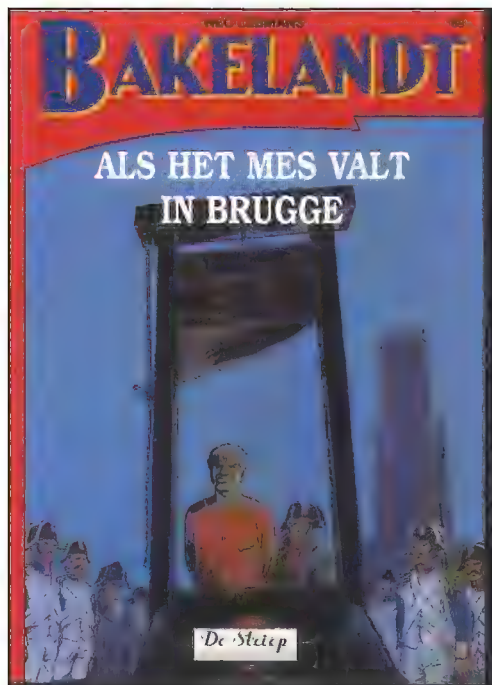
zondermeer een nieuwe aanslag op hun portemonnee betekend hebben!(B)

Gelegenheidsuitgaven

Suske en Wiske: op zondag 20 juni 2004 is het de beurt aan alweer de zevende stripdag te Kalmthout. Speciaal voor dit stripgebeuren verschijnt een speciale uitgave van de strip *De Belhamelbende*. In dit verhaal komen Suske en Wiske terecht in het station van Kalmthout en tevens in Studio Vandersteen, eveneens gelegen in Kalmthout. Het album verschijnt in een groene kaft, doch met speciaal hertekende cover. Twee versies van de strip worden te koop aangeboden. Een eerste softcover-versie in een beperkte oplage van 2500 exemplaren en een tweede luxe-versie in een oplage van 400 exemplaren (+ 26 auteursexemplaren). De albums zullen ook voorzien zijn van een aantal extra pagina's over de VVV Toerimse. De softcover zal 7,5 euro kosten, de luxe hardcover 38 euro. Wegens het onverwachte verkoopsucces van de luxe-uitgave van vorig jaar, wordt dit jaar een nog striktere voorinschrijving toegepast. Hierbij krijgt men de keuze tussen twee pakketten. Elk pakket bestaat uit 1 luxe + 2 softcovers al dan niet samen met een gelimiteerde affiche en

persuitednudging. Een exemplaar bestellen kan pas mits voorafgaande overschrijving van 25 euro en mits het pakket afgehaald wordt voor 15u op de stripdag zelf. Tegen 15u niet afgehaalde pakketten zijn dan bestemd voor de eerstvolgende persoon op de reservelijst. Tevens zal een

politiek gehanteerd worden van maximaal 1 pakket per betalende bezoeker. Meer info? Bezoek www.kerfrat.be (B)

Bakelandt: het recent verschenen deel 89 verscheen er in beperkte oplage een speciale editie voor stripspecialzaak De Strip. Het reguliere

album verscheen op 5 februari 2004 en draagt de titel *Als het mes valt...*. De bijzondere uitgave kan je naast het logo van De Strip op de voorzijde ook herkennen aan de gewijzigde titel *Als het mes valt in Brugge*. Het verhaal speelt zich dan ook af in Brugge, thuishaven van De Strip. Het 'Brugge'-album is verschenen in softcover in een oplage van 1600 exemplaren en is uitsluitend verkrijgbaar in de deelnemende winkels van De Stripclub voor • 4,99.(B)

Operatie Slagroom: Wat doe je wanneer je als handelaar voor ingrijpende veranderingswerken staat? Patrick "toertjes" Biscop van bakkerij De Keersmaeker uit Schoten bedacht een oplossing om zijn klanten op originele wijze in te lichten. Het resultaat is *Operatie Slagroom* waarvan aflevering 1 inmiddels tussen de koffiekoeken en pistolets ligt. Bakkerij De Keersmaeker heeft twee vestigingen in Schoten. Het pand in de Paalstraat werd enkele jaren geleden al grondig vernieuwd en nu is het de beurt aan de winkel aan de Churchillaan. Het oude gebouw verdwijnt en er komt een moderne bakkerij in de plaats met daarboven al even nieuwe appartementen. "De werken zullen een half jaar duren", zegt Patrick Biscop. "We gaan wel niet dicht. Ik vind het belangrijk dat ik mijn klanten intussen informeer over de stand van zaken op de werf. En dat wil ik via een stripverhaal doen", aldus Biscop. Om zijn verbouwingsverhaal vorm te geven, kwam Patrick terecht bij Schotenaar Erwin Van Pottelberge. Erwin is niet van de minste en werkte zelfs enkele jaren mee aan de bekende tekenfilmreeksen *The Simpsons* en *Rugrats*. Daarvoor ging hij zelfs tijdelijk naar Hollywood. Enkele uurtjes brainstormen volstonden voor Patrick en Erwin om de fundamente te leggen voor *Operatie Slagroom*. De eerste pagina smaakt alvast naar meer. "Het wordt een ludiek vervolgverhaal van wellicht twintig afleveringen waarin fictie en werkelijkheid met elkaar vermengd zijn", zegt de tekenaar. "De hoofdrollen zijn weggelegd voor bakker Toertjes en Tom Poes. Naast de vorderingen op de werf

en praktische info rond de bakkerij, zal de Schotense actualiteit als een rode draad doorheen het verhaal lopen. Zo staat het nu al vast dat ook de wielrenners van de Scheldeprijs, die half april gereden wordt, straks een belangrijke bijrol krijgen. Voor mij is het na mijn Hollywoodavontuur heel fijn om te mogen werken aan een stripverhaal dat zich in Schoten afspeelt. Het geeft me echt het gevoel opnieuw thuis te komen." Je kan de stripdelen gratis meenemen in de winkels van De Keersmaeker. Verder kan je ze ook lezen in de Bode Van Schoten.(B)

Reclamestrips

Nieuw gratis kennismakingsmonster bij de Stripclub: ter promotie van een aantal bekende en mindere bekende stripreeksen bedachten uitgeverij Talent en de stripwinkelorganisatie De Stripclub iets heel interessants om stripliefhebbers kennis te laten maken met een voor hen nieuwe reeks. Het gaat hier om een vervolg op een reeds eerdere actie waarbij er gratis zogeheten 'monsters' worden verdeeld onder de geïnteresseerde klanten. Een dergelijk monster doet hierbij dienst als soort van voorsmaakje van het eigenlijke album. Elk totnogtoe verschenen monster bevat de eerste 16 pagina's van het album (het eerste katern dus) in kleur en op A4-formaat. Dit alles gedrukt op mooi glanzend papier en voorzien van een slappere kaft dan normaal. Op de voorkaft staat tevens telkens een logo met de tekst "Gratis monster". Een echte reclamestrip dus. In april komt Talent met een nieuw dergelijk gratis monster, inmiddels het vijfde in de reeks. Het gaat hierbij om het eerste katern van deel 7 van de reeks 'De zang van de Vampiers' met als titel "Ontmoetingen".(B)

Magic Geox: ter promotie van de schoenen van het merk Geox, die schoenen met speciale poriën in de zool waarlangs zweetdruppeltjes zich een weg naar buiten kunnen banen zonder dat er in de omgekeerde richting water in de schoen terecht komt, verschijnt er op geregelde basis een nieuwe reclame-comicstrip. Deze comic gaat telkens

Stuur ons nieuws!

De reclamestripclub is een zustervereniging van Brabant Strip die zich specialiseert in reclamestrips en alle bijzondere uitgaven waarover je anders pas zou horen als het te laat is. Alle leden zijn ook lid van Brabant Strip.

Nuttige adressen : het hoofdkwartier, zie de hoofding Het **Nederlands secretariaat** : Patrick van de Kerkhof, Waterhoenhof 8, 5672 VH Nuenen, t.040-2839941 e-mail : De.Reclamestripclub@iae.nl

Wie nieuwtjes inzake reclamestripmateriaal opmerkt, kan deze steeds doorsturen naar :

Stefaan.lezy@advalvas.be

Zo houden we samen deze rubriek zo volledig en zo actueel mogelijk. Ook de moeite waard : onze eigenste reclamestrip-webstek, te vinden op <http://home.iae.nl/users/nuenen>.

over de avonturen Magic Geox, letterlijk een pantoffelheld die het ganse zonnestelsel tracht te verlossen van zweetvoeten. Het recent verschenen zesde nummer is getiteld Magic Geox, de rap en... de schoen die ademt. De strip, die tevens in een aantal andere talen is uitgegeven (Engels, Frans, Italiaans,...) werd zoals gewoonlijk getekend door E. Barison. Voor meer info en tevens de volledige strip kan je terecht op www.magicgeox.com (B)

Cédric: van woensdag 24 maart tot en met dinsdag 6 april 2004 liep er in de vestigingen van de megasuper-marktten Makro een actie waarbij maar liefst twee compleet nieuwe reclamestrips van Cédric te bekomen waren. Beide A5-formaat albums zijn respectievelijk genoemd Cédric strip-

Zoals de naam al doet vermoeden bevatten de albums naast stripgags ook nog spelletjes van Cédric. Beide albums zijn tweetalig; dit houdt in dat wanneer je het boekje omdraait je het identiek album bekomt, maar dan in het Frans in plaats van in het Nederlands. Op de voorzijde staat het logo van Milky Way. Een boekje kreeg je in de Makro gratis bij aankoop van 2 zakken M&M's, Snickers Mini, Milky Way Mini, Mars Mini, Twix Mini, Bounty Mini of Maltesers van elk 400 gram. Een eigenaardigheidje is dat je op de cover van het eerste deeltje Cédric ziet lezen in het tweede deeltje en andersom (dus dat op de cover van het tweede deeltje je Cédric ziet lezen in het eerste deeltje (waarop je dan op zijn beurt weer Cédric ziet lezen in het tweede deeltje, enz...)). De actie liep bijna gelijktijdig ook in de winkelketen Mestdagh (Champion), waarbij je een dergelijk albumpje gratis kreeg bij aankoop van drie zakken van dezelfde producten, doch ditmaal van 250 gram. Een groot deel van mijn budget is inmiddels gereserveerd voor de tandarts.(B)

en spelboekje 1 (met oranje kft) en 2 (met blauwe kft).

de jeux – klein Suske en Wiske/Petits Bob et Bobette – Standaard Uitgeverij/Editions Standaard) en bevat niet veel meer dan een paar kleurplaten en een aantal eenvoudige spelletjes en puzzeltjes.(B)

Suske en Wiske: in de winkelketen Aldi liep er vanaf 17 maart tot 24 maart 2004 een speciale tijdelijke actie waarbij multimedia van Suske en Wiske verkocht werd. Het gaat hier om in totaal vier verschillende pakketten van telkens een CD-rom samen met een DVD of VHS videocassette.

Karaat: in het nummer van maart 2004 van dit gratis reclame-, mode-, en cultuurmagazine welke gratis thuis bezorgd wordt in de streek van Brugge, Blankenberge, Knokke en Sluis, staat een twee pagina's tellend interview met Marec. Voor de meeste Vlamingen beter bekend als de huistekenaar van Meubelen Weba.(B)

De strip van Gent: deze informatieve strip, uitgegeven door de dienst voor culturele zaken van de stad Gent, werd herdrukt in 2003. Dit 80 bladzijden tellend stripalbum, getekend door Mark Musschoot op scenario van Andre Capiteyn, kost je 4 euro bij afhaling in de Stadswinkel of in het Stadsarchief van Gent. De strip, uitgegeven in zwart-wit, kan ook gewoon besteld worden door 6,05 euro over te schrijven op rekeningnummer 091-0112118-15 van de Stadswinkel met de vermelding "Strip van Gent". Wie eerst

Curiosa

Klein Suske en Wiske: van deze twee onschuldige spruiten verscheen er dit voorjaar een spelboekje. Het gaat hier om een uitgave van McDonalds, welke gratis uitgedeeld werden aan de kinderen die een kinder- of verjaardagsfeestje kwamen vieren in één van de vele vestigingen van McDonalds in België. Het A5-formaat spelboek is tweetalig (dus: spelboek/livre

de jeux – klein Suske en Wiske/Petits Bob et Bobette – Standaard Uitgeverij/Editions Standaard) en bevat niet veel meer dan een paar kleurplaten en een aantal eenvoudige spelletjes en puzzeltjes.(B)

Suske en Wiske: in de winkelketen Aldi liep er vanaf 17 maart tot 24 maart 2004 een speciale tijdelijke actie waarbij multimedia van Suske en Wiske verkocht werd. Het gaat hier om in totaal vier verschillende pakketten van telkens een CD-rom samen met een DVD of VHS videocassette.

Karaat: in het nummer van maart 2004 van dit gratis reclame-, mode-, en cultuurmagazine welke gratis thuis bezorgd wordt in de streek van Brugge, Blankenberge, Knokke en Sluis, staat een twee pagina's tellend interview met Marec. Voor de meeste Vlamingen beter bekend als de huistekenaar van Meubelen Weba.(B)

De strip van Gent: deze informatieve strip, uitgegeven door de dienst voor culturele zaken van de stad Gent, werd herdrukt in 2003. Dit 80 bladzijden tellend stripalbum, getekend door Mark Musschoot op scenario van Andre Capiteyn, kost je 4 euro bij afhaling in de Stadswinkel of in het Stadsarchief van Gent. De strip, uitgegeven in zwart-wit, kan ook gewoon besteld worden door 6,05 euro over te schrijven op rekeningnummer 091-0112118-15 van de Stadswinkel met de vermelding "Strip van Gent". Wie eerst

de strip wil inzien alvorens tot aankoop over te gaan, kan dit. Op de website van de stad Gent staat het volledig verhaal namelijk online: http://www.gent.be/gent/historis/stripvg/fr_strip.htm (B)

Met dank aan Freek Koopmans, Jos Greven, Danny Bastlé, Rik Callaerts, Johan van Ransbeeck, Elie Tamsin, Willem Gay, Hugo Dockx en Jean-Pierre Legein

Uitgelezen

Bijna ongestoorde rust

Wie in Vlaanderen het guitige duo Stam en Pilou niet kent, komt waarschijnlijk van een andere planeet. Dit niets en niemand ontziend duo maakt al en tijdje het leven van gepensioneerd postbode Opa Fons zuur. Uiteraard houdt Opa Fons altijd veel van Stam en Pilou, maar nog meer, als ze ver uit zijn buurt vertoeven. En zo een kans grijpt hij met beide handen. Wanneer Stam en Pilou het huis op stelten zetten met een gevonden toverstokje is de maat vol. Gelukkig voor hem is een zorgeloze driedaagse vakantie in zicht. Opa is immers uitgenodigd voor de jaarlijkse reünie van de vakbond voor postbodes op rust uit de hele wereld. Oef, ontsnapt denkt onze brave Fons als hij het illustere duo overlaat aan de goede zorgen van de buurvrouw. Helaas voor de brave man was dit buiten het toverstokje gerekend. Als onzichtbare omgetoverde verstekelingen vliegen ze naar La Douce France. Helaas, een wakkere politiebeambte (bestaan deze nog) verdenkt Opa Fons van ontvoering. Net op het ogenblik dat Stam en Pilou zich weer omtoveren verschijnt hij om het hoekje. Opa Fons in de bak, wijl Stam en Pilou de tijd verdrijven met het eten van ijsjes. Gelukkig komt alles op zijn pootjes terecht, een ietwat scherp ruikende ongewassen en ontstemde opa brengt hen naar hun eindbestemming. Nee, hij vermoordt dit helse duo niet, al zou men voor minder, hij brengt hen gewoon naar het geboekte hotel. Maar van rust is geen sprake. Een bijna failliete hotelier en zijn geflippte zoon ontwikkelen een serum voor het kweken van snelgroeiende kikkers. Iets te snel groeiend zoals blijkt. In een wip wordt de Azurenkust in rep en roer gezet door enkele ontsnapte reusachtige exemplaren. De jacht is open, Opa Fons, Stam en Pilou trekken alle registers der zotheid open, en hoe het eindigt, verklap ik lekker niet. *Willem.*

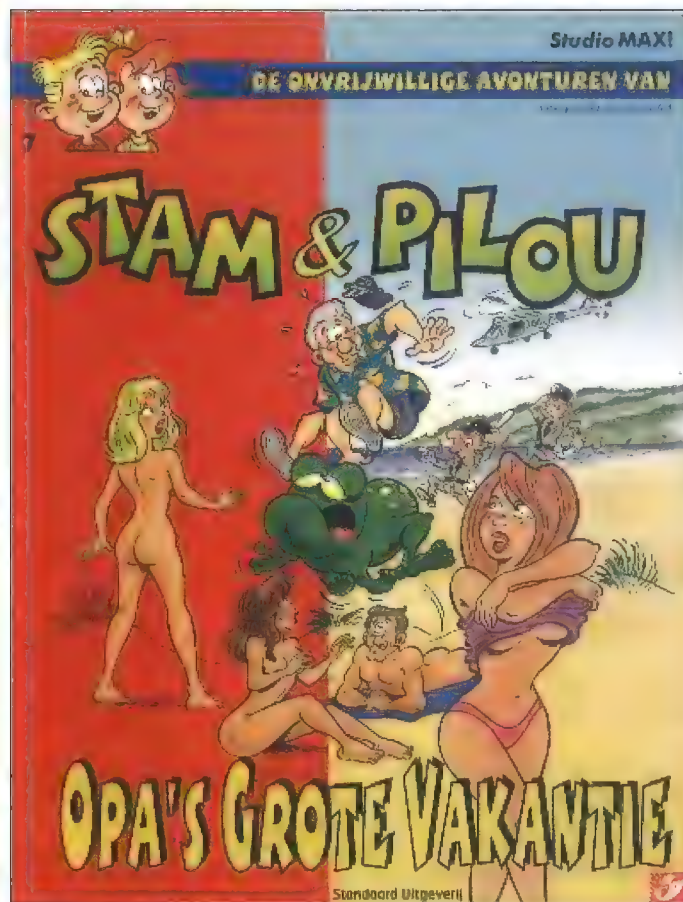
De onvrijwillige avonturen van Stam & Pilou 7: Opa's grote vakantie

De Marck & De Wulf

Standaard Uitgeverij /De post, sc 4,00.

Een stevig ventje

Hij is er weer, de enige echte, onverslaanbare, niet stuk te krijgen Roboboy. Een ventje dat waarschijnlijk de verantwoordelijken van de albumuitgaven bij Dupuis charmeerde daar op korte tijd zo maar eventjes drie albums het levenslicht zagen. De combinatie Linthout (Urbanus) en Cromheecke (Tom Carbon) lijkt aan te slaan. Roboboy viel zelfs in de prijzen en niet zomaar de minste. Prijs voor de beste Vlaamse serie, (De Belgische kamer van Stripexperten) Prijs van de Ketnetkijkers als nieuwe topstrip, en als voorlopige afsluiter, Prijs voor het beste buitenlandse album, (Stripschapprijzen Nederland). Geef nu toe, zo'n prijzenregen kan geen toeval zijn! Waar zit het succes van de reeks? Zijn het de uitstekend uitgewerkte tekeningen en de uiterst spannende scenario's? Hierop kunnen we volmondig "neen" antwoorden. Waarschijnlijk zit het bij deze reeks in de eenvoud van de knullige, grappige tekeningen, die jong en oud aanspreken en in de leuke tot de verbeelding sprekende scenario's. Wel Roboboy hoeft er niet van te dromen, hij is wel degelijk de tot de verbeelding sprekende superman. Hij is immers van

blik, niets kan hem schijnbaar deren. Af en toe heeft hij wel eens heimwee naar zijn planeet Kryptobot; Roboboy werd immers zomaar vanuit de ruimte op onze planeet gedeponeerd. Voor heimwee is er slechts één oplossing. Meer dan eens vermoemt zijn adoptievader zich als bliken man, waarna de heimwee smelt als sneeuw onder de zon. Voor de familie Kwabbelmans is het leven met een hyperactief bliken jongetje niet altijd rozengeur en maneschijn. Roboboys naïviteit brengt hen meer dan eens in de problemen. Is het niet een vakantie die in het honderd loopt, dan is er altijd wel de bijna onherstelbare schade die ons jongetje tijdens zijn avonturen aanricht. Roboboy een ware nachtmerrie in conservendoos formaat, maar dan eentje waar men als stripliefhebber alleen maar lol aan kan beleven. *Willem.*

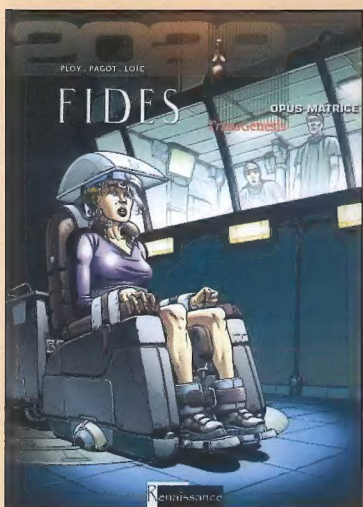
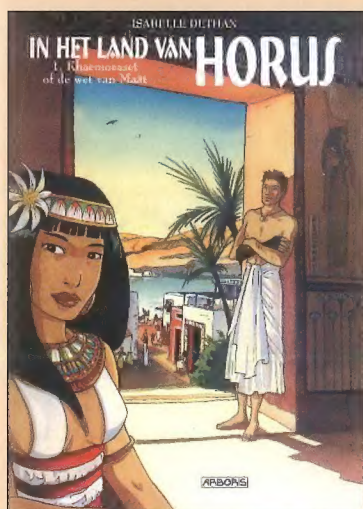
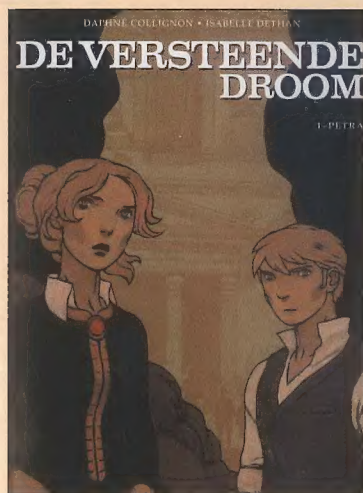
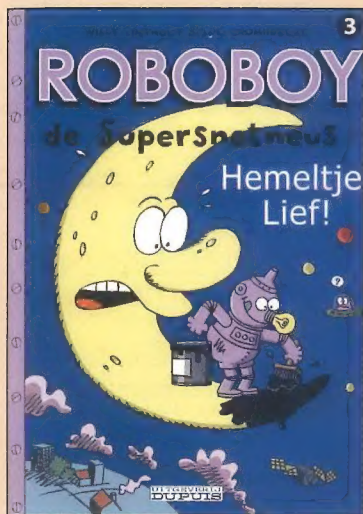
Roboboy 3: De Supersnotneus

Willy Linthout & Luc Cromheecke

Uitgeverij Dupuis, sc 3,95.

De dood reist mee

Glénat opende in 2004 een nieuw offensief op de Nederlandstalige markt. Het ene nieuwe album na het andere rolt van de persen. Een heuglijk feit daar diverse reeksen niet of nauwelijks vertaald werden in het Nederlands. Minder heugelijk is dat de albums bijna steeds in hardcover verschijnen, wat ietwat doorweegt in de geldbeugel, en doorgaans uitmondt in een mindere verkoop van de albums. Maar dit terzijde. Wie weet had zonder een nieuw uitgavenbeleid volgend pareltje wellicht nooit de Nederlandstalige markt bereikt. Negentiende eeuw. Een archeologische team in de verlaten spookstad Petra, gelegen in Jordanië, blijkt uit niets te verschillen uit voorgaande teams die reeds de stad doorzochten. Onder de leden: Pauline en Eugène, een tweeling, James, een jonge Amerikaan en gefortuneerd zakenman slechts aanwezig voor het plezier, Felix, een fanatiek archeoloog, Kolonel Artbury, paternalistisch en autoritair en als hekkensluiter Jasper, een archeoloog die jaagt op roem. Een bont allegaartje dat niet

echt vriendschap en sociale contacten hoog in het vaandel draagt. Ieder probeert het zijne mee te pikken, wat de onderlinge spanningen meer dan eens doet oplopen. In plaats van samenwerking gaat ieder op zijn eigenzinnige manier te werk, wat Felix met zijn verleden als grafrover zuur opbreekt. Wanneer hij een beeldhouwwerk wil vernielen, wordt hij getroffen door een hartaanval. Het lijkt net of er een vloek rust op het groepje. Het wordt nog vreemder als er plots een schimmige vrouwenfiguur opduikt. Nog vreemder en angstaanjagender wordt het avontuur wanneer Jasper spoorloos verdwijnt en het aloude Petra opnieuw lijkt op te bloeien in al zijn pracht en praal: stromende beekjes, beplantingen,... kortom een waar lustoord. Maar zoals steeds bedriegt schijn en nadert het onheil met rasse schreden. Een strip om te lezen en te herlezen. Verzorgde tekeningen en knap ingekleurd en dit alles op een intrigerend scenario. *Willem.*

De versteende droom 1: Petra
Daphné Collignon & Isabelle Dethan
Uitgeverij Glénat, hc 12,95.

Een historische detective

Soms is het net of de duivel ermee speelt. Net op het ogenblik dat Glénat *De versteende droom* op de markt brengt, waarvan het scenario uitgewerkt werd door Isabelle Dethan, brengt Arboris een nieuwe serie van diezelfde Isabelle. Zij bracht reeds eerder de *De Zandmemoor* en *Koning Eenoo*. Een stempel plakken op haar tekenwerk is onmogelijk;

zij weet als de beste diverse tekenstijlen aan te wenden, in de meest verrassende opbouw. Haar nieuwste verhaal speelt zich af in het oude Egypte, in het 39ste jaar van het bewind van Oesermaatré Selepenre Ramses. Een hele mondvol voor gewoon Ramses, de Tweede. Dethan brengt het niet als een puur avonturenverhaal, zij weet historische gegevens handig te manipuleren, en levert alzo waarschijnlijk qua opzet één der eerste detectives uit het oude Egypte aan. Een oude graftombe blijkt geschonden, naast het graf enkele reeds tot stof en as vergane lichamen. Bij nader onderzoek blijkt dat ze op gewelddadige wijze werden omgebracht. Het dodenboek op de muur werd herschreven, het gaat over mensenoffers ter ere van Seth. Prins Khaemoeaset wordt met het onderzoek belast. Hij schuift de opdracht door naar zijn assistente Meresankh en zijn lijfwacht Imeni. Hooggeplaatste personen volgen met argusogen het speurderswerk. Waar ze kunnen, wissen ze nog snel oude sporen. Als dit niet blijkt te lukken, nemen ze hun toevlucht tot intimidatie en moord. De speurders weten de valstrikken te ontwijken. Prins Khaemoeaset, werkzaam achter de schermen, vermoedt dat de farao meer weet over dit duistere zaakje, iets wat bewaarheid wordt na een gesprek onder vier ogen. Isabelle Dethan blijkt niet alleen een getalenteerd scenariste, maar eentje die haar scenario perfect kan omzetten in tekeningen. Het geheel is een uiterst bevredigend verhaal. *Willem.*

In het land van Horus 1: Khaemoeaset of de wet van Maât

Isabelle Dethan
Uitgeverij Arboris, sc 7,50.

Een bijna perfecte samenleving

Zou onze samenleving echt op wieltjes lopen als alles, maar dan ook alles door Vadertje Staat werd gedirigeerd? Van de wieg tot het graf als het ware, je jeugd, je loopbaan, en zelfs het beheersen van je gedachten? We mogen er niet aan denken. En toch, zo een wereld bestaat, gelukkig nog niet in de realiteit, maar in de strip. Is er een betere uitingvorm om zulke mistoestanden aan de kaak te brengen? Beeld en verhaal kunnen meer verwoorden dan ellenlange lijnen tekst. Parijs bij het ochtendkrieken, geen luidruchtig rinkelende wekker meer maar een pratend beeldscherm met als boodschap: U heeft nog 30 minuten eer uw ochtendtherapie start. Zo begint voor miljoenen Fransen een nieuwe dag. Marie volgt haar eigen weg, vervoert illegale medicamenten om mensen die buiten de ziektewet vallen te genezen. Wie had ooit gedacht dat haar pad dat van netjes opgevoede Janos zou kruisen? Tijdens een razzia wordt Marie van de tram geplukt. De medicijnen stopt ze nog snel in Janos' jaszak. Ons lieverdje weet niet beter dan deze geneesmiddelen door de toiletpot te spoelen op het werk. Zijn diensthoofd, een echte feeks, vindt een hoeveelheid weggerolde pillen en klaagt Janos aan. Marie wordt via een machine ontdaan van al haar rebelse gedachten en verklikt alzo haar medestanders, waaronder Janos' vader. Aangeklaagde Janos wordt op het matje geroepen, maar wat een berisping zou moeten opleveren, mondt uit in een bezoek aan zijn moeder. Zij verliet haar man na Janos' geboorte. Zij is opgeklommen tot de Franse presidente. Zij smeekt om Janos' hulp. Net als enkele andere hogere gezagsdragers twijfelt zij aan het alles overheersende. Janos is haar laatste hoop op een nieuwe toekomst. Hij wordt een contra, om de kop van zijn gearresteerde vader te redden. *Willem.*

Collectie Renaissance2: Transgenesis 1: Opus Matrice Pagot & Ploy
Uitgeverij Talent, hc met stofomslag 17,50.

GEZOCHT:

- * **Kiekeboe** : ik zoek alle persmappen die ooit bij Kiekeboe is verschenen.; ook zoek in volledige kranteverhalen van kiekeboe. Heb veel dubbelmateriaal liggen van kiekeboe ; luxe's uitgaven, 1ste druks enz....
marc.baldewijns@pandora.be gsmnr = 0477323510 (117)
- * **Het beeldverhaal in Vlaanderen** (mat kaft - niet geplastificeerd) - SPRINT nrs 12 - 22 - 23 - Decalco' s van BESSY - Ons Zondagsblad 3 - 6 - 25 - 45 - 47 - 238 - 305 - 324 - 546 - 570 - 842 - Robbedoes viltkaarten - Zonneland 1957 met chromo's
PAUL DE BONT 014 / 65 73 79 (117)
- * **Originelen van Marc Sleen** (voorkeur voor moea papoea,vredesoffensief,beo,gaga-pan) en Vandersteen.Tevens zeer mooie eerste drukken uit de eerste reeks van Suske en Wiske of Nero.De eerste nrs,rikki,amoras,matsuoka,b-gevaar mogen ook te restaureren strips zijn.
Tel 089 357161 of 0477 204846 claesens.dirk@pandora.be (116)
- * **Tex Willer** nummer 1 t/m 54 van Classics Lektuur ; Retrospective Jean Valhardi Tome 1, uitgeverij M. Deligne 1975
Lucien Peeters 015/61.48.45 (116)
- * **Fotoalbums/poëzieboeken** uitgegeven door Andersen Films, allen hebben een gekleurde kaft in stof met afb. /fig uit Suske en Wiske. Ook ander materiaal "Andersen Films" ivm S&W welkom.
Danny Batslé, 09 236 28 44, danbat@skynet.be (115)
- * **Ping**, tijdschriftje rabobank:2e jaargang 3,4 en 17e jrg.1,3,10. ook Ping verzamelbanden landen en volken en Ping extra-band.ook zoek ik kahrels stripblad nummer 3 (ca.1947)
Klaas de krijger, KDeKrijger@cs.com of tel/fax NL +31 (0)229 201927 (115)
- * **Vloeiopliertjes** van suske en wiske,liefst in goede staat ,bel of mail mij .
0477/532676 patrick.van.melckebeke@pandora.be (115)
- * **De rode ridder 1** ; Biggles nrs. 8,9,11 ; Jim Lont nrs. 2,3,4,12 ; Largo Winch (gekart.) nr.3 ; Les aventures de Felix (Tillieux), uitg M. Deligne (4 delen) ; Gekartonneerde albums : Blueberry : Oorlog of vrede, De man met de ijzeren vuist, De man die \$500,000 dollar waard was, De outlaws van Missouri ; Jommeke nrs. 1 t/m 15 ; Humoradio vanaf 1936 t/m 1940. Alles in mooie staat graag
Rik De Leeuw 03/324.76.07 (115)
- * **Robbedoes verzamelbundels** 25,35,43,45,48 en 59. Staat is minder belangrijk , wel liever compleet , maar ook aanbiedingen voor inkomplete exemplaren neem ik graag in overweging. Tevens gezocht Robbedoes weekbladen 510 en 522.
Jan Mourik, mourik@home.nl, tel : 053-4355650 (114)
- * **Frisco kid stickers** maak niet uit hoeveel!!! complete jaargang van kuifje(losse weekbladen!) jaargang 16 ook losse nummers van jaargang 15(35-38-39-40-42-48-49-50-51-)
tel. na 19u 03/6581015 e-mail caluwaerts.guillaume@belgacom.net (114)
- * **1e druk** zeer mooie staat: Corentin De nieuwe avonturen ; Sliert in de tegenaanval ; Yoko Tsuno nr 1
Wim Huygens 0473/32.24.94 of wim.huygens@cnaeurope.com (114)
- * **Michel Vaillant**: Grote Match Lombard-coll HC ; Johan en Pirrewiet: Dwerg in Rotsbos (1955) ; Beverpatroelje: Vermiste padvinder, Man donkere bril, Formule N.N. ; Rik Ringers 1 & 2 ; Alles eerste druk en minstens zeer mooie staat
olivimi@pandora.be (114)
- * **Kuifje** losse nrs : 4de jaar (1949) nrs. 11,12,14,15,16 ; **Vlaamse Filmkes** (met prijs 50 centiem) 78,101,117,155,166, 190,193,197,207 217,220,233,237,245,283,340,341,353,363,378,391,418,422,429,444,445,446,468,469,477;
(met prijs in frank) 7,13,15,20,77,103,104,105,106,108,113,161,164,166,168,172,176,185,232,259,275,295,301,307, 345,352,365 ; **OHEE** 20,92,184 in goede staat; **Suske&Wiske** tweekleuren in mooie staat: *Het sprekende testament, De geverniste zeerovers ; Bob et Bobette* oude reeks ; **Tintin** in kleur of zwart-wit tot 1946; 't **Kapoentje** 1948 : 23,25,26, 27,29,30,31,33 t/m41,43,44,45,51,52 ; 1949 : 1-21, 38,39,41,42,44 t/m 50; **PEP** 1963: 1,2,4 - 1965: 4, 22,28,49 ; Robbedoes 1155,1156,1159,1170,1197,1198, 1205,1208, 1354, 1368
Patrick Vranken 052/31.23.46 of brabant.strip@worldonline.be

AANGEBODEN :

- * **Vele strips** van diverse tekenaars alsook originelen Marc Sleen, Jef Nys, ... en beelden van Leblon & Aroutcheff (Robbedoes, Guust, Kuifje, Lucky Luke, Jerom, ...) en figuurtjes van Plastoy, Comic Spain, Bullyland, ... (Robbedoes, Guust, Kuifje, ...). Strips van o.a. Asterix, Bakelandt, Pom & Teddy, Robbedoes, Guust, Jeremiah, Kuifje, Nero, Thorgal, XIII, ... Alles is te bekijken op mijn site www.collectie-patrick.be.tf
LANSENS P. Telefoon na 18h : 058/23.85.89 (117)
- * **Alex de Onversaagde**,luxe uitgave op extra groot formaat,1986 en genummerd 152/300.Gesigeneerd door J.Martin.
Edwin Peersmans 03/777.43.96 edwinpeersmans@hotmail.com (117)
- * **CISO 4 Speciaal Marc Sleen met witte kaft** - NERO : De rode keizer - AVERBODE : Tijn Uilenspiegel 12 stielen 13 ongelukken - Dan Cooper : Richting Mars (Lombard met punt) - SNOEK 11 Kraait victorie (1^e druk) - SUSKE EN WISKE : Schat van Beersel (herdruk) PAUL DE BONT 014 / 65 73 79 (117)
- * **Olidin** (shell)veel materiaal,donald duck 1955 37a (wedstrijdnummer) en crea duck 2002
Klaas de krijger, KDeKrijger@cs.com of tel/fax NL +31 (0)229 201927 (115)
- * **Ons Volkske en 't Kapoentje** : losse nummers uit 1946-1947-1948, te ruilen : zie boven.
Patrick Vranken 052/31.23.46 of brabant.strip@worldonline.be

AGENDA

Stripevenementen

Tot 24 nov 2004

Passendaele

Naast het volledige productieproces van de kaas kan je er in het museum nog tot 14 november de tijdelijke tentoonstelling 'De strippende kaas' bekijken. De expositie stelt een aantal strips in de spotlights waarin kaas aandacht krijgt. Het museum 'De Oude kaasmakerij' is iedere dag open van 10 tot 17u, behalve de maandag (hele dag) en de vrijdag (voormiddag) en is gelegen in Passendaele, Zonnebeke 's Graventafelstraat 48A.

info: tel. 051 / 77 70 05, fax. 051 / 48 52 20, e-mail info@deoudekaasmakerij.be

01 en 02 mei 2004

Damme

Stripfestival van 10u tot 18u op de markt van Damme

8 mei 2004

Gent

14e stripveiling. 13.00 in K.U.C., Kortrijksepoort 254 Gent. Loten te bezichtigen: vrijdag 7 mei van 14.00u tot 18.00u, zaterdag 8 mei van 10.00u tot 12.00u. Info: 09/225.41.25

15 mei 2004

Morlanwelz

(B)

6de stripfestival welke doorgaat in het Lycée Warocqué, rue de l'Enseignement 8-10 van 10u tot 18u. 23 tekenaars zijn reeds geboekt. Voor de volledige lijst moet je surfen naar www.bedelire.be.

16 mei 2004

Knokke-Heist

1ste stripfestival te Knokke Heist, met diverse striptekenaars op de zeedijk en het van Bunneplein te Knokke. Er zijn een tiental tekenaars aanwezig: Jef Broeckx, Ingrid van Dijck, Karel Biddeloo (o.v.), Ilah, Charles Jarry, Eric Heuvel, Robert van der Croft, Patrick van Oppen, Dick Heins en Marc Verhaegen. Info: 050/ 51.17.85, of mailen naar jean-pierre.vantorre@knokkeheist.be

16 mei 2004

Ganshoren

Stripfestival Ganshoren-Brussel van 11uur tot 18 uur op het voorplein van de Basiliek in Koekelberg. Omschrijving: Uitreiking van de Carolus Quintus prijs, uitreiking van de prijzen van de striptekenwedstrijd, tentoonstellingen, animatie, stripbeurs, signeersessies van meer dan 30 binnen- en buitenlandse auteurs: Arnoux, Geerts, Goepfert, Le Saec, Mounier, ...Inkom: gratis. Meer info: dezeyp@vgc.be; tel: 02/ 422 00 11; www.stripfestival.be

22 en 23 mei 2004

Boulogne-sur-Mer

(Fr)

Stripfestival met als thema "Egypte in het stripverhaal" in de zaal "Demizel" van de stedelijke bibliotheek. Activiteiten: Tentoonstelling Papyrus, alsook een honderdtal originelen van DETHAN, KIKO, BIHEL en CONVARD. Verschillende tekenaars komen signeren. Info: Bruno GHYS tel (00 33) 03.21.32.72.97, email: bruno.ghys@free.fr

23 mei 2004

Sluis

Op zondag 23 mei 2004 wordt in Sluis het 2^e Stripfestival Sluis georganiseerd. Naast een groot aantal striptekenaars en een 2^e hands stripboekenmarkt zal veel aandacht geschonken worden aan de randanimatie. Het thema is: Zeeland in zicht..... Het zal niet vreemd zijn dat op die dag het winkelcentrum wordt bevolkt door zeelieden uit vervlogen tijd en ongere piraten. **Inlichtingen: Stichting Stripfestival Sluis. E-mail: eggermont@zeelandnet.nl**

5 en 6 juni 2004

Amiens (Fr)

9de editie van het stripfestival georganiseerd door "On a marché sur la bulle". Deze vindt plaats van 10u tot 19u aan de voet van de kathedraal. Reeds 45 tekenaars hebben toegezegd. Meer info hierover op www.bd.amiens.com

27 jun 2004

Kruibeke

9de Mercatorstripbeurs georganiseerd door "Mercatorstrip". Deze vindt plaats in de Gemeenteschool, Bazelstraat van 10u tot 18u. Info: 0486/744.899; website: <http://www.geocities.com/mercatorstrip>; e-mail: Mercatorstripbeurs@yahoo.com

27 jun 2004

Zulte

7de stripbeurs in de gemeentenzaal Fiertelhof, Staatsbaan van 10u tot 19u. Inkom gratis. Signeersessie van 14u tot 18u. Beursinfo: 056/60.52.89 – gsm 0475/65.10.64.

17 jul tot 8 aug 2004

Middelkerke

Jaarlijks stripfestival in de striptent op het Degreefplein – Zeedijk ter hoogte van tramhalte. Open van 10u tot 12u en van 14u tot 18u.

Inkom: 1.25 euro - kinderen tot 12 jaar gratis. Info: Norbert DECLERCQ, Ieperleedstraat, 24, 8432 MIDDELKERKE Tel + fax 059-30.30.86 — gsm 0495-67.31.00 e-mail: strip.bd.midd@belgacom.net

21 aug 2004

Kampen (NI)

Jaarlijkse Stripbeurs. Locatie: Oudestraat Gasthuisstraat / Nieuwe Markt van 10u tot 17u.

60 kramen met strips en curiosa, 15-20 tekenaars, diverse kleine expo's en andere randactiviteiten.

info: www.stichtingpromotiekampen.com;

e-mail e.bastiaans@home.nl; tel: 038 3320997

28-29 aug 2004

Valkenswaard

19^e Brabants Stripspektakel in Sportcentrum "Valkencourt", Pastoor Heerkensdreef 15. Beide dagen toegang van 10u tot 17u.

Info: johan.gerlings1@pandora.be

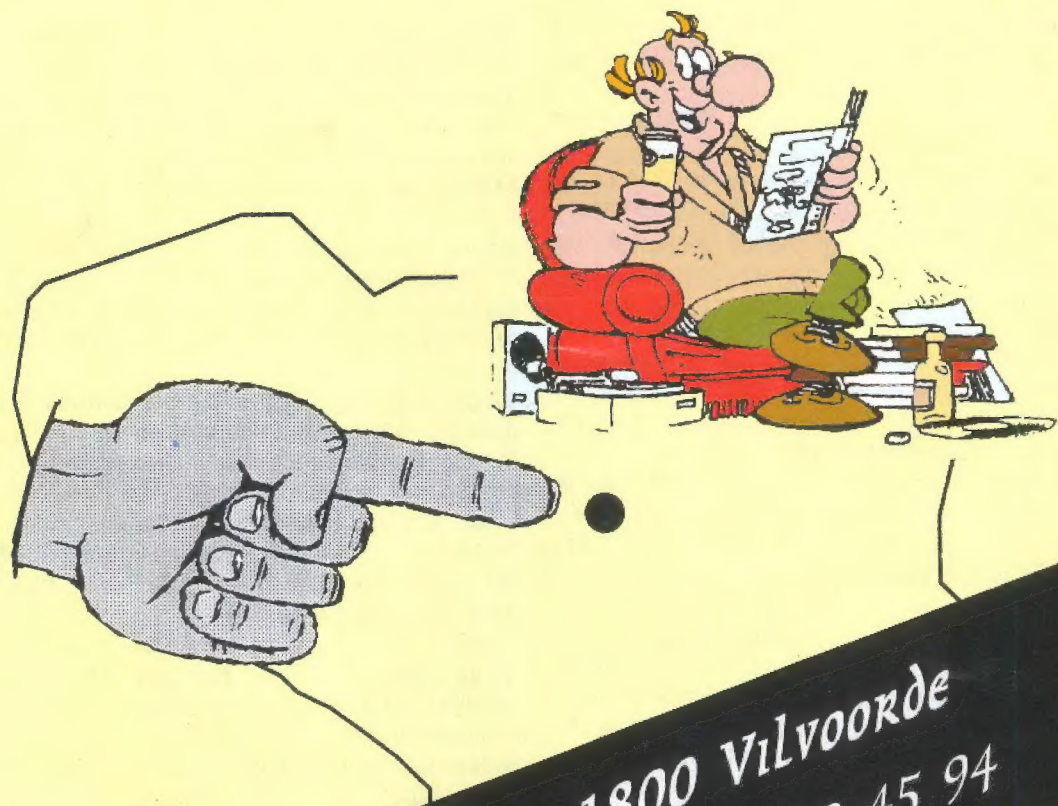
Elke maand weer de compleetste agenda van stripactiviteiten! Organisatoren sturen info schriftelijk naar: Brabant Strip Agenda, p/a Michel Sels, Kreupelstraat 144 te 1980 Eppegem. e-mail: michel.sels@pandora.be. De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Speciaalzaak strips

Plouvier A. - Mahy C.

PHILBO

Boek- en papierhandel

J.B. Nowélei 52 - 1800 Vilvoorde
Tel. 02/251 91 86 / Fax. 02/253 45 94

HRB 570.358 - BTW BE 578.679.630

ARTIS - Historia en Soukry Ruilcentrum

Ontwerp Drukkerij Dupress 02/253 62 19